TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 20 (1891) 1986 GEGUŽĖ-MAY 13 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Praeities jieškant

Turi savo istoriją ne tik Lietuva, bet ir jos išeivija. Lietuvos istorija, nors ir ne visai ištirta, bet yra parašyta, ir tai ne vieno istoriko. Ją galime pasiskaityti ne tik lietuvių, bet ir anglų bei kitomis kalbomis. Lietuvos išeivija turi savo istoriją, ir tai jau šimtmetinę, bet ji nesurašyta taip, kad galėtum ją rasti vienoje knygoje. Tiesa, yra bandymų sudaryti tokius leidinius, kuriuose atsispindėtų lietuvių veikla viename ar kitame laisvojo pasaulio krašte, bet istorinių leidinių yra mažai. Geresnė būklė yra JAV-se, kur gyvena daugiausia išeivijos lietuvių. Ten vienas kitas autorius pasistengė paruošti istorinių leidinių. Kanadoje, kur lietuvių išeivija yra ne tik jaunesnė, bet ir skaičiumi mažesnė, istorinių leidinių trūksta. Prieš maždaug 20 metų pasirodė leidinys anglų kalba "Lithuanians in Canada", kuriame buvo bandoma pateikti žinių apie Kanados lietuvių praeitį, pavaizduoti ypač pokario išeivijos veiklą. Tai buvo pirmas žingsnis į Kanados lietuvių istoriją, žingsnis, kuris nesulaukė tęstinumo ištisus du dešimtmečius. Bandymų netrūko ta linkme, bet jie buvo nesėkmingi — neatsirado istoriškai nusiteikusių žmonių, kurie imtųsi tirti bei rašyti Kanados lietuvių istoriją.

ANTRAS žingsnis Kanados lietuvių istorijos link pasigirdo šių metų pavasarį – pasirodė ilgai lauktas daktarės Mildos Danytės veikalas "DP: Lithuanian Immigration to Canada After the Second World War". Tai istorinis leidinys, paremtas gausia dokumentacija ir asmeniniais ateivių liudijimais. Autorė rinko medžiagą, ją studijavo bei rašė ištisus penkerius metus. Veikalą išleido Ontario daugiakultūrės istorijos draugija, redagavo jos paskirta D. Mew. Autorė dirbo su finansine valdžios parama. Tai įgalino ją paruošti vertingą leidinį, kuriame gvildenama Kanados vyriausybės imigracijos politika, remiantis dar nepaskelbtais archyviniais dokumentais, ir lietuvių karo pabėgėlių gana sudėtingi keliai Kanadon. Veikale yra dalykų, kurie iki šiol mums nebuvo žinomi, ir tik dabar paaiškėjo, kodėl anuo metu buvo elgiamasi taip o ne kitaip. Be to, minėtame leidinyje atsispindi asmeniniai pergyvenimai pagal profesoriaus Ereto posakį "Jedermann – ein Roman". Dėl to knyga yra lengvai skaitoma, nenuobodi, neperkrauta datomis, statistikomis, sausais faktais. Joje daug kas atras save ir odisėjinius kelius nuo karo niokojamos Lietuvos iki pat pirmųjų žingsnių Kanadoje bei įsikūrimo jos žemėje.

MINĖTASIS leidinys, nors ir yra istorinis, tačiau apima tik tam tikrą lietuvių ateivių grupę, seniau vadintą "išvietintais asmeninimis". Kanados lietuvių ateiviją sudaro ne tiktai buvę "dypukai", bet ir ateiviai iš daugelio kitų kraštų — tiesiogiai iš Lietuvos, Lenkijos, JAV-bių, Britanijos ir kt. Tame leidinyje beveik neliečiamas visuomeninis lietuvių ateivių gyvenimas, organizacijos, mokyklos, meno sambūriai, parapijų veikla, sportas, spaudos bei radijo vaidmuo, lietuvių įnašas į Kanados gyvenimą. Dalis tų dalykų paminėti tiktai prabėgomis, kiek jie susiję su asmenų įsikūrimu bei jų pastangomis įsijungti krašto gyveniman. Kodėl taip įvyko, autorė paaiškina įvadiniame žodyje. Pasirodo, ji yra surinkusi daug medžiagos ir apie minėtas sritis, bet leidykla sutiko išleisdinti tiktai maždaug pusę pateikto veikalo. Taigi būtinas dar trečias žingsnis Kanados lietuvių istorijos link. Reikia tikėtis, kad autorė dr. Milda Danytė ras galimybių paruošti bei išleisdinti ir antrą dalį savo veikalo, kuris sustiprintų ir paspartintų žingsnius į Kanados lietuvių istoriją. Ateityje reikėtų atsisakyti "Displaced Persons" termino, nesiriboti šia ateivių kategorija ir žvelgti į visą šio krašto lietuvių ateiviją nuo jos pirmųjų dienų iki dabarties. Tai platus uždavinys, bet įmanomas tokio darbštumo žmonėms, kaip dr. Milda Danytė. **Pr. G.**

Baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose 1986. IV. 24. Iš kairės: L. SKRIPKUTĖ, parlamento pirmininkas J. BOSLEY, parlamento narys E. DESROSIERS, sol. G. ČAPKAUSKIENĖ, pronuncijus arkivyskupas A. PALMAS, palaikąs glaudžius ryšius su Otavos lietuviais Nuotr. L. Giriūno

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Spauda apie dvasiškius ir politikus

Arkivyskupas L. Povilonis, kardinolas Glemp, žmogaus teisių konferencija Šveicarijos Berne

Š. m. balandžio 15 d. Vatikane popiežius Jonas-Paulius II priėmė privačioje audiencijoje Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininką Liudą Povilonį. Kaip paprastai tokiais atvejais, Vatikanas nieko nepaskelbė apie susitikimo pobūdį. Ta proga buvo pažymėta, kad arkivyskupas Povilonis yra Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos apaštalinis administratorius.

Vakarų Vokietijos katalikų laikraštis, išeinantis Wiurzburge triskart per savaitę, "Deutsche Tagespost/Katholische Zeitung fuer Deutschland" pranešė apie Lietuvos arkivyskupo atvykimą į Romą. Laikraštis, pasiremdamas katalikų žinių agentūros KNA pranešimu, spėjo, kad arkivyskupas Povilonis painformuos popiežių apie sunkią Lietuvos katalikų padėtį. Ten pat reiškiama nuomonė, kad galėtų būti ta proga svarstomas popiežiaus apsilankymo klausimas ryšium su kitais metais rengiama Lietuvos krikšto 600 metų sukaktimi. Laikraštis pastebi, kad Romos lietuvių sluoksniai mano, jog popiežiaus noras aplankyti Lietuvą vargiai įvykdomas. Jau prieš dvejus metus, kai Lietuvoje buvo švenčiama globėjo šventojo Kazimiero sukaktis, sovietinė valdžia ne tik neleido atvykti popiežiui, bet net ir jo atstovui, valstybės sekretoriui kardinolui A. Casaroliui.

Lenkų kardinolas

Šiame sąryšyje verta pažymėti, kad Prancūzijoje viešėdamas Lenkijos primas kardinolas Glempas spaudos konferencijoje Paryžiuje pareiškė, jog kitais metais Lenkijoje vėl lankysis Jonas-Paulius II. Primas neužsiminė apie popiežiaus norą aplankyti Lietuvą, bet pasakė, kad jis pats, kardinolas Glempas, vis dar nepameta vilties aplankyti Lietuvą ir Latviją, kaip jau seniai planuojama.

Paryžiaus dienraštis "Figaro" balandžio 7 d. paskelbė platų pasikalbėjimą su Lenkijos primu, kuris, be kita ko, turėjo atsakyti ir į tokį korespondento B. Margerito klausimą: "Kokį vaidmenį Lenkija turi atlikti savo geopolitinėje padėtyje? Ar ji galėtų tapti tiltu tarp Rytų ir Vakarų po to, kai buvo 'krikščionybės pylimu'? Ir kaip žiūrite į Lenkijos K. Bendrijos atsakomybę už brolius slavus krikščionis ir lenkų diasporą ne tik Vakaruose, bet ir rytuose?"

Kardinolas Glempas taip atsakė: "Mes nebevartojame žodžių "krikščionybės pylimas", nors Lenkija juo dar tebėra. Antra vertus, Lenkija turi būti vienas tiltas tarp Rytų ir Vakarų (yra ir kitų tiltų). Būtų gera ir svarbu, kad Vakarai to neužmirštų.

Už dvejų metų bus minimas Ukrainos (kardinolas sakė — Rutėnijos) krikšto tūkstantmetis. Kaip mes jame galėtume dalyvauti? Tai man neįmanoma pasakyti. Taip pat man būtų džiaugsmas nuvykti, kaip ką tik padarė generolas Jaruzelskis, į Lietuvą, kur yra reikšminga lenkų kilmės mažuma. Bet generolas Jaruzelskis atvyko iš Maskvos ir, be abejonės, man reikėtų važiuoti tuo pačiu keliu. Ar taip bus?"

Iš šių Lenkijos pirmo diplomatiško atsakymo žodžių matyti, kad jis gerai supranta, kokią kainą už apsilankymą Lietuvoje reikėtų mokėti, o ją sumokėjus vargu ar ir pats apsilankymas būtų prasmingas. Tačiau nėra abejonės, jei lenkų tautinės mažumos Lietuvoje aplankymas Lenkijos primui padarytų tikrai daug džiaugsmo, tai aplamai kaimyninės Lietuvos katalikų aplankymas jam jau yra tiesiog "garbės reikalas". Lietuvą savo metu (ne lengvesniais laikais) aplankė Berlyno kardinolas velionis Bengsch ir Vengrijos primas kardinolas Lekaj. Lenkija, kuri teisingai gali didžiuotis praskynusi kelią veiksmingam Lietuvos krikštui, ir siejama daugybės istorinių ryšių bei sentimentų, iki šiol dar negalėjo bent simboliškai pasiųsti į Lietuvą savo vyriausiojo dignitoriaus.

Konferencija Berne

Vakarų Vokietijos dienraščio "Frankfurter Allgemeine Zeitung" korespondentas teigiamai įvertino nuosaikią lenkų atstovo kalbą Berno konferencijoje. Žmonių bendradarbiavimo ir ryšių skatinimas daug prisideda prie tautų bendradarbiavimo. Su tuo susijęs žmonių keliavimas, kurį Lenkijos vyriausybė lengvina, leisdama vis didesniam piliečių skaičiui keliauti į užsienį asmeniniais ar verslo reikalais. Be to, Lenkija daug nuveikusi šeimų susijungimo srityje, padidėjo Lenkijos piliečių ryšiai šeimų bendravimo pagrindu.

Toliau tas pats korespondentas pastebi, kad tokio nuosaikumo Berne neparodžiusi sovietinė delegacija, kuri vienintelė atsisakė kalbėtis su oficialiais užsienio baltiečių organizacijos stebėtojais ir nesutiko priimti jų rašto. Sovietinės delegacijos vadovas Kašlevas ir delegacijos narys Šikalovas baltiečių atstovui Algiui Klimaičiui pareiškė, kad jie nepalaiko ryšių su organizacijomis, kurios nesutinka pripažinti sovietinės valstybės sienų. Į papildomą Klimaičio klausimą, kodėl sovietinė delegacija nevengia kalbėtis su Amerikos ir kitų šalių delegacijomis, nors tos valstybės nepripažįsta Baltijos valstybių prijungimo, sovietiniai atstovai nieko neatsakė.

Baltiečių pastangos

"Frankfurter Allgemeine Zeitung" pažymi, kad JAV ir beveik visos Vakarų valstybės, įskaitant ir neutraliąją Šveicariją, nepripažįsta 1940 m. Sov. Sąjungos įvykdyto Baltijos valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos prijungimo.

Berno konferencijos darbus stebi Pasaulio baltiečių santalkos atstovai ir Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Narcizas Prielaida. Konferencijos delegatams ir užsienio žurnalistams išdalinti du lietuvių memorandumai, kuriuos parengė VLIKas ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Memorandumuose nurodyti konkretūs faktai ir atvejai, kurie rodo, kaip sovietinė valdžia Lietuvoje varžo žmonių ryšių galimybes, šeimų susijungimą, keliavimo laisvę, net Amerikos piliečiams neleidžia išvykti. Priminta ir tai, jog prieš dvejus metus ir popiežius negavo leidimo apsilankyti Lietuvoje.

Berno konferencijos proga Šveicarijoje lankėsi iš JAV atvykęs Lietuvos išlaisvinimo komiteto pirmininkas dr. K. Bobelis. Taip pat iš Amerikos atvykusi vilniečio Petro Pakėno žmona Berne surengė balionų demonstraciją, nes jos vyrui jau keleri metai neleidžiama pas ją išvykti.

Latvių memorandumas

Berno konferencijos darbus stebi ir Pasaulio laisvųjų latvių sąjungos atstovai, kurie išplatino 48-nių puslapių memorandumą apie Helsinkio susitarimų pažeidimus Latvijoje. Čia plačiai rašoma apie užsienio latvių patiriamus nuolatinius sunkumus palaikyti ryšius su giminėmis tėvynėje. Nurodomi aštuoni konkretūs atvejai, kai valdžia neleido

(Nukelta į 6-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

SOVIETŲ SĄJUNGA TIK PRAĖJUSIĄ SAVAITĘ PRADĖJO duoti daugiau informacijos apie nelaimę atominėje Černobilio jėgainėje. Sprogimas viename reaktoriuje įvyko balandžio 26 d., 1.23 val. ryto. Liepsnos pakilo 30 metrų į aukštį, o su jomis prasiveržė ir radioaktyvioji medžiaga. Su gaisru kovojo 50 ugniagesių grupių iš paties Kijevo ir apylinkių. Buvo taip karšta, kad ugniagesių batai pradėjo lipti prie pastatus supančio grindinio asfalto. Prasiveržusi radiacija atrodė nežymi. Gyventojai iš šešių mylių zonos buvo pradėti evakuoti vėlyvą balandžio 27 d. popietę. Tūkstančiu autobusų tada buvo išvežta 49.000 gyventojų iš Pripjato miestelio prie jėgainės ir kitų artimų vietovių. Tik gegužės 2 d. pavojingą zoną buvo nutarta padidinti iki 18 mylių. Gerokai pavėluotas gyventojų išvežimas užbaigtas po kelių dienų. Bendras evakuotų asmenų skaičius padidėjo iki 84.000. Iš tos zonos taipgi buvo išgabenta 34.000 galvijų. Viršutinę atominio reaktoriaus dalį su apsaugine grafito siena pavyko užgesinti malūnsparniais atgabentomis tonomis smėlio, molio, švino ir dolomito. Tada paaiškėjo kita problema — apatinėje reaktoriaus dalyje tebesmilksta dėl karščio išsiliejęs uranijus, galintis pragraužti cementą ir prasiveržti žemėn, kur radioaktyvi medžiaga galėtų užteršti netoli esančią Dniepro upę. Jos vandenį geria apie 10 milijonų gyventojų Kijeve ir kitose vietovėse. Po smilkstančiu uranijum dabar kasamas tunelis, kuris bus užpildytas dideliu cemento klodu.

Išveža vaikus

Vėjo posūkis sustiprino radiaciją Kijeve, turinčiame 2,4 milijono gyventojų. Miesto sustabdytas maisto ir gėrimų pardavimas gatvėse, atsisakyta virš žemės augančių daržovių, įsakyta neišleisti vaikų laukan. Kai kurie tėvai savo vaikus pradėjo išvežti iš Kijevo net į Maskvą. Staiga buvo paskelbtas nutarimas mokslo metus I-VII skyriuose užbaigti gegužės 15 d. Apie 250.000 vaikų bus išsiųsta į vasaros stovyklas trijų mėnesių laikotarpiui. Anksčiau jie stovyklaudavo grupėmis tik vieną mėnesį. Sovietų Sąjunga įsileido Jungtinių Tautų organizacijos Atominės energijos agentūros atstovus. Jų vadovas Hans Blix žurnalistams Maskvoje pareiškė, kad radiacijos atnešti rezultatai yra rimtesni nei buvo manyta. Radioaktyvios medžiagos išsiveržimo žala gamtai labai rimta. Kaulų smegenų persodinimo operacijas Maskvoje pradėjo iš Kalifornijos atskridęs tokių operacijų specialistas prof. dr. R. Gale. Operuojami asmenys, gavę dideles radiacijos dozes Černobilyje. Smegenys jau persodintos keliolikai asmenų.

Pasveikino raketom

Ekonominę JAV, Kanados, Japonijos, Britanijos, Prancūzijos, V. Vokietijos ir Italijos vadų konferenciją Tokijo mieste sudrumstė penkios pro vieną langą iššautos vietinių radikalų raketos, nepasiekusios posėdžiams besirenkančių vadų. Raketos, nors ir stokodamos taiklumo, visus nustebino tolimais savo skrydžiais. Tad nenuostabu, kad konferencijos dalyviai pirmiausia pasmerkė teroro veiksmus, konkrečiai suminėdami teroristus remiančią Libiją. Sovietų Sąjunga susilaukė priekaištų dėl pavėluotos informacijos savo gyventojams ir pasauliui apie atominės jėgainės nelaimę Černobilyje. Į penkių finansiškai pajėgiausių valstybių grupę buvo priimtos Kanada ir Italija. Jos abi dalyvaudavo ekonominėse vadų konferencijose, bet būdavo išjungiamos iš penketuko atskirai daromų finansinių planų. Kalbama ape naują septynetuką, tačiau Kanados ir Italijos teisės pilnai nebuvo išryškintos. Atrodo, jos bus pakviestos tik į tokius finansinius pasitarimus, kuriuose bus paliestas kanadiškas doleris ir itališka lira.

Pakeitė vadus

Generalinis sovietų kompartijos sekr. M. Garbačiovas staiga pakeitė Afganistano komunistams nuo 1979 m. sovietinės invazijos vadovavusį Baraką Karmalį. Jam paliktas tik ceremoninis prezidento postas. Nauju Afganistano komunistų vadu M. Gorbačiovas pasirinko ligšiolinį saugumo reikalus Afganistane tvarkiusį gen. Najibulą, neturintį prie pavardės pridedamo vardo. Oficialiai skalbiama, kad B. Karmalis pats pasitraukė dėl pablogėjusios sveikatos. Kitokios nuomonės yra užsienio diplomatai Kabule. Pasak jų, dar prieš kompartijos vadų pakeitimą Kabulan buvo sutelkta daugiau okupacinių sovietinės kariuomenės dalinių, nuginklavusių Afganistano karius, kurių eilėse, matyt, buvo iš valdžios išstumto B. Karmalio rėmėjų. Gen. Najibulas yra lankstesnis ir talentingesnis kietos linijos atstovas. Jis dabar įsipareigojo sustiprinti karines Afganistano pajėgas, visiškai praradusias savo svorį B. Karmalio valdymo metais, pradėti ryžtingą kovą prieš partizanus, su kuriais lig šiol neįstengė susidoroti po 1979 m. Kalėdų Afganistanan įsiveržus sovietų kariuomenė.

KANADOS ĮVYKIAI

Darbininkų unijos

Kanados darbo kongresas savo atstovų suvažiavime pakeitė aštuonerius metus vadovavusį pirm. D. McDermottą. Šias pareigas perėmė Shirley Carr, pirmoji moteris, vadovausianti darbo unijų federacijai Vakarų pasaulyje. Pasitraukiančiam D. McDermottui buvo planuota nupirkti $35.000 vertės "Cadillac" ar "Lincoln" automboilį, iš kiekvienos unijos susilaukiant tūkstančio dolerių aukos. Tokią mintį buvo pasiūliusi naujoji vadovė S. Carr, bet ne visos unijos sutiko prie dovanos prisidėti tokia auka. Buvo pasirinktas $20.000 vertės šiek tiek kuklesnis "Mercury Grand Marquis" automobilis. Kanadiečius nustebino ministeris pirm. B. Mulroney, už socializmą kovojantį D. McDermottą pasirinkęs naujuoju Kanados ambasadoriumi Airijos respublikai. Kongreso dovanotą "Mercury" automobilį jam teks palikti atostogoms Kanadoje, nes Dubline jo laukia reprezentacinė Kanados ambasadoriaus rezidencija, specialus limuzinas su vairuotoju ir metinis atlyginimas tarp $79.300 ir $93.400. Prie algos dar bus pridėta metinė $56.000 pensija už aštuonerius metus trukusį vadovavimą Kanados darbo kongresui. D. McDermottas dar gaus ir kitą pensiją už 20 metų darbą Jungtinėje automobilių gamyklos unijoje. Skursti nereikės. Žmogus, oficialiai kovojęs už darbininkų gerovę, dabar susilauks didžiuosius kapitalistus primenančio atlyginimo.

Į platesnius vandenis Kanados darbo kongrese bandė išplaukti karingasis paštininkų unijos vadas J. C. Parrotas, paskelbęs savo kandidatūrą į vykdomąjį komitetą. Tai buvo jau trečias Kanados paštą sujaukusio J. C. Parroto bandymas. 1982 m. jam pavyko įveikti pasirinktą silpnesnį kandidatą. Rinkimus į komitetą J. C. Parrotas pralaimėjo 1984 m. ir dabartiniame Kanados darbo kongreso atstovų suvažiavime.

(Nukeltą į 8-tą psl.)

Šiame numeryje:

Praeities jieškant
Išeivijos lietuvių istorija ir Kanados lietuvių pastangos

Spauda apie dvasiškius ir politikus
Pranešimas iš Europos apie lietuvius, lenkus ir kitus

Tolimieji rytai lietuvio akimis
Gyvenimas ir papročiai mahometonų krašte Malezijoje

Susikirto su sovietų atstovais
Helsinkio akto konferencija Berne ir baltiečių veikėjai

Vilniaus arkivyskupijos priklausomybė Lietuvai
Abejotini aiškinimai spaudoje ir praeities pavyzdžiai

Ateities Lenkija ir Lietuva
Dabartinės lenkų nuotaikos ir politinio dialogo galimybės

Mano dienos sovietiniame laive
Buvusio jūreivio pergyvenimai sovietiniame žvejybos laivyne

"Eglė žalčių karalienė" Toronte
Teatrinės grupės "Aukuras" premjera Prisikėlimo salėje

Opera "Karmeličių dialogai"
Brandus kūrinys kanadiečių operos scenoje Toronte

Neringos kuršininkų idilė
Naujas leidinys okupuotoje Lietuvoje apie jos pajūrį

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — $20, pusmetinė — $11, rėmėjo — $25 (Amerikoj - JAV doleriais).
Pavieniai numeriai - 50 ct.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $20.00 per year, $11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

GAUTA IŠ LIETUVOS

Materialistinis nužmoginimas V

PRANAS VYTĖNAS

Kaip jau buvo minėta, žmogus, pagal marksistinį aiškinimą, yra pilnutinai determinuojamas sociališkai ir biologiškai. Paneigiant sielos buvimą ir vertikaliąją žmogaus būties dimensiją, yra sugriaunamas ir žmogiškojo asmens autonomiškumo pamatas. Pabrėžiame, kad asmens pasaulyje nėra nieko, kas būtų socialinės kilmės, žmogus yra apribojamas aklų socialinių ir gamtinių jėgų plotme.

Tiesa, jaunesniųjų Lietuvos marksistinių filosofų tarpe yra populiari mintis, kad ekonomizmo idealas yra vispusiškai išsivysčiusi asmenybė. Spaudoje galima daug kur užtikti, kad ateityje, tai yra komunizme, žmogus bus vispusiškai išsilavinęs, išsivystęs ir kad to dėka bus išsprendžiami sunkieji žmogaus būklės klausimai.

Bet gaila, kad marksistiniai autoriai nepasako nieko turiningesnio apie tai, koks tas žmogaus vispusiškumas turėtų būti ir kuo galėtų pasireikšti. Matosi, kad tai būsiąs tik sugebėjimas suimti į save kuo daugiau žinių, meno, materialinių gėrybių ir kitokių dalykų, kurių gali duoti visuomenė.

Marksistiškai suprantamas žmogaus vispusiškumas reiškia tik kiekybinį, horizontinį išaugimą. Nieko rimto nepasakoma apie dorovinį asmens augimą, nes dorovė, pagal marksizmą, yra antraeilės svarbos dalykas, priklausąs nuo ekonomikos ir politikos.

Aišku, kad į marksistų propaguojamą žmogaus vispusiškumą jokiu būdu neįeina religinis tikėjimas. Socializmo išauklėtas vispusiškas asmuo be jokių išlygų turi būti ateistas, internacionalistas ir atsikratęs visų "buržuazinių prietarų".

Bet, atmetant religinį tikėjimą, taip išauklėtas asmuo lieka be šaknų giliojoje būties sąrangoje, be amžinojo gyvenimo perspektyvos. Marksistinis aiškinimas nieko nepasako apie tuos fundamentaliuosius būties klausimus, kurie neišvengiamai rūpi kiekvienam žmogui. Lieka atviras klausimas apie galutinę žmogaus, kaip mirtingo individo, gyvenimo paskirtį. Juk biologiškai žmogus yra trapus ir laikinas, jo organizmas metams einant sensta ir silpsta, kol galiausiai miršta ir išnyksta.

Materialistas atsakytų, kad žmogus nemiršta savo nuveiktais darbais, kad jų dėka jis išlieka gyvas visuomenės ir atskirų žmonių atmintyje. Bet tai menka, iliuziška paguoda. Juk visuomeniški dalykai taip pat yra laikini, jie labai reliatyvūs ir nepastovūs. Jie keičiasi istoriškai ir galiausiai praeina. Žmonių atmintis ir dėmesys mirusiems yra nepastovus ir trumpalaikis. Ilgiau po mirties prisimenami garsieji žmonės, genijai ir didvyriai, o eilinių, kuklių žmonių laukia greita užmarštis. Taigi materialistinė žmogaus samprata pačiais svarbiausiais būties klausimais negali pasakyti nieko vertingo.

Plačiai garsinamas marksistinis humanizmas, kuris žmogų kreipia tik į materialinį gyvenimą ir neigia amžinąsias dvasines vertybes, neišvengiamai neša žmonėms tik gilų pesimizmą ir dorovinį smukimą. Tuo įsitikina vis daugiau žmonių, net ir tų, kurie gauna tik materialistinį-ateistinį išauklėjimą.

Visas materialistinis žmogaus būties aiškinimas darosi lėkštas ir mažai ką duodantis dėl to, kad materializmas yra bejėgis giliau pažvelgti į žmogaus mirties klausimą. Materialistui mirtis yra absoliuti individualios būties pabaiga, puolis į tamsą, į nebūtį.

Netikinčiam į Dievą žmogui gal paprasčiau ir lengviau gyventi, tačiau senatvės, mirties jis giliai bijo ir stengiasi tai atitolinti. Praradusiam tikėjimą į Dievą gyvenimo pabaiga žada tik ligas ir priešmirtines kančias, o mirtis — tik atsiskyrimą su brangiais žmonėmis ir pamėgtais daiktais, vietoje kurių laukia kapo tamsa ir greitas kūno gedimas. Šitokia mirtis padaro beprasmišką visą žmogaus gyvenimą, nesvarbu kokio garso ir garbės jis būtų pasiekęs.

Apie ką nieko negali pasakyti materializmas, apie tai aiškiai ir iškalbingai byloja krikščionybė. Ji duoda žmogui tikėjimą, kad mirties tamsa yra peržvelgiama, kad už jos mūsų laukia amžinasis teisingumas ir atpildas už žemėje patirtąsias kančias. Mirtis krikščionybės šviesoje įgauna kitokią prasmę, ji darosi didinga ir paslaptinga. Krikščionybė duoda tvirtą tikėjimą, kad amžinai išlieka žmogaus asmeniškasis "aš", kuris mirties valandą nesuyra, nes yra surištas su nemirtinga siela ir neišsenkama Dievo malone.

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas 625-2412
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Mohawk
Furniture Company Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
* Elektros reikmenys
* Televizijos aparatai
* Skalbiamosios mašinos
* Vaikų baldai
* Įvairūs kilimai
* Šaldytuvai
* Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
* Siuvamos mašinos
* Rašomosios mašinėlės
Nemokamas pristatymas į namus.
137 RONCESVALLES AVE.
Tel. 537-1442
Krautuvė atidaryta ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 valandos ryto iki 8 valandos vakaro. Kitomis dienomis nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.

Pokalbyje su vyriausybės nariais Baltiečių vakare 1986. IV. 24 Kanados parlamento rūmuose. Iš kairės: KLB Otavos apylinkės pirm. RAIMUNDAS KLIČIUS, "Ramunėlių" vadovė RŪTA ŠIŪLYTĖ-KLIČIENĖ, karo veteranų reikalų ministeris GEORGE HEES ir ponia HEES Nuotr. L. Giriūno

Tolimieji rytai lietuvio akimis

Malezija – mahometonų kraštas

STASYS DALIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Gumos medžiai

Važiuojam per Malezijos kraštą, kuris sulipdytas federaciniais pagrindais iš 13 atskirų sultonatų, iš kurių per 7 mums teks pervažiuoti. Gyventojų turi 11 mil. Valstybinė religija — mahometonų. Pirmas didesnis miestas, kurį pravažiuojam — Johor Bahru, yra Johor sultonate, nuo Singapūro 30 km. Todėl nesustoję važiuojam toliau. Pakelėse palmių ir gumos medžių plantacijos tęsiasi beveik ištisai. Palmių ir gumos medžiai yra susodinti eilėmis. Iš pirmųjų gauna aliejų, o iš antrųjų — gumą. Sustoję apžiūrime gumos medžius. Padarius trikampio formos pjūvį žievėje, įstatomas lovelis, kuriuo laša, srovena gumos skystis, lyg baltas pienas. Apačioje lovelių pakabinti kibirėliai, kurie surenka tą skystį. Kiekvieną dieną kibirėliai ištuštinami į didesnius indus. Vėliau vanduo išgarinamas ir gaunami neapdirbti dideli gumos gabalai, lyg kokie blynai, kuriuos jau fabrikuose galutinai išvalo ir perdirba į tikrą pramonėje vartojamą gumą. O medžio kamiene tokius pjūvius daro kiek tik nuo žemės pasiekia kas kelis centimetrus nuo viens kito.

Pro autobuso langą

Sustojame pietums pakelėje prie didelės keramikos dirbtuvės, kur stebim darbo eigą. Molis patyrusiose rankose virsta ąsočiu ar puoduku. Vėliau apžiūrime jau išdegtus ir glazūruotus įvairius dirbinius ir keliaujam tolyn. Pakelėje sustoję išbandome vietinius vaisius "durrang", kurie turi gerą skonį, bet nemalonų kvapą. Dėl to į kai kuriuos viešbučius šis vaisius uždraustas įnešti.

Važiuojame labai žemomis pelkėtomis vietomis. Palei plentą iškasti kanalai, kuriais vanduo srovena. Per kanalą permesti lieptai, o kitoj pusėj vietinių namukai ant stulpų. Ant kanalo krašto prie kiekvieno namuko padarytos būdelės, atrodo, maudymuisi, tačiau vaikai nuogi taškosi toliau kanalo vandenyje, nes vanduo negilus. Aplinkui labai vešli džiunglių augmenija, nes čia pakankamai drėgmės ir šilimos. Gruodžio mėn. kaip tik lietaus sezonas, ir todėl kiti namukai vandens apsemti, kuriuos galima tik laiveliais pasiekti.

Melakos mieste

Pavakaryje atvykstam į Melakos miestą, padarę 255 km, ir apsistojame naujame 24 aukštų "Ramadan" viešbutyje. Prie viešbučio ir aplinkui visos gatvės pristatytos būdelių ir staliukų, kur vyksta prekyba, o važiuojantieji automobiliai vos prasiskverbia pro tą žmonių skruzdėlyną. Tose būdelėse paruošiami įvairūs vietiniai valgiai ir pardavinėjami tropikiniai vaisiai. Vakare su vadove, kuri kilusi iš šio miesto, apvaikščiojam kai kurias gatves, kurios buvo pilnos žmonių, ir prekyba tose būdelėse vyko pilnu tempu.

Melakos miestas turi 250.000 gyventojų ir yra to pat vardo sultono sostinė. Senovėje ji buvo garsi, valdoma portugalų, olandų ir britų nuo 1795 m. Tik 1957 m. ji gavo nepriklausomybę kaip Malezijos dalis. Sekančią dieną, apžiūrėdami įdomesnes miesto vietas, matėme portugalų pastatyto forto 1511 m. liekanas, kurį vėliau po šimtmečio užkariavo olandai. Prie forto viršaus prisiglaudusios katalikų šventovės likusios tik storos sienos. Prie tų sienų dabar sustatytos didžiulės akmeninės antkapių plokštės su lotyniškais įrašais iš to laikotarpio.

Apžiūrime seniausią šiam mieste kiniečių šventyklą, kur "Vandenyno karalienei" pridėta aukų — maisto prieš statulos altorių. Melakos mieste dar tebėra išlikęs portugalų rajonas, kur jie vienoje gatvėje gyvena. Mums sustojus toje gatvėje, prisistatė du vaikai gal 10 m. amžiaus, kurie paprašyti portugališkai padainavo porą dainelių ir už tai gavo keletą dolerių.

Pravažiuojame pro vieną didelį pastatą su įvairiais paveikslais išdekoruotom sienom. Manėm, kad tai kokia galerija, bet vadovė paaiškino, kad tai kalėjimas. Ir tikrai — virš sienų matyti spygliuotos vielos.

Sostinės link

Pavalgę pietus vėl einam į autobusą, nes dar šiandien turim pasiekti sostinę Kuala Lumpur, esančią už 160 km. Vėl pro palmių ir gumos medžių didesnes ar mažesnes plantacijas gan geru asfaltuotu keliu važiuojam sostinės link. Artėjant prie Kuala Lumpur kelias pasidaro keturgubas. Pakelės apsodintos medeliais, bet lietus užklupo vos įvažiavus į tą kelią ir lydėjo iki pat miesto.

Pakelėje ir pravažiuotuose miesteliuose matėsi mečečių minaretų bokštai ir turbanuoti vyrai su ilgais drabužiais. Tai mahometonų kraštas. Pavadinimai daug kur užrašyti ir kinietiškai. Pasiekiam sostinę dar ankstyvą popietę ir apsistojam "Ming Court" viešbutyje.

Sostinė Kuala Lumpur

Malezija yra demokratinė karalija. Karaliauja atskirų provincijų sultonai, kas penkti metai pasikeisdami. Todėl rytojaus dienos išvyka prasidėjo prie karaliaus rūmų. Prie vartų stovi sargyba, rūmai matosi kiek toliau tarp parko medžių ir didelio ploto žalios vejos. Lankytojų į rūmų rajoną neleidžia. Važiuojant per miestą, matyti daug naujų dangoraižių, parkų, medžių ir žalumynų. Miestas nesuglaustas, turi nemažai erdvės ir išsistatęs tarp dviejų upių — Kalang ir Gombek santakos. Upių vanduo labai drumzlinas, todėl vadinamas "dumblo upe".

Apžiūrim labai turtingą rodiniais tautinį muziejų su istoriniais ir buitiniais rodiniais. Muziejaus kieme rinkinys įvairių vežimų, autovežimių, senoviškų medinių laidotuvių stulpų iki 30 pėdų aukščio. Viduje muziejaus muzikos instrumentai, tautiniai drabužiai, vyrų kepurės ir turbanai, ordinai, įvairūs ginklai, ypač daug visokio pobūdžio išriestų kardų ir peilių. Labai gražūs atskirų sultonatų ordinų rinkiniai. Atrodo, mahometonai labai mėgo puošnius su juostom per petį ordinus. Labai plačiai pavaizduotas portugalų laikotarpis 1511-1642 m., olandų 1642-1824 m. ir britų 1786-1942 m., japonų okupacija 1942-1945 m. Viso muziejaus nebuvo įmanoma apžiūrėti, nes neužteko laiko.

Važiuojam palei drumzliną upę prie pagrindinės mečetės, kurioje telpa 5.000 žmonių. Čia tenka batus nusiauti. Kurių trumpos rankovės ar kelnės, turi prisidengti specialiai duodamais apsiaustais. Atrodo, kaip universiteto profesoriai. Mečetės minaretas iškyla 240 pėdų į viršų, o pati mečetė puošni marmuru ir mozaika išklota. Netoli šios modernios mečetės stovi britų pastatyta geležinkelio stotis puošnaus stiliaus su arkomis, bokštais ir kupolais — turi daug panašumo į mečetę.

Miesto išvyka užtruko pusę dienos ir po pietų buvom palikti laisvi. Viešbutis stovi prie didelės plazos, kurioje sutelkta daug įvairių krautuvių ir restoranų. Tai čia daugelis praleidom popietę besižvalgydami. Įdomu buvo matyti prie vienos brangenybių krautuvės sėdintį turbanuotą sargą su šautuvu rankoje. Atseit, nebandykit jokios šunybės... Vakarienei atėjom irgi į tos plazos restoraną, kur taip pat buvo atlikta malajų šokių ir dainų programa. Šokius atliko basi šokėjai, pasipuošę tautiniais drabužiais.

Per džiunglių miškus

Išvykstam rytą 7.15 v., nes šiandien teks padaryti per 300 km., o be to vadovė pranešė, kad šiandien yra mahometonų šventė, tad būsiąs didelis judėjimas ant kelio. Praslenka pro akis aukšti miesto apartamentų pastatai, ant jų balkonų iškabinti baltiniai. Tai neturtingųjų rajonas. Priemiestyje susimetusios ambasados ir konsulatai ištaiginguose pastatuose. Ant kelio daugybė sunkvežimių ir automobilių, bet toliau nuo miesto jų mažiau. Važiuojam vis kartu su ta drumzlina upe, kurios pakrante išvestas kelias. Iš miesto išvažiavus, pasirodo aukšti kalnai, per kuriuos ryto rūkas ritasi kamuoliais.

Pavažiavus porą valandų, prie mikrofono prieina gydytojas, gyvenąs Britanijos Londone. Jis prieš 35 metus šiose džiunglėse kariavo britų armijoje prieš partizanus. Sako, patruliuodami džiunglėse partizanų niekad nerasdavo, o jie lengvai britus surasdavo. Po penkių dienų žygio grįždavo į vietinių kaimelį, kur galėdavo nusipirkti cigarečių ir džiovintų bulvių. Ir kokius pinigus beturėtumei, vietiniai galėdavo iškeisti. Bet pirkdami tuos dalykėlius, niekad nežinodavo, ar tai vietiniai žmonės, ar partizanai. Dabar šiuo keliu važiuoja patogiam autobuse, o tada to kelio nebuvo.

(Bus daugiau)

Milijoninė dovana sovietams

Europos bendruomenė (EB) ruošiasi padovanoti Sov. Sąjungai 100.000 tonų sviesto (80.000 tonų pristatys Vokietija ir 20.000 tonų Airija. Šis malonumas kainuos europiečiams 700 milijonų vokiškų markių. Net už sviesto sandėliavimą ir įpakavimą sovietams neteks mokėti nė cento. Tokiu būdu bandoma ištirpdyti nuostolingą sviesto perteklių. Šiuo metu pieninės uždirba iš valstybinio fondo 7,55 markes už kilogramą, o rinkoje sviestas dirbtinai yra parduodamas už 5,18 markes. Tačiau net toks kainų skirtumas nepadidina paklausos. Kad užtikrintų sau pragyvenimą, pieninės didina kasmet gamybos kiekį ir taip susidaro šimtai tūkstančių tonų neparduoto sviesto, kurio sandėliavimas ir saugojimas kainuoja dar milijonus ir tokiu būdu kelia sviesto savikainą.

Pernai Bendrosios rinkos šalyse buvo suvartota 1,6 milijono tonų sviesto, o pagaminta 2 milijonai tonų. 400.000 tonų buvo eksportuota, iš kurių 133.000 tonų vien tik į Sov. Sąjungą. Nežiūrint sutarties dėl primelžto pieno kiekio apribojimo, 1985 m. buvo pagaminta 1 milijonas tonų pieno virš plano, ir gauta 50.000 tonų sviesto. Šis perteklius turi būti sandėliuojamas ir yra nuostolingas. Vienintelė išeitis, kaip pastebėjo vienas ekspertas: "Reikia padovanoti visą sviestą margarino pramonei, ir tegul jie sau gamina iš jo taukus".

Iš visos tos istorijos paprastam vartotojui Vakaruose gali kilti toks klausimas: kodėl tiek daug sviesto dovanojama Sov. Sąjungai, o ne kokiai nors badaujančiai Afrikos ar Azijos šaliai? Kodėl mes čia, gyvendami ir stropiai mokėdami mokesčius, finansuojame sovietinę maisto pramonę? Kur yra garantija, kad taip sutaupytų lėšų sovietai nepanaudos, pavyzdžiui, teroristams remti arba ginklavimuisi ir pan.? Tokios garantijos nėra. Tai ir neaišku, kodėl Bendrosios rinkos šalių vyriausybės kiša meškai pirštą į nasrus: juk ji gali nukąsti ir visą ranką!

Kita naujiena pasiekia mus iš Frankfurto. Čia Sov. Sąjungos užsienio prekybos bankas (Vneštorgbank) veda derybas dėl savo užsienio prekybos finansavimo. Šiam tikslui iš tarptautinio bankų susivienijimo norima pasiskolinti 1 milijardą vok. markių įvairių šalių valiutomis. Sutarčiai tarpininkauja vokiečių "Dresdener Bank". Kreditas numatomas 8 metams ir tik (!) 0,25%.

Nenoriu gilintis į kreditavimo specifiką — čia jau visas mokslas. Pastebėkim tik kokius nuošimčius turime mes mokėti už pasiskolintus pinigus automobiliui ar namui pirkti?!

Kažin kiek iš tų pasiskolintų pinigų bus panaudota šnipinėjimui, papirkimui, "progresyvių judėjimų" rėmimui ir panašiai. Apie tai Sov. Sąjungos užsienio prekybos bankas ataskaitos neduos. **L.B.**

A†A
MORTAI SIMANAVIČIENEI
mirus,
jos vyrui VLADUI, dukroms – DALIAI ir LAIMAI reiškiame gilią užuojautą bei kartu liūdime –
Lionė ir Vladas Kybartai

A†A
VLADUI RUSS-RUSINAVIČIUI
mirus,
jo žmoną KLEMENTINĄ, sūnų GERALDĄ su žmona RŪTA, jo gimines, artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –
Darutė ir Albertas Jankūnai

A†A
JUOZUI KLIMUI
mirus, nuoširdžiai užjaučiame dukrą JOANĄ ir jos vyrą dr. ČESIŲ KURUS, dukrą ELENĄ ŽULIENĘ ir jos vyrą PRANĄ, brolį Lietuvoje SIGITĄ ir vaikaičius JOANĄ bei jos vyrą JONĄ LASIUS, PAULIŲ ir jo žmoną RASĄ KURUS, VIRGINIJĄ ir RŪTĄ KURAITES, visus kitus gimines ir artimuosius.
Mes liūdime drauge su Jumis –
Emilija ir Vytautas Kutkai *Carol ir Vytautas Kutkai*

PADĖKA
Brangiam vyrui ir tėveliui
a. a. JURGIUI STUKUI
mirus, reiškiame nuoširdžią padėką klebonui kunigui J. Liaubai, OFM, solistams p.p. Paulioniams, giminėms ir visiems, kurie lankė velionį koplyčioje, dalyvavo laidotuvėse. Dėkojam visiems už gėles, aukas, užprašytas šv. Mišias. Jūsų pagalba buvo mūsų paguoda.
Su nuoširdžiu dėkingumu –
žmona Monika ir sūnus Edvardas su šeima

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4
LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas – St. Prakapas.
Tel.233-4486

Vilniaus katedra, kurioje tebėra sovietinės valdžios įrengta paveikslų galerija — Nuotr. V. Čiplio

Susikirto su sovietų atstovais

Helsinkio aktą pasirašiusių valstybių atstovų konferencija Šveicarijos sostinėje Berne ir baltiečių veikla

ELTOS žiniomis, Helsinkio aktą pasirašiusių valstybių ekspertų konferencija, prasidėjusi balandžio 15 d., baigsis gegužės 26 d. Joje svarstomi klausimai, susiję su šeimų sujungimu, giminių lankymu, kelionėmis, jaunimo bendradarbiavimu ir pan.

Konferencijoje, greta 35 valstybių delegacijų, taip pat gali dalyvauti vad. "nevyriausybinių organizacijų" atstovai, kuriems pripažįstamas oficialus statusas. Jie gali visur įeiti, susitikti su valstybių delegatais bei spaudos pareigūnais. Šį statusą pripažįsta konferencijos šeimininkas Šveicarija.

JAV, kurios, greta kitų Vakarų valstybių, nepripažįsta Lietuvos prievartinio įjungimo į Sovietų Sąjungą, pasiūlė VLIKo atstovams pripažinti oficialų "nevalstybinių organizacijų" atstovų statusą, ir balandžio 14 d., prieš oficialų konferencijos atidarymą, Šveicarijos valdžia įteikė VLIKo pirm. dr. K. Bobeliui, VLIKo atstovui Šveicarijoje Algiui Klimaičiui ir Algiui Bobeliui akreditaciją kaip "nevalstybinių organizacijų" atstovams. Kartu su lietuviais buvo akredituoti estų ir latvių atstovai.

Trys Baltijos valstybių delegacijos buvo iš anksto susitarusios Berne įsteigti spaudos ir informacijos biurą, kuris pradėjo veikti nuo balandžio 14 d. ir veikė ištisą savaitę. Baltiečių biuras veikė Bristolio viešbutyje, labai arti konferencijos vietovės, kur dažnai biurą lankė akredituoti žurnalistai. Lankytojai rado gerai paruoštus informacijos biuletenius ir galėjo pasikalbėti su baltiečių atstovais. Informacinio biuro vedėjas buvo Šveicarijos lietuvis Algis Klimaitis. Jam efektingai talkino latviai — Vaiva Pukite iš V. Vokietijos ir Imants Freimanis iš Švedijos.

Pasaulio baltiečių santalkos (Baltic World Conference) atstovai — lietuviai, latviai ir estai pirmą savaitę aplankė 26 valstybių delegatus. Jiems buvo įteiktas specialiai paruoštas PBS memorandumas, kuriame Sovietų Sąjunga pasmerkiama už nelegalią Baltijos valstybių okupaciją ir už Helsinkio susitarimų nesilaikymą. Taip pat delegatams buvo įteikta papildoma informacija, kuri įrodo, kad okupacinė Sov. Sąjungos valdžia Baltijos kraštuose nuolat laužo Helsinkio susitarimus. VLIKo memorandumas, kuris apima 11 asmeniškų bylų, rodančių Helsinkio susitarimų pažeidimus, apima 28 puslapius.

Į baltiečių spaudos konferenciją, kuri įvyko balandžio 16 d., atvyko per 20 žurnalistų. Konferencijos metu Vakaruose atsidūrę estai V. Ranpere su žmona, latvė Valentina Lasmane ir lietuvė Galina Pakėnienė kalbėjo spaudos atstovams apie perskirtų šeimų padėtį ir jų troškimą vėl būti kartu.

Balandžio 17 d. Pasaulio baltiečių santalka (dabartinis pirm. dr. K. Bobelis) suorganizavo demonstraciją Berne ryšium su ten prasidėjusia konferencija. Demonstracija vyko nuo 4 v.p.p. iki 6 v.v. pačiame Berno miesto centre. Demonstracija buvo labai sėkminga, ją stebėjo daug žmonių, kurie teiravosi apie demonstracijos tikslą. Buvo išdalinta tūkstančiai lapelių apie Baltijos kraštų okupaciją. Iš lietuvių dalyvavo dr. K. Bobelis, Algis Bobelis ir Algis Klimaitis, estas Maido Kari su žmona, latvių — dr. Lukss ir Freimanis bei gražus būrys latvių studentų iš Miunsterio, V. Vokietijos. Vakare demonstracija buvo parodyta šveicarų televizijos programose. Tą įvykį taip pat filmavo V. Vokietijos ir Turkijos televizijos stotys.

Balandžio 18 d. priešpietinėje pertraukoje "Bellevue" viešbučio vestibiulyje VLIKo atstovas Algis Klimaitis priėjo prie Sovietų Sąjungos delegacijos vadovų — atstovo Jurijaus Kačlevo ir ministerio Viktoro Šikalovo ir norėjo su jais pasikalbėti apie tai, kaip Sovietų Sąjunga vykdo Helsinkio susitarimus, okupuotuose Baltijos kraštuose. VLIKo atstovas paminėjo Sov. Sąjungos propagandoje nuolat kartojamus teigimus, kad taikingi pasikalbėjimai visuomet yra naudingi ir pasakė norįs vien tik pasikalbėti. Sovietai, kurie buvo daugelio Vakarų kraštų žurnalistų apsupti, atsakė VLIKo atstovui, kad jie nesikalba su organizacijomis, kurios nepripažįsta Sovietų Sąjungos dabartinių sienų. VLIKo atstovas atkirto, kad pagal tokį principą sovietai turėtų iš vykstančios konferencijos tučtuojaus pasitraukti, nes beveik visos Vakarų delegacijos nepripažįsta Baltijos kraštų prievartinės inkorporacijos į Sovietų Sąjungą ir todėl nedaug beliktų, su kuo sovietai norėtų kalbėti. VLIKo atstovas pridūrė, kad VLIKas ir kartu Pasaulio Baltiečių santalka griežtai protestuoja prieš besitęsiančią okupaciją ir reikalauja, kad Sovietų Sąjunga greičiausiai pasitrauktų iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Rusai — Kačlevas ir Šikalovas pasipiktinę nusisuko ir greitai išėjo iš salės.

Pasaulio baltiečių santalkos veikla Berno konferencijoje susilaukė teigiamų atgarsių spaudoje, radijuje ir televizijoje. Jau prieš pačios konferencijos atidarymą didžiausias Šveicarijos katalikų dienraštis "Die Ostschweitz" paskelbė didelį, trečdalio puslapio ilgumo, straipsnį su antrašte: "Vienos europinės tragedijos priminimas", kuriame skaitytojai plačiai buvo painformuoti apie dabartinę padėtį Baltijos valstybėse. Vietinis Berno dienraštis "Der Bund" ryšium su kitomis nevyriausybinėmis organizacijomis minėjo baltiečių pastangas konferencijos eigoje. Plačiai žinomas "Frankfurter Allgemeine Zeitung" aprašė VLIKo ir Pasaulio baltiečių santalkos atstovo A. Klimaičio pasikalbėjimą su Sov. Sąjungos delegacijos vadovais. Tai savo žinių laidoje paminėjo ir vokiškoji radijo stotis "Deutschlandfunk". ELTA

Nauji pogrindžio "Aušros" numeriai

Lietuvių informacijos centras Niujorke praneša gavęs du naujus pogrindžio "Aušros" numerius, būtent 1985 m. 48 ir 49. Juose išspausdinti Vl. Lapienio atsiminimai "Tarybinio kalinio memuarai". Nr. 48 P. Mastys skatina nebėgti nuo katalikybės — "tyro vandens šaltinio... pačios baisiausios sausros metu", palikus negyvas materializmo dogmas nesižavėti klaidingomis idėjomis ir žiūrėti, ką jos gali duoti visai krikščioniškai lietuvių tautai. Aprašoma krata pas Liudviką Simutį, rastas tekstas projekto — atsišaukimo į kunigus ir klierikus. Kadangi raštas pateko į saugumiečių rankas, jo tekstas skelbiamas. Jame L. Simutis dėsto savo mintis apie pokario būklę Lietuvoje ir priežastis, vedusias liaudį į ginkluotą pasipriešinimą. Kun. R. Puzonas pasakoja savo kelią kunigystėn ir prievartinį saugumiečių spaudimą šnipinėti, atšaukia savo įsipareigojimą bendradarbiauti su sovietiniu Saugumu. Pažymėtina, kad kun. R. Puzonas yra gimęs Sibire.

Nr. 49 įdėtas eilėraštis, skiriamas kun. R. Puzonui, tęsiami Vl. Lapienio atsiminimai, rašoma apie Vienuolį-Žukauską, religines jo pažiūras, jo testamentą, kuriame yra prašymas po mirties ant jo kapo pastatyti kryžių. Tas prašymas betgi nebuvo įvykdytas.

Ištraukos iš naujųjų "Aušros" numerių pasirodys lietuvių išeivijos spaudoje, kai gauti egzemplioriai bus paruošti spaudai.

Mažosios Lietuvos Fondas

217 Bedbrook Ave., Montreal-West, Que., Canada H4X 1S2

Įsijunkime į Mažosios Lietuvos fondą

ŠIANDIEN TAPDAMI:

RĖMĖJAIS – $10.00 (gausite visus aplinkraščius ir nuolatinę informaciją);

NARIAIS — $100 metinis arba $1000 vienkartinis mokestis (gausite viską kaip aukščiau minėta, menišką pažymėjimą, visas Fondo išleistas knygas su nario pavarde);

MECENATAIS — $1001 ir daugiau (gausite viską kaip aukščiau minėta su privilegija pasirinkti knygą finansavimui);

STEIGĖJAIS — $3000 (gausite kaip aukščiau minėta su nuotrauka vienoj pasirinktoj knygoj).

☐ Noriu įsijungti
☐ Pridedu čekį sumoje
☐ Atsiųsiu čekį

Data:

.....
Vardas ir pavardė

.....
Miestas, prov./steitas

.....
Kodo nr. Telefonas

.....

Vilniaus arkivyskupijos priklausomybė Lietuvai

Abejotini Juozo Vitėno aiškinimai spaudoje

Nors "TŽ" 1986 m. kovo 11 d. laidoje tik paminėjau, kad galima archyvo dulkes nupūsti ne tik nuo ambasadorių konferencijos nutarimų, bet ir nuo kitų, Lietuvai palankesnių sutarčių, "TŽ" balandžio 15 d. laidoje susilaukiau Juozo Vitėno priekaišto, esą ignoruoju faktus ir klaidingai juos aiškinu, nors nieko aiškinti nebandžiau.

Vilniaus priklausomybė buvo nuspręsta Pilsudskio kariuomenės durtuvais. Lietuvos rytų siena būtų buvusi kitokia jeigu lenkų invazija į Lietuvą nebūtų buvusi sustabdyta ties Širvintomis ir Giedraičiais. Pilsudskis teisingai pranašavo, kad pastatytas prieš įvykusį faktą pasaulis sutiks su jo smurtu. Ambasadorių konferencija, nors ir nemielai, taip ir pasielgė. Kitose sutartyse Vilniaus priklausomybė Lietuvai nebuvo ginčijama.

J. V. tvirtinimas, kad ambasadorių konferencijos nutarimai galiojo ligi Jaltos susitarimų nėra teisingas. Dar 1939 m. gerai žinomose Vokietijos — Sov. Sąjungos ir Lietuvos — Sov. Sąjungos sutartyse šie nutarimai buvo visiškai ignoruojami. Prasidėjus Vokietijos — Sov. Sąjungos karui, Vilniaus priklausomybė Lenkijai tuoj buvo Didžiosios Britanijos užginčyta. JAV pasielgė taip pat. Maža to, Lenkijos egzilinės vyriausybės min. pirmininkas Sikorski buvo apkaltintas, kad, pasirašydamas 1941 m. liepos 30 d. sutartį su Sov. Sąjunga, atsižadėjo Vilniaus. Visa tai įvyko dar prieš Jaltos konferenciją.

Dažnai yra kartojama, kad Vatikanas tik tada daro su teritorijomis susijusius patvarkymus, kai pasikeitusių sienų problemos būna tarptautinėmis sutartimis sutvarkytos. Ne visai taip.

1939 m. Hitleris prijungė vakarinės Lenkijos dalis prie Reicho. Vokietijos vyriausybė per popiežiaus nuncijų Berlyne Cezare Orsenigo kreipėsi į Vatikaną, kad Kulmo vyskupija, kuri pagal 1925 m. konkordatą priklausė Lenkijai, būtų pavesta administruoti Dancigo vyskupui Karl Maria Splett. Orsenigo 1939 m. gruodžio 13 d. laišku painformavo vokiečių kardinolą Adolfą Bertram, kad Vatikanas paskyrė Splettą apaštališkuoju Kulmo vyskupijos administratoriumi. 1940 m. pirmoje pusėje vysk. Splett kreipėsi į Vatikaną, prašydamas, kad trys dekanatai, kurie priklausė Plocko ir Vloclaveko vyskupijoms, būtų pavesti jo globai. 1940 m. birželio 30 d. Splett gavo nuncijaus Orsenigo laišką, kuriame buvo pranešta, kad Vatikanas sutiko praplėsti vysk. Spletto jurisdikciją. Šie pakeitimai buvo padaryti ne tik be jokios tarptautinės sutarties, bet dar ir karui tebevykstant.

Karui pasibaigus, Lenkijos tautinės vienybės vyriausybė 1945 m. lapkričio 12 d. nutarė, kad šiais veiksmais Vatikanas sulaužė 1925 m. konkordatą ir paskelbė jį negaliojančiu. Zofia Waszkiewicz knygoje apie Vatikano politiką Lenkijoje 1939-1945 m. šiuos įvykius smulkmeniškai aprašo ir padaro išvadą: "Pagal tarptautinės teisės teoriją konkordatas nustojo galiojęs tą dieną, kurią vysk. Splett buvo paskritas apaštališkuoju administratoriumi".

Prieš šiuos Vatikano pakeitimus protestavo ir egzilinės Lenkijos vyriausybės ambasadorius prie Šv. Sosto K. Papee, tačiau diplomatinių santykių nenutraukė — tai padarė pats Vatikanas. 1958 m. Jonas XXIII ambasadorių K. Papee nužemino ligi reikalų vedėjo laipsnio, oficialiai "gerente degli affari", o 1972 m. spalio 19 d. apaštališkoji sostinė galutinai nutraukė santykius su Lenkijos egziline vyriausybe Londone.

1974 m. Vatikano diplomatas arkivyskupas L. Poggi pradėjo pokalbius su satelitinės Lenkijos vyriausybės atstovais. 1983 m. Lenkijos atstovai Romoje buvo įtraukti į Vatikano "Annuario Pontificio" kaip diplomatinio korpuso nariai. Pasiremdamas šiais faktais, Paryžiaus lenkų žurnalas "Kultura" 439-toje laidoje spėlioja, esą galimas dalykas, diplomatiniai santykiai tarp Vatikano ir Lenkijos gali užsimegzti, nors nei viena, nei kita pusė šiuo reikalu skubotumo nerodo.

Š. m. balandžio mėn. pabaigoje lenkų krikščioniškos minties klubo pakviestas Toronte viešėjo Šveicarijos Friburgo universiteto profesorius Bohdan Cywinski ir skaitė tris paskaitas apie Katalikų Bendrijos padėtį Rytų ir Pietryčių Europoje. Jis yra Lietuvą liečiančios knygos "Tapatybės šaknys" autorius. Remiantis "Kultura" žurnalo žiniomis, jis buvo paklaustas kas atsitiktų su 1925 m. konkordatu ir pagal jį priklausančia Lenkijai Vilniaus arkivyskupija, jeigu diplomatiniai santykiai tarp Lenkijos ir Vatikano būtų užmegzti. Jis atsakė, kad 1925 m. konkordatas jau nuo 1945 m. negalioja, nes Lenkijos vyriausybė jį nutraukė, o Vilnius ateities derybose visai nebus minimas, nes jis Lenkijai nepriklauso.

Br. Kviklys įžangoje į "Lietuvos bažnyčių" penktą tomą rašo: "Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų valdytojas vysk. J. Matulaitis-Labukas, 1978 m. balandžio mėn. pabaigoje lankydamasis Romoje, įteikė Vatikanui raštišką projektą atstatyti Lietuvos bažnytinę provinciją ir Vilniaus vyskupiją atskirti nuo Lenkijos bažnytinės provincijos. Tačiau šis projektas dėl įvairių skundų ir skirtingų nuomonių nepraėjo. Buvo ir daugiau nesėkmingų bandymų". J. Vitėnas savo straipsnio pabaigoje rašo: "Reikia gerai apgalvoti ko prašome". Nesinori tikėti, kad Lietuvos vyskupai nežinotų ko prašo ir savo veiksmų nebūtų apgalvoję. **J.B.**

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convertor) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

*Kreipkitės į **"House of 220"**. Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.*

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

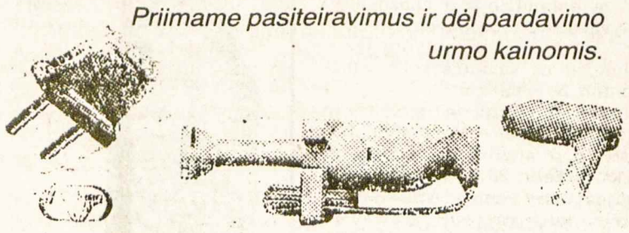

HOUSE OF 220

1444 Gerrard St. E., Toronto

(416)—461-2602

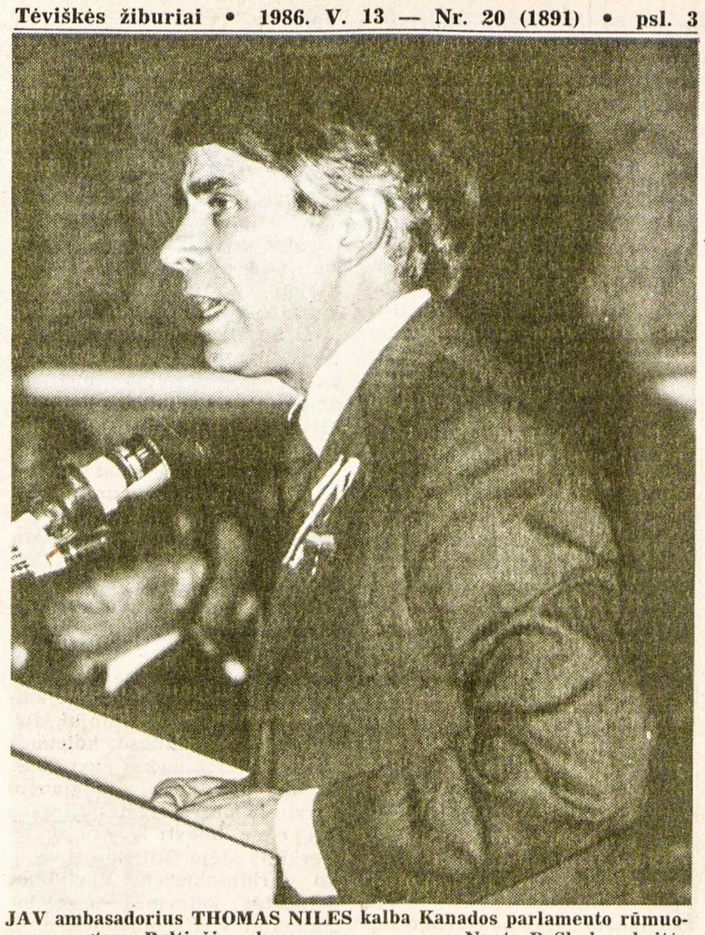

JAV ambasadorius THOMAS NILES kalba Kanados parlamento rūmuose surengtame Baltiečių vakare — Nuotr. D. Skukauskaitės

Ateities Lenkija ir Lietuva

STEPAS VARANKA

Lenkų išeivijos spauda dažnai skelbia, kad nepriklausomos Lenkijos atstatymas siekiamas, remiantis draugiškais, lygiateisiais santykiais su demokratiškom laisvom valstybėm, ypač su tom, kurias sieja bendra tradicija: su Lietuva, Latvija, Estija, Gudija, Ukraina, Čekoslovakija, Vengrija ir Rumunija.

Savo santykiuose su Sovietų Sąjunga ir Vokietija lenkai esą reikalauja tiktai sienų neliečiamumo, nesikišimo į demokratinę valdymosi sistemą, dėl kurios jie kovoję II D. kare. Lenkai nutyli, kad jie kovojo dėl prieškarinės Lenkijos sienų, tai yra, tų sričių, kurių ji neteko Jaltoje.

"Gwiazda Polarna" 1986 m. 5 nr. išspausdintame straipsnyje "Laisvė nedaloma" rašo: "Mes norime, kad būtų laikomasi 1975 metų Helsinkio Baigiamojo akto susitarimų. Ten aiškiai sakoma: visos tautos turi teisę pasisakyti ir pasirinkti tokią valdymosi formą, kokią pasirenka pati tauta be jokios pašalinės įtakos".

Tie lenkų išvedžiojimai skamba gražiai, tačiau jų siekiai tikrovėje kitaip atrodo. Lenkų tauta ir dabar, tiek metų po karo, laukia, kad buvę sąjungininkai užtikrintų Jaltoje priskirtas iš Vokietijos gautas vakarines sritis. Tuo požiūriu jiems Jaltos susitarimai patinka. Rytinėje Lenkijoje lenkai Jaltos nepripažįsta, nes ten iš jų užgrobtų iš Lietuvos valstybės žemės plotų ir sostinės Vilniaus, pagal Jaltą, Lenkija jų neteko. Čia ir kyla klausimas: ar galima lenkais pasitikėti?

Prancūzijoje leidžiamas lenkų žurnalas "Kontakt" 1985 m. 4 nr. paskelbė J. Zielonkos straipsnį "Iš dviejų Europos pusių". Jame liečiami lenkų-vokiečių santykiai. Lenkai yra susirūpinę Vokietijoje kylančiu nepasitenkinimu dėl Oderio ir Neisės sienos ir iš ten iškraustytų gyventojų...

Tai pradinės kibirkštys iš kurių anksčiau ar vėliau gali kilti gaisras. Vokietijoje toji problema laikinai yra prislopinta.

Neseniai V. Vokietijos vidaus reikalų ministeris Friedrich Zimmermann viešai pareiškė, kad Vokietijos sienos turėtų būti tokios, kaip 1937 m. Lenkai kovoja ne vien tik dėl savo laisvės ir nepriklausomybės — jie siekia, kad būsimai nepriklausomai Lenkijai būtų užtikrintos dabartinės vakarinės sienos, o rytuose — Vilnius ir Vilniaus sritis.

Dabar veikianti pogrindyje Lenkijoje "Solidarnosc" jau kėsinasi į Vilnių — spausdina ženkliukus su Vilniaus Aušros Vartų Marijos paveikslu. Net dabartinis Lenkijos vadas generolas Jaruzelskis, viešėdamas Vilniuje, pareiškė jaučiąsis kaip namie. Tais žodžiais lenkas, kad ir raudonas Maskvos tarnas, išreiškė visų lenkų svajonę. Jau anksčiau pastebėta, kad ne tik lenkų išeivija, bet ir Lenkijoje dauguma lenkų, jų tarpe repatrijantai ir net dabartiniai aukšti pareigūnai, ne tik slaptai, bet jau ir viešai kalba apie atgavimą prarasto Vilniaus. Ten esą palikta Pilsudsko širdis, jo motinos kapas.

Iki šiol lenkai nėra pasisakę, kad jie siekia atgauti Lenkijai laisvę ir nepriklausomybę jos etnografinėse ribose. Toks pasisakymas išsklaidytų esančius neaiškumus. Tikiu, kad tuo atveju ir lietuviai mielai jungtųsi į bendrą frontą, siekiant pavergtom tautom Rytų Europoje laisvės bei nepriklausomybės.

Atrodo, kad lenkai svajoja ne vien tik apie savo etnografinę Lenkiją. Skaitant spaudoje apie lenkų siekius, susidaro įspūdis, kad jie siekia atkurti didžiulę Lenkijos valstybę Rytų Europoje.

Tai nėra palankūs ženklai lietuvių-lenkų pokalbiams. Vis dėlto, rimtesnį dialogą su Lenkijos pogrindžio bei lenkų egzilinės vyriausybės atstovais reikia vesti. Tuo atveju reikia reikalauti, kad lenkai jau dabar pradėtų skelbti, jog pripažįsta, kad Vilnius buvo ir yra Lietuvos sostinė, į kurią ateityje nereikš jokių pretenzijų. Lenkai turėtų pripažinti, kad Vilnius 1920. X. 9 buvo neteisėtai atplėštas nuo Lietuvos.

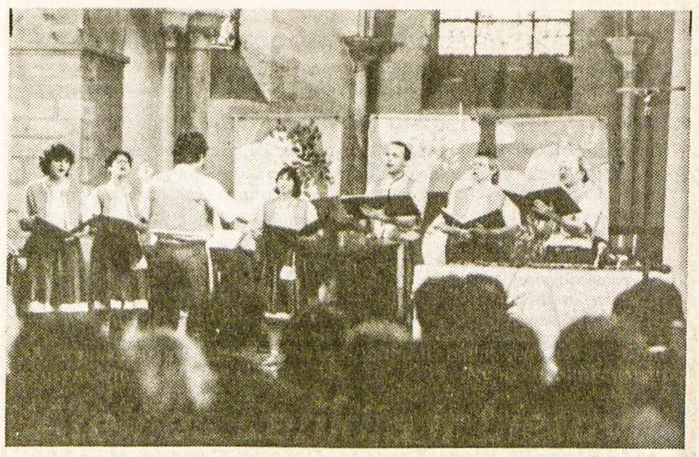

Olandų vienetas "Daina", prieš vykdamas koncertuoti Š. Amerikon, dalyvavo Vasario 16 minėjime Prancūzijos Paryžiuje su 29 lietuviškom dainom ir viena olandiška. Atitinkamus tekstus, jungiančius dainas į vieną pynę, skaitė aktorė DANUTĖ KRIŠTOPAITYTĖ. JOLANTA VAIČAITYTĖ apdovanojo dainininkus lietuviškom knygom ir juostom

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ŽIEMOS SUGRĮŽIMAS

Vilniečiai šiemet pirmą kartą perkūniją išgirdo balandžio 10 d. Su ja prapliupo lietus, Viršuliškėse — kruša. Viktoras Armalis "Tiesos" skyriuje "Dienos aidai" balandžio 16 d. pasakoja: "Ir išties — antrojo balandžio dešimtadienio pradžioje tuoj po pirmosios perkūnijos užtelėjo vėjai ir stiprus sniegkritys. Užfiksuota, kad Panevėžio ir Šiaulių rajonuose žemę uždengė 25, Raseinių — 16 centimetrų storio sniego klodai. Normaliai eismui tai jau kliūtis. Sniegas tirpo nenoriai — Varėnoje temperatūra naktį nukrito net iki 13 laipsnių šalčio, daug kur iki 3-7 laipsnių. Ėmė pustyti. Sinoptikai pranešė, kad toks žiemos sugrįžimas įvyko dėl pietinių ciklonų susidūrimo virš mūsų respublikos. Beje, tokios žemos temperatūros užfiksuotos kai kur pirmą kartą..." Vairuotojai Vilniaus —Kauno greitkelyje skundėsi, kad kelias slidus, užpustytas. Pabarstyti buvo tik ruožai už Žiežmarių ir ties Vieviu. Negeresni reikalai buvo ir kituose keliuose, ypač Šiaulių ir Panevėžio rajonuose, kur pasnigo gausiausiai. Daugiau eismo nelaimių buvo susilaukta ne tik Vilniaus, bet ir Kauno gatvėse. Netikėtas sniegas ir šaltis skaudžiai palietė sugrįžusius paukščius giesmininkus — liepsneles, strazdus, kieles, vieversius, ankstyvąsias pečialindas. Striuka buvo net ir gandrams bei grūdlesiams kikiliams. Alkis ir šaltis paukščius privertė glaustis prie namų, arčiau kelių, tūpti ant juoduojančio ir labiau įšilusio asfalto. Nemažai paukščių tomis dienomis žuvo Varėnos—Valkininkų, Pirčiupių—Šalčininkų, Pabradės—Ignalinos bei kituose keliuose.

LANKĖSI JAUNIMAS

Velykų atsotogų proga okupuotoj Lietuvoj vėl lankėsi 23 ekskursantai. Arūnas Marcinkevičius "Gimtojo krašto" balandžio 17 d. laidoje rašo, kad didžiąją jų dalį sudarė "lietuviškos gimnazijos Hiutenfelde moksleiviai", bet buvo ir aukštųjų mokyklų studentų. A. Marcinkevičius taipgi pabrėžia, kad iš visos grupės tik aštuoni tėvų žemėn atvyko pirmą kartą. Kiti — jau antrą, trečią, ketvirtą... Svečiai, susipažinę su Vilniumi, lankėsi Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Klaipėdoje ir Palangoje. Ekskursijai vadovavo Lilė Burskaitis. Nelietuviška versija pateikiamos visos moterų pavardės, išskyrus lietuviškumo neslepiančią Gabiją Griunvaldaitę. Iš kitų pateikiamų pavardžių negali net žinoti, ar jos merginos, ar galbūt jau ištekėjusios moterys: Olga Sereika, Daiva Dambrauskas, Inga Bitautas, Ingrida Kotke, Dana Giese, Astrida Kairys, Daiva Majer, Edita Kirkicki. Vaikinų grupėje minimi: Danielius Jasponis iš Urugvajaus, Alenas Gromašauskas iš Dominikos, Danielius Aglinskas iš Argentinos, Linas Šliažas, Vilius Grigužis, Joachimas Frėteris, Andreas Huber ir Michaelis Veigelis.

ŽUVŲ NERŠTAS

Pavasarinis žuvų nerštas vis dar susilaukė nemažai įstatymų pažeidėjų, vadinamų brakonieriais. Neršto metu draudžiama žvejoti verslinės žūklės įrankiais. Nuo ledo ištirpimo iki balandžio 20 d. negalima meškerioti lydekų, nuo kovo 1 d. iki gegužės 1 d. — kiršlių, nuo balandžio 20 d. iki birželio 20 d. — praeivių žuvų migracijos keliuose ir nerštavietėse. Visiškai draudžiamas žuvų gaudymas žeberklais, kurių vis dar neatsisako brakonieriai. Inspektoriai kasmet atima daug visokių žeberklų – tridančių, šešiadančių, aštuondančių, pagamintų iš nerūdijančio plieno, turinčių išardomus kotus, lengvai išmontuojamas detales. Žeberklus dažniausiai pasigamina ar kitiems pagamina auksines rankas turintys kalviai, šaltkalviai, tekintojai, dirbantys mechaninėse kolchozų dirbtuvėse, gamyklų skyriuose. Šiemet prie upelio, jungiančio Širvio ir Musės ežerus Vilniaus rajone, badyti lydekų su žeberklais atėjo Glitiškio sovchozo darbininkas K. Pavliūnas, Paberžės vidurinės mokyklos mokiniai V. Rachmanovas ir J. Petrovas. Baliulių sovchozo darbų vykdytojas A. Isajevas žeberklaudamas net užmigo prie griovio, įtekančio į Dubingių ežerą. Varėnos rajono Krūminių tvenkinyje buvo sulaikytas Valkininkų Verselkos girininkijos eigulys P. Mikšėnas, valtyje turėjęs net du tinklus, draudžiamus neršto metu. Liūdniausia, kad tokius brakonierius kartais netgi saugo vietiniai gyventojai. Gamtos temomis rašantis Leonardas Grudzinskas balandžio 13 d. "Tiesoje" pasakoja: "Savom akim netikiu. Pirtelėje palei Virėkštos ežerą tai užsižiebia, tai užgęsta kaimiškos liktarnos šviesa. Bene ten vaidenasi? Iš prietemos išlenda apšepusi žmogysta. Kikena: 'Va, inspektorius kvailio vietoj paliko. Laiku pasignalizavom kaimynui, senam žvejui. Aš nuo Totorkalnio prožektoriumi, mano vaikis žibintu iš pirtelės...'" Kiti brakonieriams perspėti nuspaudžia automobilio signalą.

ZEFYRAS ŠOKOLADE

Kauno konditerijos fabrikas pradėjo gaminti šokoladu glaistytą zefyrą, susilaukęs naujos technologinės linijos, kurios našumas yra trys tonos per pamainą. Įmonėje montuojami nauji įrenginiai, gauti iš R. Vokietijos. Jais dar pirmąjį šių metų ketvirtį bus pradėti gaminti saldainiai "Želė šokolade". Naujos linijos pajėgumas — 1.000 tonų per metus.

JAUNAVEDŽIŲ SALONAS

Kapsuku paversta Marijampolė susilaukė jaunavedžiams skirto salono. Erdvioje prekybos salėje jis turi kosmetikos, parfumerijos, juvelyrinių dirbinių bei kitus skyrius. Lankytojams ten įrengtas jaukus kampelis, kuriame galima pailsėti, pasitarti su padavėjomis. Atnaujintuose senamiesčio pastatuose įsikūrė parduotuvės "Dovana" ir "Dailė". **V. Kst.**

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION 1986

AUDRA TRAVEL — KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS ŠALIS PASAULIO

Įdomios kelionės į

LIETUVĄ,

pigiausia dviejų savaičių kaina $1,899.00 kan.

Išvykimo datos:

Liepos 3, Liepos 16, Rugpjūčio 14, Rugsėjo 3, Spalio 2, Gruodžio 26

Kviečiame teirautis smulkesnių informacijų

GERIAUSIOS ATOSTOGOS KANADOJE "EXPO 86"!!!

Rugpjūčio 8 d. organizuojama aštuonių dienų ekskursija į šį nepakartojamą renginį. **KAINA: $836.00 kan.** Vietų liko nedaug – skubėkite užsisakyti.

EGZOTIŠKA KELIONĖ Į AUSTRALIJĄ,

aplankant Havajų salas, Fidži, Naująją Zelandiją. **Išvyksta spalio 10 — grįžta lapkričio 2, 23 dienų kelionės kaina $3895 kan.**, įskaitant skridimus iš Toronto ir atgal, puikius viešbučius, maistą, ekskursijas, pervažiavimus ir daug kitų dalykų apie kuriuos teiraukitės mūsų biure.

Mūsų biuras:

- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas šalis.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Priima užsakymus vertimams į kitas kalbas.
- Tarpininkauja suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant dovanas, automobilius, tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia

AUDRONĖ, JŪRATĖ ir kiti darbuotojai adresu:

1576 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A4

(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060 Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Ročesterio lietuvių tautinių šokių grupė "Lazdynas", kuriai vadovauja JADVYGA REGINIENĖ (nuotraukoje trūksta dviejų šokėjų). Ši grupė dažnai dalyvauja įvairiuose renginiuose Ročesteryje ir kitur

JADVYGA REGINIENĖ, Ročesterio lietuvių tautinių šokių grupės "Lazdynas" vadovė

Rochester, N.Y.

"LAZDYNO" ir "VOLUNGĖS" KONCERTAS. Ročesterio tautinių šokių vienetas "Lazdynas" ir torontiškis mišrus choras "Volungė", kuriam vadovauja muzikė Dalia Viskontienė, ruošiasi dideliam, jungtiniam dainos ir tautinių šokių koncertui Ročesterio mieste.

Jau daugiau kaip 20 metų "Lazdynui" vadovauja nepamainoma, energinga vadovė ir tautinių šokių mokytoja Jadvyga Reginienė, perėmusi grupę iš pirmojo tos grupės vadovo Stasio Ilgūno, kuris po antrosios tautinių šokių šventės Čikagoje atsisakė jai vadovauti. Grupė buvo perorganizuota, pasirinko vardą "Lazdynas" ir pradėjo įtemptą darbą, kuris be pertraukos sėkmingai tęsiamas. Vadovės dėka "Lazdyno" pasirodymai su lietuviškais tautiniais šokiais įvairiuose parengimuose Ročesteryje, Buffale, Syrakiūze, Klivlande, Detroite, Niujorke ir kt. "Lazdyno" šokėjų spektakliai buvo įvertinami ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių laikraščiuose. Tai galima pamatyti iškarpose, pavarčius "Lazdyno" nueito meninio kelio archyvą, kruopščiai vedamą J. Reginienės. Šalia šių iškarpų randame daug padėkos laiškų, pagyrimų ir gražiausių linkėjimų lapų iš burmistrų tų miestų, kuriuose "Lazdynas" gastroliavo. Tuose laiškuose ir laikraščių įvertinimuose visur minimas Lietuvos ir lietuvių vardas! Tai puikus, vertingas dokumentinis archyvėlis, sukauptas ateičiai. J. Reginienė visada buvo ir yra aktyvi Tautinių šokių instituto narė, 1984 m. VII tautinių šokių šventės vyriausia vadovė Klivlande.

"Lazdyno" šokėjai su savo vadove kelis kartus buvo rodomi vietinėse televizijos stotyse, jų šokiai buvo aiškinami, pabrėžiant lietuviškos aprangos grožį, savitą šokių ramumą, ryšį su gamta, nebuvimą juose kariško elemento (tai liudyja taikingą lietuvių tautos žemdirbių charaketrį).

Taip pat "Lazdynas" yra pilnateisis Arts Council of Rochester narys, o 1986 m. pradžioje iš Arts for Greater Rochester, Inc. gavo $1,622 paramą su sąlyga, kad suruoštų platesnio masto lietuviškų tautinių šokių ir dainų koncertą. Tai yra ryškus "Lazdyno" ir jo vadovės J. Reginienės įvertinimas ir paskatinimas tolimesniam lietuviško šokio puoselėjimui.

Š. m. balandžio 26 d. "Lazdynas" dalyvavo Buffalo Convention Center VIII Amerikos tautybių festivalyje, o už savaitės šoko Binghamton, N.Y. mieste.

Jungtinis "Lazdyno" ir Toronto "Volungės" koncertas plačiai Ročesterio ir apylinkės visuomenei įvyks birželio 28 d., Nazareth kolegijos meno centro (Arts Center) salėje, kuri yra pati gražiausia ir geriausia akustikos atžvilgiu Ročesterio mieste.

V. Sabalienė

• Užsakykite "Tėviškės žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems.

Hamilton, Ontario

KLB ŠALPOS FONDO Hamiltono skyriaus vajus eina prie pabaigos. Aukos dar bus priimamos gegužės mėnesį sekmadieniais po pamaldų Jaunimo centre. Šalpai aukojo $20: J. Astas, A. Obcarskis, G. Melnykas, A. Mingėla, A. Kerutytė, L. Gutauskas, O. Ščiukienė, P. Sakalas, A. S. Šukaičiai, J. K. Jaunuškevičiai, M. Jonikas, F. Rimkus, St. Stanevičius, V. Perkauskas; $15: V. Morkūnas, A. Verbickas; $12: B. Mačys; $10: Br. Šopys, K. Gudinskas, A. Petkevičius, J. Stankus, A. Garkūnas, P. Vaitiekūnas, A. Patamsis, J. Stungevičius, R. Namikas, P. Žulys; $5: P. Krivinskienė, M. Kvedarienė, S. Elvikienė, A. Godelis; $2: E. Beržaitienė, St. Žvirblis.

Vasario 16 gimnazijai paaukojo $50 Sofija Rakštienė, $10 — Br. Šopys. ŠF komitetas priima aukas ir Vasario 16 gimnazijai. Ypač šiuo metu ši lietuviška gimnazija reikalinga mūsų paramos. Vyksta didžiulė statyba, kuri bus užbaigta rudenį. Todėl kviečiami visi tautiečiai prisidėti savo aukomis prie šios lietuviškos gimnazijos išlaikymo.

ŠF komiteto ruoštasis koncertas balandžio 20 d. praėjo su pasisekimu. Rengėjai dėkingi solistams — R. Strimaičiui, V. Verikaičiui ir Toronto liet. vyrų chorui "Aras" už puikų koncertą. Iš šio koncerto liko apie $200, kurie bus persiųsti Vasario 16 gimnazijai. **J. P.**

AIDA IR JONAS RICKAI susilaukė pirmagimės dukrelės Kristalės-Teresės. Džiaugiasi tėvai ir seneliai Pranas, Juzė Dovidaičiai ir Juozas, Zosė Rickai. **R.**

• Prieš vedybas vyras kalba, o moteris klausosi. Po vedybų moteris kalba — vyras klausosi, o vėliau abu kalba ir kaimynai klausosi.

Ottawa, Ontario

MOKYKLOS ŠVENTĖ. Lituanistinės mokyklos 35-rių metų sukaktis, mokslo metų baigimas ir Motinos Diena bus paminėta sueigoje, gegužės 25, sekmadienį St. Hyacinth parapijos salėje. Pamaldų pradžia — 1.15 v.p.p. Sueigos programą atliks visa mokykla.

Išvakarėse, gegužės 24, šeštadienį, mokyklos tėvų komitetas ruošia Latvių namuose (kampas Lees & Main) 6.30 v.v. yaptingą sueigą — vakarienę ir šokius su programa. Programoje — "Ramunėlių" koncertas ir supažindinimas su mokyklos vedėjos Alės Paškevičienės išleista knyga "Saujelė trupinių", kuri skirta mūsų mažiesiems ir jaunuoliams. Abiejuose parengimuose visi kviečiami dalyvauti. **Albinas Vilniškis**

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami susitarus telefonu

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 23 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%	nekiln. turto pask.	10%
santaupas	6.5%	asmenines paskolas	12.25%
kasdienines palūkanas už santaupas	6%	*Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.*	
term. indėlius 1 m.	8.75%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
term. indėlius 3 m.	9%		
reg. pensijų fondo	7.5%		
90 dienų indėlius (minimum $5.000)	8%	*Nemokama asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
Reg. pensijų 1 m.	8.75%		

AMSTEL BREWERY

CANADA LIMITED

201 Burlington St. E.

Hamilton,

Ontario L8L 4H2

Telephone

(416) 523-1400

Telex:

061-8335

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Žurnalistas Mykolas Drunga balandžio 18 d. pasitraukė iš dienraščio "Draugas" redaktoriaus pareigų. Jis daugiausa rašydavo vedamuosius, kartais — kultūrinių renginių įvertinimus A. Liulevičienės redaguojamam "Draugo" priedui. Balandžio 28 d. M. Drunga pradėjo dirbti JAV LB socialinių reikalų tarybos Čikagos skyriaus būstinėje, kur jam teks vadovauti lėšų telkimo vajui, palaikyti ryšius su valdinėmis ir akademinėmis įstaigomis.

Radijo "Amerikos balsas" lietuvių skyrius balandžio 3 d. atsisveikino su savo vadovu Alfonsu Petručiu. Jis yra lankęs dramos studiją, dirbęs Kauno radiofone. "Amerikos balse" laisvai samdomu tarnautoju pradėjo dirbti 1951 m. kovo pradžioje, kai ką tik buvo pradėtos transliacijos lietuvių kalba. Etatiniu tarnautoju A. Petrutis tapo 1954 m. pabaigoje, o lietuvių skyriaus vedėju — 1976 m. rudenį, kai pensijon išėjo Antanas Vaičiulaitis. A. Petručio vadovavimo laikotarypje lietuviškų transliacijų laikas buvo pailgintas 15 minučių. Lietuviškas skyrius A. Petručiui įteikė savo dovaną, atsisveikinimo žodį tarė vedėjo pareigas einantis Jurgis Blekaitis. Gero poilsio linkėjo "AB" latvių ir estų skyrių atstovai, Europos padalinio vedėjas E. Mainlandas. Alfonsas ir Regina Petručiai ruošiasi išsikelti į Cape Code prie Atlanto. Išleistuvių nuotaikas sudrumstė staigi jų dukros Mildos mirtis balandžio 4 d. Velionė nuo pat gimimo dienos su dvynuke sesute Nora turėjo rimtų širdies sutrikimų. Abi mergaitės turėjo operacijas, bet gerų rezultatų susilaukė tik Nora. A. a. Milda Petrutytė, gedulines Mišias atlaikius kun. dr. T. Žiūraičiui Šv. Dvasios šventovėje, palaidota Cedar Hills kapinėse.

Dievo Motinos parapija Klivlande buvo įsteigta 1929 m. Pradžioje pamaldas teko laikyti mediniame pastate, kol dabartinė šventovė buvo pastatyta 1952 m. Šiai lietuvių parapijai nuo 1974 m. vadovauja klebonas kun. Gediminas Kijauskas, SJ. Artėjant parapijos 60 metų sukakčiai, jam kilo mintis atlikti pagrindinį Dievo Motinos šventovės vidaus pertvarkymą ir tada ją pavadinti Lietuvos Madonų šventove. Vidaus pakeitimus jau 1977 m. pradėjo architektas inž. Eduardas Kersnauskas nuo klausyklų. Jų išplanavimo pakeitimai jau atlikti. Pasak E. Kersnausko, Lietuva yra Marijos žemė. Todėl ir kilo visiems labai artima mintis Klivlande turėti Lietuvos Madonų šventovę.

Australija

Metiniame ALB Melburno apylinkės susirinkime pagrindinį pranešimą padarė valdybos pirm. R. Šemetas, pasidžiaugęs Naujų metų sutikimu, Vasario 16 minėjimu, lietuvių teatrų festivaliu. Jis taipgi palietė Australijos spaudoje keliamą klausimą dėl kai kurių ateivių bendradarbiavimo su naciais. Kaltinimų gali susilaukti baltiečiai ir jiems priklausantys lietuviai. Buvo siūloma rašyti portesto laiškus Australijos vyriausybės nariams, reaguoti spaudoje. Kitiems atrodo, kad šiuo reikalu viešai turėtų prabilti ALB krašto valdyba ir Australijos baltiečių taryba. Galutinis sprendimas nebuvo padarytas. Finansinį pranešimą padarė valdybos ižd. D. Čižauskienė. Valdyba, pradėdama darbą, išde rado $2.296, o dabar yra $3.203. Australijos baltiečių tarybos pranešimą padarė A. Žilinskas. Taryba, veikianti Sydnėjuje, turi du lietuvius, du latvius ir du estus. Posėdžiaujama kiekvieną mėnesį. Taryba finansiškai remia "Baltic News" biuletenį. Švietimo reikalus aptarė D. Baltutienė. Lietuviškose mokyklose mažėja mokinių skaičius. Lituanistiniai kursai vos išsilaiko, turėdami tris klases su 32 mokiniais. Sekmadieninėje parapijos mokykloje taip pat tėra 32 mokiniai. Mokyklos vedėjas P. Aras pranešė, kad mokykla vis dar turi septynis skyrius ir septynis mokytojus. Normaliai klasei reikia bent 10 mokinių, kurių dabar tiek nėra. Esą reikėtų sudaryti specialų komitetą naujiems mokiniams telkti. Susirinkime taipgi buvo pasisakyta apie Vasario 16 proga rengiamus priėmimus valdžios pareigūnams, australams ir kitų tautinių grupių svečiams. Priėmimai pareikalauja nemažų išlaidų, o naudos ne visada susilaukiama. Buvo pasiūlymų juos rengti tik kas antri metai. Balsavimu nutarta palikti metinius priėmimus.

Dr. Valentina Barkienė, nuo 1986 m. balandžio 18 d. vadovavusi distrikto ligoninei Fairfielde, išėjo pensijon. Ta prieš 30 metų pastatyta ligoninė turi 147 lovas. Atsisveikinimas su dr. V. Barkiene buvo surengtas kovo 20 d. ligoninės direktorių. Jie visi džiaugėsi dr. V. Barkienės, diagnostės ir administratorės, kruopščiai ilgus metus atliktu darbu. Išleistuvių vakarienėje ypač buvo prisiminti 1984 m., kai streikavo gydytojai specialistai. Tada dr. V. Barkienė su pacientais praleisdavo visas savaitės dienas. Į dr. V. Barkienės išleistuves buvo pakviestos ir kelios lietuvių šeimos. Fairfieldo ligoninė yra netoli Sydnėjaus.

Britanija

DBLS Boltono skyriaus metiniame susirinkime praėjusių metų veiklos pranešimą padarė valdybos pirm. H. Vaineikis. Buvo surengtos kalėdinės ir velykinės vaišės, aktyviai dalyvauta Baltijos komiteto suorganizuotame trėmimų Sibiran minėjime, šiemet įvykusiuose karnavaliniuose šokiuose. Skyrius taipgi surengė Boltono lietuvių ekskursiją į Mančesterio lietuvių klubą. Ižd. H. Siliaus pranešimas atskleidė gerai tvarkomą finansinę atskaitomybę. Vienbalsiai perrinkta ta pati valdyba: pirm. H. Vaineikis, sekr. S. Keturakienė, ižd. H. Silius. Nutarta skyriaus iždo lėšomis paremti Tautos fondą.

Šv. Kazimiero minėjimą kovo 8 d. savo patalpose surengė Mančesterio lietuvių klubas, sutelkęs nemažą vietinių ir apylinkės lietuvių būrelį. Įvadinį žodį tarė A. Jakimavičius. Klubo pirm. A. Podvoiskis skaitė paskaitą apie šv. Kazimiero gyvenimą, jo paskelbimą šventuoju. Minėjimas užbaigtas visų sugiedota giesme "Marija, Marija".

Prancūzija

Elena Jankauskaitė-Turauskienė, gyvenanti Paryžiaus priemiestyje Nanterre, kovo 15 d. artimųjų tarpe atšventė savo amžiaus aštuoniasdešimtmetį. Sukaktuvininkė yra 1966 m. rugsėjo 12 d. Paryžiuje mirusio Lietuvos diplomato Edvardo Turausko našlė. Ji nuolat redaguodavo ir stilizuodavo prancūziškus savo vyro E. Turausko oficialių pareiškimų tekstus, eilę metų vadovavo Kauno radijo pranešimams užsieniui prancūzų kalba, 1927-34 m. — Lietuvių-prancūzų draugijos surengtiems prancūzų kalbos kursams Kaune. Sukaktuvininkė taipgi priklausė ateitininkams, Mergaičių globos draugijai, Pasauliniam motinų sąjūdžiui, "Pax Romana" organizacijai, Laisvųjų žurnalistų federacijai tremtyje. Dažnai dalyvaudavo tų organizacijų kongresuose Budapešte, Romoje, Šveicarijos Friburge, Paryžiuje, Bad Godesberge bei kitose vietovėse. Nuo 1962 m. jai teko būti Pasaulinio motinų sąjūdžio tarptautine tarėja ir sekretore.

Vokietija

Vasario 16 gimnazijos kuratorijos posėdyje kovo 15 d. dalyvavo: keturi VLB tarybos atstovai — kun. A. Bernatonis, mokytojas V. Damijonaitis, dr. V. Lėnertas ir inž. J. K. Valiūnas, VLB krašto valdybos atstovas A. Lipšys, PLB valdybos atstovas kun. Br. Liubinas, BALFo atstovas dr. J. Norkaitis, lietuvių katalikų sielovados atstovas inž. J. Sabas, tėvų komiteto pirm. R. Baliulis ir gimnazijos direktorius A. Šmitas. Dėl ligos posėdin negalėjo atvykti Vokietijos lietuvių evangelikų atstovas kun. Fr. Skėrys. Pranešimus padarė kuratorijos valdybos nariai — pirm. kun. A. Bernatonis, vicepirm. A. Šmitas ir ižd. J. K. Valiūnas. Iš pranešimų paaiškėjo, kad valdybai daugiausia rūpintis tenka statyba naujo berniukų bendrabučio, kainuosiančio 3.500.000 DM. Mat 500.000 DM reikės surinkti patiems lietuviams. Lig šiol surinkta apie 300.000 DM. Bendrabučio sienos jau išmūrytos. Statybą tikimasi baigti spalio mėnesį, jeigu nebus susidurta su nenumatytomis kliūtimis. Dar šią vasarą bus įrengtos naujos sporto aikštės, o sekančiais metais teks atnaujinti ir sumoderninti mergaičių bendrabutį. Perrinkta ta pati kuratorijos valdyba: pirm. kun. A. Bernatonis, vicepirm. A. Šmitas ir ižd. J. K. Valiūnas. Liko ir ta pati kontrolės komisija — dr. J. Norkaitis ir ev. kun. Fr. Skėrys. Pedagoginę komisiją sudarė kun. B. Liubinas ir dr. J. Norkaitis.

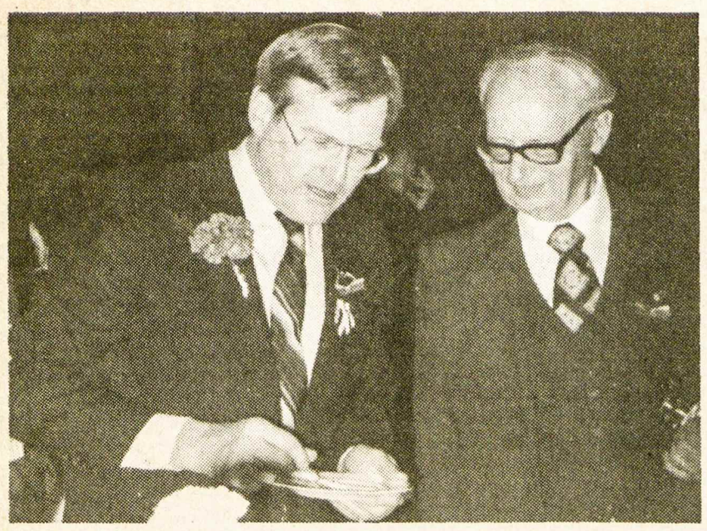

Kanados finansų ministeris ir parlamentinio globos komiteto kopirmininkas M. WILSONAS ir PLB visuomeninių reikalų komisijos ir Baltiečių vakaro rengėjų komiteto narys inž. J. V. DANYS Baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose Nuotr. L. Giriūno

Ilgametį redaktorių prisimenant

"Argentinos lietuvių balsas" ir jį redagavęs K. N. Norkus

Nuo 1931 m. Kastantas-Napoleonas Norkus ligi savo mirties 1973 m. redagavęs "Argentinos lietuvių balsą", pasižymėjo kaip tolerantiškas spaudos darbuotojas, nepabūgęs parašyti tiesos tiems, kurie valdė Lietuvą. Todėl ne visi numeriai karo cenzūros buvo įsileidžiami į Lietuvą. Deja, šiandieninis "ALB" jau paties savininko redaguojamas, pakeitė buvusią liniją. Gal tai ir lėšų reikalas, nes "ALB" skaito ir komunistai.

Vartydamas senus "ALB" kalendorius, radau velionies Norkaus parašytus straipsnius. 1940 m. jis rašė: "Vilniaus atgavimas, nors labai brangia kaina Lietuvai atsiėjęs, 27, 28 ir 29 d. spalio m. 1939, Lietuvos kariuomenei įžygiavus į Vilnių labiau sujaudino lietuvių kolonijos pulsą negu visi kiti vietiniai, Lietuvos ar pasauliniai įvykiai. Džiaugsmo nuotaika jaučiama visuose lietuviuose".

Bet jau 1941 m. kalendoriun įdėta Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos "Stalino saulės" konstitucija. "ALB" red. K. Norkus padėdavo rašyti prašymus į Sovietų Sąjungos atstovybę Vašingtone, nes buvo "tavorščių", kurie džiaugėsi Lietuvos valstybės žlugimu. O K. Norkui buvo uždarbio, tai jis taip rašė: "Kas gal sakyti, kad tie iš liaudies kilę liaudies draugai ir kovotojai už geresnį Lietuvos žmonių rytojų galėtų būti Lietuvos liaudies priešų tarpininkai. Tie 'naujieji' žmonės seniai visai mūsų tautai žinomi kaipo jos geriausi draugai. Kokią vietą mūsų tautos istorijoje užims tie žmonės, kurie pernai į savo rankas pasiėmė Lietuvos valstybės vairą? Kai kas bando aiškinti, kad prie caro taipgi buvo tarpininkai lietuvių tautos smaugimui. Visi šie įvykiai begaliniai sudomino ir Argentinos lietuvius. Laikui bėgant ministeriai pasivadino komisarais, ministerių kabinetas pasivadino komisarų taryba, o seimas Aukščiausia Tarybų Lietuvos Socialistinės Respublikos Taryba. Dar vėliau Lietuva įsijungė į Socialistinių Tarybų Respublikų Sąjungą, Lietuvos ministerijos likvidavosi ir Lietuvos kariuomenė įsijungė į bendrą SSSR kariuomenę, kiek anksčiau generolą Vitkauską pakeitus generolu Baltušiu-Žemaičiu".

Bet visuomeniniame darbe 1941 m. Argentinos lietuviai neparodė reikiamo vieningumo mūsų tautos reikalų sprendime. Tas elementas, kuris visuomet metasi į tokius biznius, kurių atskaitų paskelbti "negalima", pasišovė rinkti pinigus iš Argentinos lietuvių darbininkų Rusijos šelpimui. Liūdi visi Lietuvos išeiviai Argentinoje, o ypač nepriklausomos Lietuvos kūrėjai-savanoriai, kurių daugelis savo kūne nešioja po kelias nepriklausomybės kovų žaizdas.

1948 m. K. Norkus rašė: "Mūsų tauta randasi karo stovyje jau devinti metai, nes nuo 1940 metų įvykių jos nepriklausomybė tebesiranda sutrempta. Praūžė per Lietuvą naikinančioji karo perkūnija, paversdama mūsų gimtinę griuvėsiais ir mirties kolonomis".

Tegul šios velionies parašytos mintys būna jo atminimui. Ne visi mirę žmonės pamirštami, ypač tie, kurie palieka savo raštus. Visada bus žmonių, kurie juos paminės.

Gaila, kad apie velionį K. Norkų nieko jau daugiau nerašoma jo daug metų redaguotame laikraštyje.

Argentinos lietuvis

Savaitgalio stovykla Britanijoje

Jaukus skautų-čių sąskrydis Mančesteryje

LSS Europos rajono vadija, talkinama rajono vadeivės v.s. J. Traškienės ir vietinių skautininkų, balandžio 12-13 d.d. Mančesteryje, Lietuvių socialinio klubo patalpose, surengė savaitgalio skautų-čių stovyklėlę.

Suvažiavo iš Skotijos, Londono, Nottinghamo, Derby, Coventry, Peterborough ir kitų vietovių broliai, sesės, vadai ir instruktoriai, sudarydami skautšką šeimą iš 44 asmenų.

Maistu rūpinosi s. Algis ir Irena Gerdžiūnai.

Rajono vadeivės ir sesių dėka buvo paruošta skautiška parodėlė, bazaras ir loterija.

Šeštadienio popietėje skautininkų ratelyje vyr.s. skl. Vida Gasperienė atliko paskautininkės įžodį ir įsijungė į skautininkų eiles, pasipuošdama žaliu kaklaraiščiu. Labai malonu, kad po ilgų metų rajonas susilaukė jaunos, darbščios vadovės.

Vakare susirinko gražus vietos lietuvių būrelis, kartu su mūsų gerb. kan. V. Kamaičiu, iškilmingai skautų sueigai. Po sesių ir brolių raporto rajono vadui, buvo išklausyti įsakymai ir įžodis, prit. skauto-ės dviejų sesių ir brolio. Skotijos Vytauto Didžiojo d-vės draugininkas prit. s. psl. Matas Julius pakeltas į skiltininkus. Rajono vadeiva v.s. J. Maslauskas įteikė žalią kaspinėlį. Sveikino rajono vadas s. S. B. Vaitkevičius, vyr. skautininkė S. Gedgaudienė, kun. dr. S. Matulis ir kt. Apdovajojamos nusipelnusios sesės knygomis. Sueiga baigiama himnu.

Pradedama laužo programa. Uždegta žvakė, apkrauta šakelėmis, primena laužą. Vadovauja ps. V. Gasperienė, talkinama v.s. J. Traškienės, vyr.s.skl. A. Traškaitės, v.s. J. Maslausko ir kt. Skotijos sesės padainavo keletą lietuviškų dainų. A. Gasperas paskaitė savo parinktų juokų, o s.v. V. O'Brien "Taukuotą puodą". Laužas "gęsta" — "Ateina naktis" nuskamba salėje, spaudžiame kairiąsias . . .

Svečiai skirstosi, o jaunimas pradeda linksmąją vakaro dalį "disco".

Sekmadienį po pusryčių — pokalbis, vadovaujamas rajono vado. Apsvarstyta ateinančioji 37-toji tradicinė vasaros stovykla ir 1988 m. "Tautinė stovykla" Amerikoj. Pasiryžta mokytis kalbėti lietuviškai, taupyti ir remti Anglijos skautų tautinės stovyklos fondą — nuo jo priklausys važiuojančių skaičius. Šv. Mišias atnašavo kan. V. Kamaitis ir pasakė puikų pamokslą. Per Mišias gražiai giedojo "Tėve mūsų" sesės iš Skotijos. Po Mišių įvyko oficialus stovyklėlės uždarymas. Rajono vadas dėkojo broliams ir sesėms už gausų dalyvavimą, Mančesterio lietuvių soc. klubo pirm. A. Padolskiui, klubo valdybai ir tautiečiams, kurie davė nakvynes. A. Padolskiui buvo įteiktas jubiliejinės stovyklos ženklelis. Jisai tarė trumpą žodį, pakviesdamas ir vėl ateityje susirinkti Mančesteryje. Įteiktos padėkos dovanėlės virėjams. Stovykėlė baigta Tautos himnu.

Prieš išsiskirstant, kiekvienam broliui ir sesei leidžiant per rankas degančią žvakutę, įduodama gėlytė. Taip papuošti palikome salę. Tai naujas atsisveikinimo būdas, atsivežtas iš JAV. Pasivaišinę puikiais pietumis, kartu su vietiniais rėmėjais pradėjom skirstytis į namus ir į gana tolimą kelionę.

S. B. Vaitkevičius

Mano dienos sovietiniame laive

Nusikalstama žvejyba Kanados artumoje ir kitur

A. ŠIŠKUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Supažindinimas su taisyklėmis

Paprastai sovietiniai laivai, prieš plaukdami į ekonominę Kanados zoną, informuoja laivo žmones apie žūklavimo taisykles, kokias žuvis galima gaudyti, kokias reikia išmesti.

Jau įplaukus į zoną, t. y. žvejybos rajoną, laivo administracija — kapitonas, komisaras, vyr. mechanikas, technologas ir vyr. tralų meistras turi nuvykti į laivą, kuriame yra rajono štabas, specialiam apmokymui. Nežinau ką jie ten nuvykę daro, bet gerai žinau, kad kiekvienas kapitonas, eidamas į tą apmokymą, pasiima gėrimų. Kiekvienas toks susitikimas prasideda butelio atkimšimu ir gėrimu. Jeigu atėjęs kapitonas su savimi atsinešė mažai gėrimų, tai jam išvykoje bus sunku dirbti. Jis paskutinis eis iškrauti žuvų ir gauti degalų, negaus kelių parų žuvų jieškoti ir rajono saugoti. Dažniausiai tos paros yra duodamos tiems, kurie per apmokymą gerai pavaišina viršininką ir dar palieka pagirioms. Tų parų metu laivai gaudo žuvis, kaip ir kiekvieną dieną, bet tų dienų planas iš išvykos užduoties yra išskaitomas. Taip laivai susidaro atsargą plano įvykdymui.

Rajono viršininkas

Rajono štabas — tai 4-6 žmonės su rajono viršininku. Keletą metų tuo viršininku Kanados zonoje buvo Klimašin. 1984 m. kai žvejybos dienos zonoje jau ėjo į pabaigą ir į apmokymą nebuvo kam ateiti, nei degtinės atnešti, tai Klimašin nutarė nuvykti į sovietinį NAFO inspekcinį laivą "Umbrina". Nežinau ką jis ten veikė, bet kai po kelių dienų grįžo (štabas tuo metu buvo "Polujanovo" laive), buvo tiek girtas, kad lipdamas laivo kopėčiomis nukrito į vandenį. Gerai, kad jį atgabenęs kuteris dar buvo čia pat, o šiaip žūklės rajonas būtų likęs be viršininko.

Prieš įplaukiant mūsų laivui į Halifaksą, 1985 m. liepos mėnesį buvo pakeistas rajono štabas. Ir kaip aš nustebau, kai "nauju" viršininku buvo paliktas tas pats Klimašin.

Išlyginami nuostoliai

Jūroje būna dažnų prastovėjimų dėl degalų trūkumo ir dėl to, kad laiku neatplaukia transportiniai laivai, į kuriuos reikia iškrauti žuvis. Dažnai laivai stovi mėnesį ir daugiau. Nors šie laivai stovi per štabų viršininkų ir kranto viršininkų apsileidimą, stovimų dienų planas lieka tas pats, kurį jūreiviai turi būtinai įvykdyti.

Dažnai būna taip, kad laivas sugauna daug žuvų, pripildo visus triumus (hold) ir kad sumažintų prastovėjimo skolas, nuostolius, iš triumo jūreiviai išima sušaldytas pigias žuvis, už kurias jiems mažai moka ir išmeta, o į jų vietą deda daug apdirbtas brangesnes žuvis. Jeigu yra vietos žuvų miltams, tai geriausia žuvis eina į miltus.

Vanduo vietoj degalų

Kai laivas stovi dėl degalų stokos, tai visos tuščios degalų cisternos būna pripildytos vandens, kad išlaikytų laivo pastovumą. Ir kai kapitonas gauna žinią, kad greitai reikės eiti paimti degalų, t. y. dizelinio kuro ir naftos, tai iš visų cisternų vanduo išpompuojamas į vandenyną. Pagal mechanikų pasakojimus, iš kiekvienos cisternos išpompuojama 2-4 tonos degalų. Išvalyti išpompuojamam vandeniui nuo degalų reikia labai daug laiko, nes laivo mechanizmai yra mažo galingumo, todėl visuomet teršiamas vandenynas, daroma didžiulė žala gamtai ir gyvūnijai. Šis juodas darbas visuomet būna daromas su kapitono ir jo padėjėjų žinia.

Plaukiant laivu dažnai matyti užteršti plotai, kur tik viena nafta paviršiuje, paukščiai tepaluoti, negali pakilti nuo vandens.

Įvykdyti planą

Laivas, prastovėjęs mėnesį ir daugiau, iškrovęs žuvis arba gavęs degalų, pradeda dirbti, kad kuo greičiau padengtų plano skolą, susidariusią stovėjimo metu, kad kuo greičiau įvykdyti planą. Dėl to reikia daug žuvų. Vėl gaudo jas iki pilno kiekio, vėl daugybė tonų jų sunaikinama, išmėtoma, jokio dėmesio nekreipiant į tokios žūklės pasekmes. Mat jeigu laivas sugrįš į uostą neįvykdęs plano, kapitonas gali būti pažemintas pareigose, visai laivo komandai neduodama jokių premijų, o jūreivių uždarbis būna labai mažas.

Bet jeigu laivas grįžta su gerais darbo rodikliais, tai kapitonas gali būti pasiųstas dirbti į naują laivą, apdovanotas ordinu arba pakeltas pareigose, o visi jūreiviai gauna daug įvairių premijų, jų garbei gali būti suruoštas vakaras ir t.t. O į tai, kaip ir kokia kaina tie geri rodikliai buvo pasiekti, kokia žala padaryta gamtai ir kiek buvo sunaikinta žuvų, niekas nekreipia dėmesio.

Sukčiavimai

Daug sovietinių laivų, prieš įplaukdami į ekonominę Kanados zoną ir išplaukę iš jos, žvejoja netoli zonos ribų, t. y. prie Flemishcap ir didžiojoje Niufaundlando seklumoje. Ten žvejojantiems laivams būna leidžiama sugauti atitinkamą kiekį žuvies — nuo 300 iki 1000 t. žuvų. Kadangi tuose rajonuose žuvų dar yra nemažai, tai laivai su šia užduotimi greitai susitvarko, o kad ilgiau pratęstų darbą šiuose rajonuose, visos smulkios žuvys, jų galvos ir priegaudis dažnai eina į vandenyną.

Kai po tokios žūklės leidžiamas kiekis būna sugautas, pradedamas gaudyti vadinamasis priegaudis (tai maždaug 10% nuo sugautos žuvies). Paprastai yra gaudomi tie patys ešeriai (red fish), o užrašoma menkės (cod) ir plekšnės (flounder). Prieš įplaukiant į Kanados zoną, laivai žvejoję "priegaudį", būtinai priplaukia prie transporto laivų ir perduoda visas žuvis. Dokumentus užpildo dviejuose ekzemplioriuose, vieną sau, antrą (neteisingą) — inspekciniam patikrinimui. Ir taip viskas praeina nepastebėtai, be jokios bausmės.

Nesilaiko draudimo

Žvejojant prie Flemishcap, draudžiama gaudyti žuvį tankiais tinklais, bet to draudimo mažai kas laikosi. Jo paisoma tiktai tada, kai būna geras oras, arti matomas inspekcinis laivas, ir tai tiktai dienos metu, nes naktį inspekcija neturi teisės tikrinti. O jeigu vėjas būna 5-6 balų stiprumo ir inspektoriai negali atvykti į laivą, tai plėšikavimas ir žuvų naikinimas tęsiasi visą parą. Taip pat sovietiniai jūreiviai žvejoja su vožtuvais (skylėmis, užsiūtomis plonais siūlais), ir šimtai tonų ešerių lieka plaukioti vandens paviršiuje.

Neapdairi inspekcija

Apie 1981 m., mes žvejojome prie Flemishcapo tankiais tinklais. Buvo geras oras, atskrido Kanados kranto apsaugos malūnsparnis ir pakibo virš mūsų. Kai buvo iškviestas kapitonas, šis liepė vyr. tralų meistrui, pasiruošti nukirsti lynus. Bet tas malūnsparnis, į mus pažiūrėjęs, nuskrido toliau, ir nereikėjo skandinti tralo.

Apie 1982 m. prie Flemishcap ar prie Didžiosios Niufaundlendo seklumos žvejojant ir keliant tralą, eilinį kartą nutrūko maišas su ešeriais. Kaip ešeriai iškelti į paviršių visuomet plūduriuoja paviršiuje, tai ir mūsų perpildytas tinklinis maišas plaukė. Aplink laivą vandens paviršius buvo raudonas nuo žuvų.

Tuo metu atskrido Kanados lėktuvas. Mes tuo tarpu buvome nuleidę kuterį, kad maišą privilktų prie laivo ir pakeltų ant denio. Tas lėktuvas keturis kartus praskrido virš mūsų. Nežinau ar lakūnai nufotografavo mūsų žūklę ar ne, bet jeigu nufotografavo, tai turėjo išeiti labai įdomi nuotrauka.

Jeigu dirbdami Kanados zonoje prie Flemishcapo ir DNS sovietiniai žvejai truputį prisibijo galimų patikrinimų, tai tokiuose žūklės rajonuose, kaip Barencevo jūra, Vakarų Sacharos rajonas, Ramusis vandenynas, Mauritanijos ir Angolos vandenys, eina įžūlus ir begėdiškas pasaulio turto — žuvų naikinimas. Ten mažai kas prisilaiko teritorinių vandenų ribos. Laivai dažnai prisiartina prie krantų iki kelių šimtų metrų. Pvz. 1984 m. Angolos pakrantėje traleris "Orion" buvo užplaukęs ant seklumos (nežinau ar pavyko jį nuimti).

Nusikaltimas žmonijai

Tuo metu, kai milijonai žmonių pasaulyje badauja, kai valstybės ir žmonija aukoja dideles sumas padėti alkaniems, — sovietiniai žvejai, nesigėdydami masiškai naikina žuvis, kurios galėtų tapti maistu žmonėms.

Juo daugiau žiūrėjau į tuos nežmoniškus nusikaltimus prieš žmoniją ir gamtą, juo stipriau jaučiau sąžinės graužimą ir galvojau, kaip man apie tai papasakoti žmonijai, kad ji imtųsi kokių nors priemonių ir gelbėtų planetą nuo katastrofos.

Ilgai ir gerai viską apgalvojęs, nusprendžiau išnaudoti vienintelę galimybę — pasilikti Vakaruose. Už tai sumokėjau labai didelę kainą — palikau šeimą, gimines, draugus ir Tėvynę, kurių turbūt niekad nepamatysiu.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Asmeninės dovanos giminėms Lietuvoje

Po naujų pertvarkymų ir taisyklių pakeitimo siuntiniams, į Lietuvą, dabar vėl galima siųsti savo artimiesiems naudingų dovanų. Šių metų pradžioje siūlome šiuos dovanų siuntinius:

1986 – 1

Vyriškas arba moteriškas bliuzonas-anorakas, velvetinės "Wrangler" firmos džinsinės kelnės, vyriški arba moteriški sportiniai batai firmos "Adidas".

Šio siuntinio kaina, siunčiant oro paštu – ..... $160.

1986 – 2

"Adidas" firmos sportinė eilutė (kostiumas), sportiniai batai "Adidas" firmos, vyriškas arba moteriškas megztinis, vyriškas arba moteriškas bliuzonas-anorakas, velvetinės arba "denim" medžiagos džinsinės kelnės firmos "Wrangler" arba "Levi".

Šio siuntinio kaina su pašto išlaidom – ..... $280.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą praktiškiausiu ir naudingiausiu PAVELDĖTOJUI BŪDU.

Dėl smulkesnių informacijų ir patarimų prašome rašyti:

Z. Juras,
11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England.
Tel. 01.460-2592.

Otavos lietuvių dainos vieneto "Ramunėlės" merginos atlieka meninę programą Baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose 1986 metų balandžio 24 dieną Nuotr. D. Skukauskaitės

Kitataučių spauda apie lietuvius

Lenkai

Lenkijoje Lietuvos krikšto 600 metų sukaktis yra minima šiais 1986 metais. Krokuvoje leidžiamas savaitraštis "Tygodnik Powszechny" kovo 30 d. laidoje pranešė, kad ta proga vasario 15 d. Varšuvos Šv. Aleksandro šventovėje buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos, kurių metu vysk. W. Miziolek pasakė pamokslą, pabrėždamas Lietuvos krikšto svarbą lietuvių ir lenkų tautoms. Kovo 4 d. Varšuvos katalikų inteligentų klube buvo trys paskaitos lietuvių-lenkų santykių tema.

Toje pačioje "TP" laidoje buvo išspausdintas ilgas Liublino katalikiško universiteto profesoriaus T. Chrzanowskio straipsnis "Lenkai ir lietuviai". T. Ch. Lietuvos krikštą liečiančiame straipsnyje rašo: "To meto didelės Lietuvos valstybės sąlygose, negausios, bet gabios lietuvių tautos padėtis buvo sunki, o galbūt ir beviltiška. Nepaisant gausių tyrinėjimų, dar vis nėra tikrai įrodyta kaip ankstyvesniuose šimtmečiuose vystėsi tautinė sąmonė. Lenkijoje (ir mūsų Europos dalyje) tos sąmonės subrendimas pasipildė greičiausiai tik XV š.

Bet tiktai pasipildė. Galima rizikuoti ir paskelbti neortodoksišką (bet ar tikrai taip labai?) prielaidą, kad laikymasis pagonybės buvo ne šios tautos atsilikimo ženklas, bet noras išlaikyti savo tautinę tapatybę. Kadangi šios padėties dėl tautos saugumo ilgiau negalima buvo išlaikyti, buvo padarytas vienintelis anų laikų tikrovėje teisingas pasirinkimas. Buvo pasirinkta ne ortodoksija, kurią priėmus lietuviai būtų neatšaukiamai surusinti, bet katalikybė, kuri tik kiek tolimesnėje ateityje sudarė lenkinimo grėsmę".

Balstogėje leidžiamas dienraštis "Gazeta Wspolczesna" 1986 m. kovo 21 d. laidoje rašo, kad Balstogės istorinių ir kultūrinių studijų institute yra tyrinėjama Palenkės praeitis. Tai darant negalima išvengti nepalietus Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės, nes nuo Gedimino laikų ligi Liublino unijos Palenkė priklausė Lietuvai. Ligi XIII š. čia gyveno jotvingiai, tačiau atsikėlus į Prūsus kryžiuočių ordinui šis kraštas dėl nuolatinių jų puolimų tapo, kaip ir Suvalkija, niekieno žeme. Po Žalgirio mūšio Palenkę kolonizavo mozūrai. "GW" paneigia mitą, kad Balstogės miestą 1320 m. įsteigęs Gediminas. "GW" rašo: "Ne, ne. Tai tik graži legenda. Balstogės miesto, arba tiksliau sakant miestelio, istorija prasideda tiktai antroje XVII š. pusėje".

Amerikos gudai

Niujorke įsteigtas gudų laikraštis "Belarus" sausio-kovo mėn. laidoje paminėjo Pranciškaus Skorimos 500 metų gimimo ir gudų studentų sąjungos 65 metų įsteigimo sukaktis. 1523-1525 m. Vilniuje buvo atspausdintos pirmosios dvi gudiškos Skorinos knygos: "Apaštalas" ir "Mažoji kelionių knygutė". Tai pačios pirmosios knygos, bet kokia kalba atspausdintos Lietuvoje. Gudų studentų sąjunga buvo įsteigta 1920 m. Vilniuje. Ji glaudžiai bendradarbiavo su Lietuvių studentų sąjunga.

Sovietiniai rusai

1985 m. birželio 15 d. į Leningrado Ermitažo paveikslų galerijos vieną salę įėjo kaunietis Maigis. Jis paklausė prižiūrėtoją, koks yra vertingiausias šioje salėje paveikslas. Kai jam buvo pasakyta — Rembrandto "Danajai", Maigis peiliu kelis kartus šį paveikslą perpjovė ir apipylė rūgštimi. Kadangi tuo metu Sov. Sąjungoje buvo paskelbta kova prieš nacionalizmą, Maigis tuoj buvo sovietinės spaudos apšauktas buržuaziniu nacionalistu.

Š. m. kovo 13 ir 14 d.d. Maskvos "Izvestia" paskelbė du straipsnius apie šio Rembrandto paveikslo restauravimą ir jo sužalotoją Maigį. Pasirodo, jis nėra joks nacionalistas, bet chroniškas šizofrenikas ir nuo 1977 m. niekur nedirba. Dėl "Danajų" sužalojimo "Izvestia" netiesiogiai kaltina sovietines psichiatrines ligonines, kurios ne visai pagydytą Maigį dėl vietų stokos išleido. "Izvestia" nerašo, jeigu KGB tose ligoninėse nekalintų disidentų, vietų tikriems ligonims būtų daugiau.

Tas pats laikraštis balandžio 16 d. laidoje pranešė, kad sovietų valstybinis bankas nustatė naują užsienio valiutos kursą: už 100 JAV dolerių — 72 rb. ir 60 kp., o už 100 kanadietiškų — 52 rb. ir 9 kp.

Vilniuje leidžiamas mėnesinis komunistų partijos žurnalas "Komunistas" sausio mėn. rusų kalbos laidoje paminėjo sovietų generolo uteniškio Jeronimo Uborevičiaus 90 metų gimimo sukaktį.

Ta proga buvo suminėti visokie Uborevičiaus nuopelnai Raudonajai armijai. Straipsnelyje sakoma, kad 1937 m. jo gyvenimo siūlas tragiškai nutrūko. "Komunistas" nerašo, kad gen. Uborevičius kartu su maršalu Tuchačevskiu, gen. Putna ir kitais aukšto laipsnio sovietų karininkais buvo Stalino įsakymu be teismo sušaudyti. **J.B.**

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontaktō lęšiai (contact lenses).

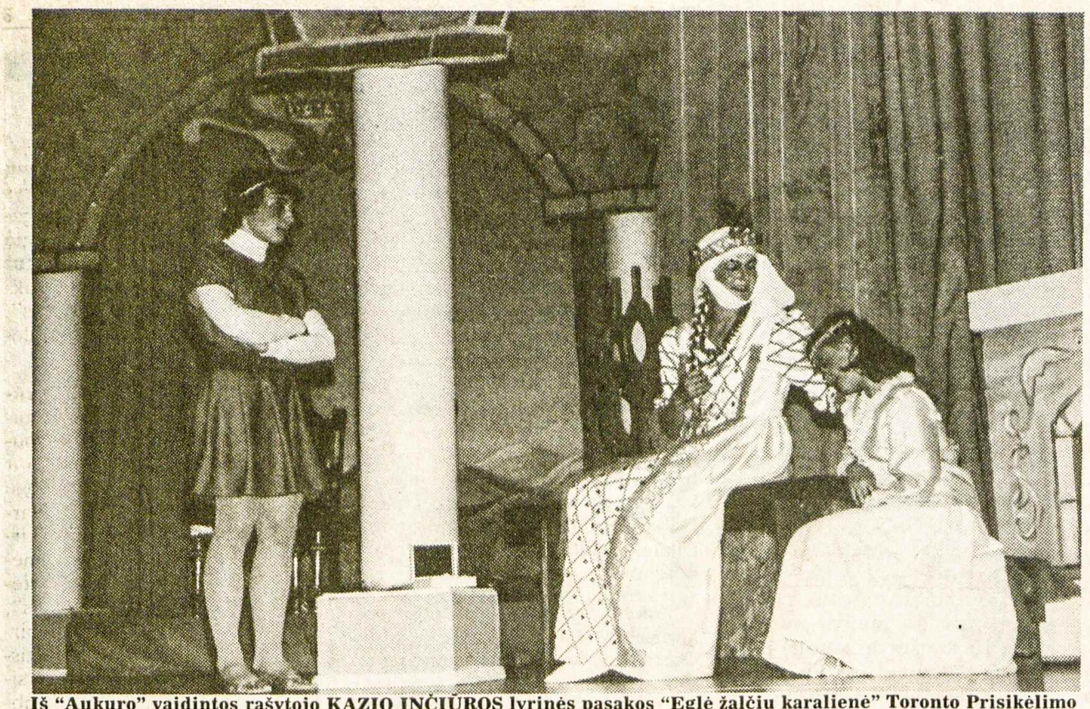

Iš "Aukuro" vaidintos rašytojo KAZIO INČIŪROS lyrinės pasakos "Eglė žalčių karalienė" Toronto Prisikėlimo parapijos salėje. Iš kairės: Algis Rudaitis, Lilija Liaukutė, Irena Žukauskaitė. Dekoracijos — dail. Irenos Raškauskienės, režisūra — Elenos Dauguvietytės-Kudabienės Nuotr. B. Tarvydo

"Eglė žalčių karalienė" Toronte

Hamiltoniečių "Aukuras" su nauja premjera, kurioje vaidino daug jaunimo

L. NAKROŠIENĖ

Š. m. balandžio 27 d. Prisikėlimo parapijos salėje apie 300 žiūrovų nekantriai laukėme Kazio Inčiūros inscenizuotos pasakos "Eglė žalčių karalienė" pradžios.

Ši pasaka yra laikoma originaliausia lietuvių pasaka, nes jai panašios nėra kitų tautų tautosakoje.

Uždanga pasikelia ir prologas mus nukelia į gilią senovę — pasakų laikus. Atidžiai sekame pasakos eigą. Nežinia, ar tai K. Inčiūros įvestos naujybės, ar režisorės E. Kudabienės sugebėjimas paruošti aktorius, ar dekoracijų, kurias paruošė dailininkė-skulptorė Irena Čerskytė-Raškauskienė, ir šviesų, kurias kontroliavo Leonas Baziliauskas, — kombinacija, bet įspūdis buvo puikus. Prabėgo nejučiomis beveik keturios valandos, o dar vis norėjosi daugiau pamatyti.

Nesiimsiu aprašyti turinio, kuris visiems žinomas. Vaidinimas buvo puikiai paruoštas. Malonu buvo matyti tiek daug jaunų aktorių. Kai kurie dar tik pirmą kartą scenoje, kiti, nors dar jauni, tačiau jau scenos veteranai.

Maloniausia buvo tai, kad šios lietuviškos pasakos aktoriai kalbėjo gražia, aiškia, be jokio svetimo akcento, lietuvių kalba. Girdint tokią kalbą ir vaidinimas pasidaro mielesnis, suprantamesnis, širdžiai artimesnis. Verta pasidžiuoti jaunųjų aktorių tėvais, kad sugebėjo savo vaikus gražiai išmokyti lietuviškai kalbėti. Be abejonės, didelis nuopelnas režisierės, kuri sugebėjo tiek daug jaunimo suburti: iš 18 kalbančių aktorių 11 vaidmenų atliko jaunieji. Taigi didesnė pusė. Vos septynetas vyresniųjų įsimaišę, ir tai tik pora pagrindiniuose vaidmenyse.

Skoningos ir kruopščiai paruoštos dail. I. Čerskytės-Raškauskienės dekoracijos nukėlė publiką ne tik į pajūrį, į žvejo kiemą, bet ir į pasakų pasaulį, t. y. į jūros dugną, į Žilvino — žalčių karaliaus pilį, į paslaptingą girią, kurioje Šv. Jono naktį raganos prie užburto laužo šoko.

L. Baziliausko tvarkomos šviesos daug prisidėjo prie dekoracijų įspūdingumo ir nuotaikos sudarymo.

Neatsiliko nuo dekoracijų ir aprangos įvairumas. Aldona Vrubliauskaitė-Matulicz įdėjo nepaprastai daug darbo, paruošdama visiems aktoriams aprangą. Daug lengviau būtų paruošti, jeigu nereikėtų skaitytis su išlaidomis. Tačiau kai biudžetas yra ribotas, tai ir vaizduotei, ir išradingumui nedaug telieka vietos.

Kalbant apie dekoracijas, negalima nepaminėti Petro Imbraso, be kurio pagalbos nė viena dekoracija nebūtų buvusi reikiamoje vietoje.

Tai vis žmonės, kurie į sceną neina ir iš publikos nesusilaukia nei ovacijų, nei katučių. Kai aktoriai šypsodamiesi priima publikos plojimą ir maloniai lenkiasi scenoje, nematomi talkininkai užkulisiuose pradeda kraustyti ir supakuoti daiktus. Be šių tylių ir darbščių pagalbininkų jokio veikalo išleisti į sceną nebūtų įmanoma.

Aktorių buvo daug ir visi vienas už kitą geresni. Jeigu galėčiau skirti premiją ar žymenį tai skirčiau tai nelaimingai **Drebulėlei — Irenai Žukauskaitei.** Jos vaidyba buvo tokia natūrali, jog atrodė ji ne scenoje, bet savo namuose esanti. Ji buvo gera dukrelė ir sesutė jūros dugno karalystėje, smalsi mergaitė jai naujoje aplinkoje — senelio sodyboje. Puikiai atliko savo vaidmenį nusikaltusios dukters. Ir ta jos graži, aiški lietuvių kalba! . . .

Naktonė — Marytė Kalvaitienė. Suderinti nemirtingos Vandenų valdovės ir bejėgiškai įsimylėjusios moters vaidmenį nėra lengva, nes tai du labai priešingi charakteriai. Tačiau Marytei puikiai pavyko iš tų skirtingų charakterių sukurti stiprią asmenybę. Čia matome ją išdidžią, grasinančią nakties karalienę, čia vergiškai maldaujančią Žilvino meilės, čia pilną klastos ir keršto, čia vėl bejėgę prie Eglės kojų. Ne be reikalo M. Kalvaitienė apdovanota keliais žymenimis už savo puikią vaidybą.

Rimas Kuliavas nors ne visai iš jauniausios kartos, tačiau negalima jo skirti prie vyresniųjų. Jam teko pagrindinis ir sunkus Žilvino vaidmuo. Pirmame veiksme net gaila pasidaro to užguito vargšo žalčio, kuriam Naktonė grasina savo kerštu už Eglės pamilimą. Kai Eglės meilė paverčia jį Žilvinu — jūros karaliūnu, Rimas perduoda laimę ir džiaugsmą publikai savo balsu ir judesiais. Puikiai atlieka savo vaidmenį kaip mylintis, bet griežtas bei teisingas tėvas ir vyras. Jausdamas nelaimę, Eglei besirengiant į tėviškę, sustingsta, nusimena labai įtikinančiai. Puikia tarena ir skaidriu balsu net priverčia pagalvoti: "O gal tas Žilvinas tikrai toks buvo . . .?

Vytautas Štuikys atrodo gimęs Angino vaidmeniui. Kaip Žilvino patarėjas žino savo vertę karaliaus rūmuose ir moka ją parodyti. Atkeliavęs Eglės pasiimti, tampa išdidus ir įsakantis, nepriimąs jokių prieštaravimų ir nugalintis visas kliūtis. Tiek savo išvaizda, tiek balsu buvo labai įtikinantis dvariškis, karaliaus patarėjas, kuris praverstų ir šių laikų valdovams.

Veikale buvo dvi Eglės. Jos abi puikiai atliko savo vaidmenis. Jaunoji, pirmojo veiksmo **Eglė — Lilija Liaukutė** yra nuoširdi, svajojanti, įsimylinti mergaitė. Joje atsispindi meilė gamtai, gyvūnijai, gailestingumas net ir šliužui žalčiui. Antra vyresnioji **Eglė — Dalia Jonikaitė.** Tai jau nebe pirmą kartą matoma "Aukuro", aktorė. Jos vaidmuo — subrendusios, santūrios Eglės, mylinčios savo keturis vaikučius ir vyrą, besiilginčios tėviškės. Jos atliktas jaunos moters vaidmuo buvo labai įtikinantis. Aiški ir graži tarena, karališki judesiai, švelnus elgesys su vaikais sudarė įspūdį subrendusios aktorės.

Pirmojo veiksmo Eglės seserys **Akmena — Ona Stanevičiūtė** ir **Gražnė — Gvina Jasevičiūtė** pilnai atitiko savo vaidmenis kaip gražios, jaunos, nerūpestingos ir linksmos pajūrio merginos. Abi savo vaidmenyse jautėsi laisvai ir įtikinančiai.

Eglės broliai gal per daug skyrėsi savo amžiumi. Ypatingai didelis skirtumas buvo pastebimas tarp **Rūsčio — Stepo Ramanausko** ir **Ginto — Danieliaus Rukšėno.** Jiedu buvo daugiau panašūs į senelį ir anūką. Maloni D. Rukšėno išvaizda, laisvi judesiai ir aiškus, skardus balsas sudarė gerą įspūdį. Tikėkimės, kad pamatysime Danielių scenoje dar ne vieną kartą.

Daugiau buvo tikėtasi iš **Jovaido — Edvardo Labucko.** Nors žodžius mokėjo gerai, tačiau pasigedome vaidybos. Žinant Edvardo sugebėjimus, jautėsi nepasiruošimas ir abejingumas vaidmeniui. Gaila būtų prarasti teatrui tokį gabų jaunuolį.

Eglės ir Žilvino sūnūs **Ąžuolas — Algis Rudaitis, Uosis — Tomas Kekys** ir **Beržas — Matas Stanevičius** pradžioje lyg ir nedrąsiai jautėsi scenoje, tačiau greitai apsiprato ir jau gana įtikinančiai vaizdavo smalsius, o vėliau žeme nusivylusius vaikus. Atrodo tai buvo pirmieji jų žingsniai. Reikia tikėtis, kad jie scenos nepaliks, ir mes dar ne kartą jų vaidyba gėrėsimės.

Negalima nepaminėti pajūrio močiutės — **Aldonos Dargytės-Byszkiewicz.** Nors ir trumpai, bet jau labai įtikinančiai jieškojo ir "uodo kulšies" ir "kuilio šerio", kad galėtų pagaminti stebuklingą viralą burtams panaikinti.

Taip pat ir kalvis **Gelažius — Stepas Ramanauskas** stropiai kalė ir kaitino geležines klumpes, kad kerus nugalėtų.

Keturi žalčiukai — Andrius ir Viktoras Gedriai, Vida ir Kazys Žukauskai, nors be žodžių, tačiau puikiai atliko savo vaidmenis kaip Angino palydovai ir padėjėjai.

O dabar keletas kitokių pastabų.

Pirmojo veiksmo Eglė būtų lietuviškesnė buvusi su paprasta drobe ar rankšluosčiu apsisupusi. Tinklas, nors ir labai įmantriai vandens lelijomis išpintas, kažkaip nesiderino su kukliu Eglės charakteriu, priminė išprotėjusią Ofeliją ar mergelę iš Las Vegas.

Kyla klausimas, kodėl Eglė, Akmena ir Gražnė buvo po pirmojo veiksmo pakeistos vyresnėmis aktorėmis, o broliai Rūstys, Jovaidas ir Gintas palikti tie patys. Nejaugi tik moterys sensta, o vyrai ne?

Gal dar vertėtų kiek padirbėti su dainomis ir šokiais, nes buvo šiokių tokių nesklandumų. Tačiau tai jau tik smulkmenėlės.

Reikėtų dar pažymėti, kad programos buvo labai gražiai ir kruopščiai paruoštos.

Labai gaila, kad esant gražiam orui, tuo pačiu laiku kitur vyko paskaita ir šokių repeticija ir dėlto publikos vaidinime buvo per mažai. Paruošti tokio veikalo premjerą reikia šimtų valandų darbo ir šventos kantrybės. Skaudu, kad salė nebuvo pilnutėlė. Tikėkimės, kad "Aukuras" dar kartą atveš "Eglę" į Torontą ir kad salė bus pilna žiūrovų.

Koncertiniai "Aro" polėkiai

Toronto lietuvių vyrų choras "Aras", kuriame dalyvauja ir penki Hamiltono tautiečiai, š. m. gegužės 4 d. didžiojoje Lietuvių namų salėje surengė metinį koncertą, jau aštuntą iš eilės. Choras pradėjo gyvuoti 1978 m. Tada susidarė dvylikos vyrų būrelis, kuris solisto ir muziko V. Verikaičio vadovybėje išaugo į stiprų dainos vienetą. Už poros metų švęsime jo dešimtmetį. Choristų daugumos veidai nėra pirmos jaunystės, tačiau jų meilė lietuviškai dainai pakelia ir ilgas repeticijų valandas, ir varginančias gastrolines keliones į Š. Amerikos miestus. Jie buvo nukeliavę net į Britaniją . . . Toronte jie dažnai pasirodo įvairiomis progomis. Ir niekad jiems netenka dainuoti tuščiose salėse — visuomenė mėgsta "Arą", ypač patriotines jo dainas.

Metiniame koncerte "Aras" atliko gana turtingą ir gerai parinktą programą, lydimą gabaus ir pasižymėjusio akompaniatoriaus Jono Govėdo. "Aro" vadovai puikiai jaučia lietuvių publikos skonį ir parenka atitinkamus kūrinius. Tai nėra lengvas uždavinys, nes kompozicijų vyrų chorams nėra daug. Bet per eilę metų "Aras" išugdė platų savo repertuarą, iš kurio gali atrinkti publikos labiausiai mėgstamus kūrinius. Juose stipriausiai vyrauja patriotiniai motyvai: tėviškė, tėvynė, gimtinė, jos ilgesys, laisvė, žygio maršai. O ir pačiame choro himne "Aras" apdainuojama tėviškė, kurioje tebėra tie "patys upeliai, uogienojai, tik mes nebe tie".

Metiniame koncerte "Aro" atliekamomis dainomis prabilo į gausius klausytojus šie kompozitoriai: A. Raudonikis, V. Juozapaitis, B. B. Markaitis, L. Šimutis, J. Bertulis, J. Gaidelis, V. Mikalauskas, J. Kuprevičius, J. Juozapaitis, V. Juozapavičius, A. Bražinskas, R. Kačanauskas, A. Graužinis, K. Kaveckas. Netrūko ir tarptautinių kūrinių, būtent H. Schroderio, C. Chromerio, G. Verdžio, E. Griego.

Visus kūrinius "Aras" dainavo lietuvių kalba. Jie skambėjo pagaunančiai, sminganačiai į širdį, nes beveik iš visų kūrinių bylojo Lietuva iš tolimų gelmių įvairiais pavidalais. Net G. Verdžio "Nabucco" savo dvasia, stipriu laisvės pabrėžimu buvo toks artimas lietuvio širdžiai.

Muzikai specialistai, žinoma, rastų ir priekaištų "Aro" dainavimui, atskleistų jo silpnybes, bet eilinis tautietis tokio pobūdžio koncertuose jieško ne "kabliukų", o dvasinės atgaivos. Jis ateina ne kritikuoti, o pasigėrėti. Ir kai choras pagauna jo nusiteikimą, susilaukia gausybės katučių. Šiame koncerte jų netrūko, nes ryšys tarp choro ir publikos užsimezgė nuo pat pradžios. Labai palengvintų klausytojų dalyvavimą koncerte, jeigu koncerto rengėjai parūpintų ne tiktai įprastinę programą su dainų pavadinimais ir kompozitorių pavardėmis, bet ir atliekamų dainų tekstus. Tai įgalintų klausytoją giliau pajusti ir melodiją, kuri plaukia iš teksto.

Maloni naujovė "Aro" koncerte buvo solisto Jono Vaškevičiaus pasirodymas. Jis ilgus metus nesirodė lietuvių visuomenėje ir dabar išeina scenon kaip nauja pajėga. Jis atliko solo keturias L. Abariaus dainas, C. Gounod operos "Faustas" ištrauką prancūzų kalba, Klovos Ūdrio dainą ir K. Kavecko "Susitikt tave norėčiau" (su choru). Akompanuojamas J. Govėdo, solistas sklandžiai atliko pasirinktus kūrinius. Jo neplačios skalės baritonas skambėjo maloniai ir susilaukė nuoširdaus publikos įvertinimo. Ypač gera solisto laikysena scenoje — nebuvo nė vieno būriško mosto, kaip kai kuriems mūsų muzikams pasitaiko.

Šiuo metu "Aro" vadovybę sudaro: dirigentas V. Verikaitis, valdybos pirm. T. Stanulis, vicepirm. J. Lasys, ižd. V. Pečiulis, sekr. P. Šturmas, parengimų vadovas D. Laurinavičius.

Linkėtina "Arui" ir toliau sėkmingai plasnoti stipriais dainos sparnais. **Dl.**

Spauda apie dvasiškius...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

latviams aplankyti savo giminių užsienyje. Pavyzdžiui, Smiltenės miesto gyventoja Inara Priedite, pareiškusi norą aplankyti savo tėvą Australijoje, gavo neigiamą valdžios atsakymą su paaiškinimu, kad jos tėvas buvęs Latvijos policininkas. Rigietis Valentinas Ozolinis nematė savo vaikų daugiau kaip 40 metų, tačiau gavo atsakymą, kad jo kelionė pas vaikus į Ameriką "nepageidaujama". Užuot palengvinusi žmonėms keliauti ir bendrauti, sovietinė valdžia daro viską priešingai, — pareiškė spaudos atstovams Berne Pasaulio laisvųjų latvių sąjungos pirmininkas dr. O. Pavlovskis. **Lmb.**

Aukos Bendruomenės veiklai

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybai, a.a. Juozo Klimo atminimui Windsoro lietuviai, J. Kizienės iniciatyva, suaukojo $133.00. Aukojo $3.00 — P. Eidukas; $5.00 — A. Juškauskas, K. Linkevičienė, L. Leparskas, O. J. Giedriūnai, M. Šilinskas, B. Balaišis, V. Baltrašiūnas; $10.00 — M. Kizis; $15.00 — E. Zatorskis; $20.00 — T. J. Rastapkevičius; $50.00 — S. D. Naikauskai. Aukas atsiuntė velionies J. Klimo duktė Joana Kurienė.

Vasario 16 proga surinktas aukas Oakvillės apylinkės valdyba per Z. Vaičeliūną atsiuntė su sekančiu aukotojų sąrašu: $126.00 — R. Dementavičius; $125.00 — J. Žiūraitis; $100.00 — S. Kazlauskas, kun. J. Staškus; $60.00 — Ant. Vale; $50.00 — Aug. Kuolas, L. Moorby, V. Pulkauninkas, H. Vaičeliūnas; $40.00 — Pr. Linkevičius, J. Vėgelis; $30.00 — A. Aulinskas, A. Vaičeliūnas, $25.00 — L. Radzevičius; $20.00 — Pr. Ališauskas, J. Arštikaitis, M. Jonušaitis, E. Juzėnas, M. Krivickas, A. Ramonas, A. Sergautis; $15.00 — B. Liškauskas; $10.00 — J. Barzdaitis, J. Klipčius, O. Krivickas, O. Krygerienė, J. McKenna, M. Ramanauskas; $5.00 — K. Beržanskis. Iš viso — $1,096.00.

R. Bulovas Iš Hagersvillės atsiuntė KLB veiklai $15.00.

Dėkojame visiems!

J. Krištolaitis,
KLB iždininkas

Užsakykite "TĖVIŠKĖS ŽIBURIUS" kaip dovaną jaunavedžiams, studentams, mokslus baigusiems, jauniems profesionalams, naujakuriams, vienišiems tautiečiams. Metinė prenumerata naujam skaitytojui — $15.00, JAV-se — $15.00 amerikietiškų. Reguliari prenumerata — $20.00, JAV-se — $20.00 amerikietiškų.

"DP: LITHUANIAN IMMIGRATION TO CANADA AFTER THE SECOND WORLD WAR",

365 psl., 40 iliustracijų,

parašyta ***Dr. Mildos Danytės,*** *išleista "Multicultural History Society of Ontario".* Minkštais viršeliais – $14.95, kietais – $19.95, persiuntimui pridėti $1.50.

Užsakymus ir čekius siųsti: *D. S. Danys, 1681 Ainsley Dr., Ottawa, Ontario K2C OS8*

Devenių kultūros fondo leidiniai

1. ***Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE,*** $15.00, JAV
2. ***Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE,*** $15.00, JAV
3. ***Jokūbas Dagys, SCULPTURES*** (meno albumas), $35.00, JAV
4. ***J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS,*** $6.65, JAV

Užsakymus siųsti: Devenių kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

M. PUSDEŠRIENĖS velykiniai margučiai puošė lietuvių sodybą Daugiakultūriame centre Hamiltone tarp kitataučių rodinių

Opera "Karmeličių dialogai"

"Dialogues des Carmelites" Toronto scenoje

LAIMA B. KURPIENĖ

"Canadian Opera Company" savo septynių operų 1985-1986 sezono repertuarui, tarp kitų pasirinko ir Francis Poulenc "Dialogues des Carmelites". Balandžio 11-26 d.d. laikotarpyje įvyko šeši spektakliai O'Keefe's centre. Tai modernus veikalas, pirmą kartą statytas 1957 m. Milane, pagrįstas istoriniu įvykiu — šešiolikos karmeličių vienuolių nukankinimu prancūzų revoliucijos metu. Libretas Emmet Lavery ir Georges Bernanos, kurie naudojosi garsios vokiečių rašytojos Gertrud von le Fort knyga "Die Letzte am Schafott".

Operoje iš būrio vienuolių išsiskiria penkios, visai skirtingos moterys. Pirmuose vaizduose pristatoma Blanche de la Force, dar pasaulietė aukštos kilmės mergaitė, liguistai apsėsta baimės iki tokio laipsnio, kad ją gasdina net tarno šešėlis. Ji pareiškia tėvui ir broliui stosianti vienuolynan, nes nesijaučia pajėgi gyventi pasaulyje.

Mme. de Croissy — vienuolyno vyriausioji, didingos laikysenos aristokratė, senyva moteris. Ji palaužta sunkios ligos, bet iki paskutiniųjų atlieka savo pareigas. Apklausinėdama įstojančią kandidatę Blanche, Mme. de Croissy jai primena, kad vienuolynas tai ne užuovėja nuo pasaulio, bet maldos namai: "Dievas nori išbandyti tavo silpnybę, o ne tavo stiprybę".

Jaunutė kandidatė Constance de St. Denis — tai kaimo mergaitė, linksma ir vaikiška. Ji pasakoja Blanche apie savo brolio vestuves, kaip ji šokusi visą naktį, prieš atvažiuodama į Paryžių įstoti į vienuolyną. "Gyvenimas džiugus, tikriausiai ir mirtis yra džiugi", sako ji Blanche. Constance prisipažįsta prašiusi Dievą jai neleisti pasenti. Ji gavusi pranašystę per sapną, kad mirs dar jauna ir kad Blanche mirs kartu su ja. Blanche, abstulbusi iš baimės, išbėga iš kambario.

Motina Marie de la Incarnation — aristokratiškos kilmės, dešinioji vienuolyno vyresniosios ranka. Ji kiek linkusi į radikalumą — jos didžiausias troškimas tapti kankine, mirti už Kristų. Ji lenkia ir kitas vienuoles ta kryptimi, nors nauja vyresnioji Mme. Lidoine nėra tam palanki: "Dievas pats pasirenka savo kankinius, mes turime tik pildyti Jo valią".

Pirmojo veiksmo pabaigoje matome kilniąją Mme. de Croissy baisios mirties agonijoje. Ji maldauja vaistų skausmui numalšinti, jaučiasi neatlikusi savo pareigų, net susimaišiusi priekaištauja Dievui. Pagaliau krinta negyva, o vienuolės priblokštos, pasimetusios, nesupranta, kaip tokia didinga jų vyresnioji nesugebėjo tinkamai numirti.

Čia vėl jauniausia, mažiausiai mokyta Constance atskleidžia Dievo išmintį. Ji sako Blanche: "Motinėlė mirė ne savo mirtimi. Ta mirtis jai buvo per maža, kaip kažkieno kito apsiaustas. Kai ateis laikas, kieno nors kito mirtis bus labai lengva". Ši mintis yra ir visos operos esmė.

Išrenkama naujoji vyresnioji Mme. Lidoine — ne aristokratė, praktiška, mylinti moteris. Ji perima vienuolyno globą, kai už sienų jau siaučia žvėriška revoliucijos minia. Vienuolynas uždarmos, vienuolės, apsirengusios pasaulietiškais drabužiais, išvaikomos, joms liepiama negyventi kartu. Jos betgi nutaria laikytis drauge.

Motina Marie, trumpam išėjus Mme. Lidoine, praveda priesaiką siekti kankinystės. Nors Blanche prisiekia, bet tuoj po to pabėga į savo tėvo namus. Aristokratas tėvas jau nužudytas giljotina, brolis pabėgęs į užsienį. Blanche vaizduoja tarnaitę savo gimtuose namuose.

Netrukus vienuolės suimamos ir pasmerkiamos mirti. Giliai sukrečiantis paskutinis vaizdas: vienuolės iš eilės lipa į paaukštinimą, kurio gale — giljotina. Aplinkui — kumščiais grasinanti minia. Jos pamažu eidamos gieda "Salve Regina". Pasigirsta baisus giljotinos trenksmas, ir giesmė minutėlei nutyla. Bet tuoj vėl suskamba stripriau ir garsiau. Vis pasigirsta baisus trenksmas, vis vienu balsu mažiau giedančių. Pagaliau lieka tik viena Constance, kuri paskutinį kartą pažvelgia į minią. Iš minios išbėga Blanche, ir, nutilus Constance balsui, užgieda "Salve Regina". Drąsiai žengia giljotinos link. Vėl trenksmas ir tyla. Minia suglumus pamažu išsiskirsto.

Ironiška, kad motina Marie nesuimama su vienuolėmis. Ji skuba prie jų prisidėti, bet sustabdoma kapeliono, kuris pareiškia, kad tai ne Dievo valia.

Visos dainininkės ir dainininkai atliko savo vaidmenis pasigėrėtinai, su giliu įsitikinimu, puikiu muzikalumu ir vaidyba. Dainavo Blanche — Irena Welhasch, Mme. de Croissy — Maureen Forrester, Constance — Harolyn Blackwell, motina Marie — Janet Stubbs, Mme. Lidoine — Carol Vanees, Chevalier de la Force — Mark DuBois, kapelioną — Martin Chambers.

Lotfi Mansouri režisūra labai mažoje, operai netinkamoje scenoje buvo išradinga, labai sumani. Vaizdai operoje nuolat keičiasi. Trijuose veiksmuose yra bent 12 vaizdų. Pritemdžius apšvietimą, po dvi "vienuoles" ateina į sceną, nuleidusios galvas, rankas paslėpusios rankovėse. Jos tyliai išstumia senas dekoracijas ir atstumia naujas, taip pat nešdamos sekančio vaizdo reikmenis. Tokiu būdu žiūrovas nepaliko "vienuolyno", ir įtampa išliko scenos dekoracijų pakeitimo laiku.

Operos muzika moderni, bet melodinga. Nėra rėžiančių disonansų, bereikšmio triukšmo. Arijų kaip tokių nėra. Veikalas vientisas, nors muzika nepaprastai įvairi. Lyriškai skamba vienuolių giesmės, maldos. Paskutiniame vaizde muzika taip intymiai rišasi su libretu, kad susidaro pritrenkiantis efektas — turbūt viena stipriausių mirties scenų visoje operos istorijoje.

Libretas meistriškas. Įtampa prasideda pirmame vaizde ir kiekviename sekančiame didėja. Penkios skirtingos moterys atsiskleidžia vis pilniau operos eigoje. Jos taip gerai apibrėžtos ir libreto ir muzikos, kad žiūrovas labai joms simpatizuoja, dėl jų likimo jaudinasi.

Veikalą pamačiusi išeini praturtėjusi, įgauni medžiagos mąstymui apie Dievo veikimo įvairumą ir skirtingumą kiekviename žmoguje. Turbūt geriausiai šios operos reikšmę apibūdino Toronto universiteto profesorius kun. dr. M. Owen Lee savo straipsnyje Kanados operos 1985-86 metraštyje. Jis teigia, kad ši opera yra apie šventųjų bendravimą. Pagal jį, karmeličių vienuolių "dialogai" nėra pasikeitimas žodžiais ar mintimis, bet dalinimasis Dievo malone.

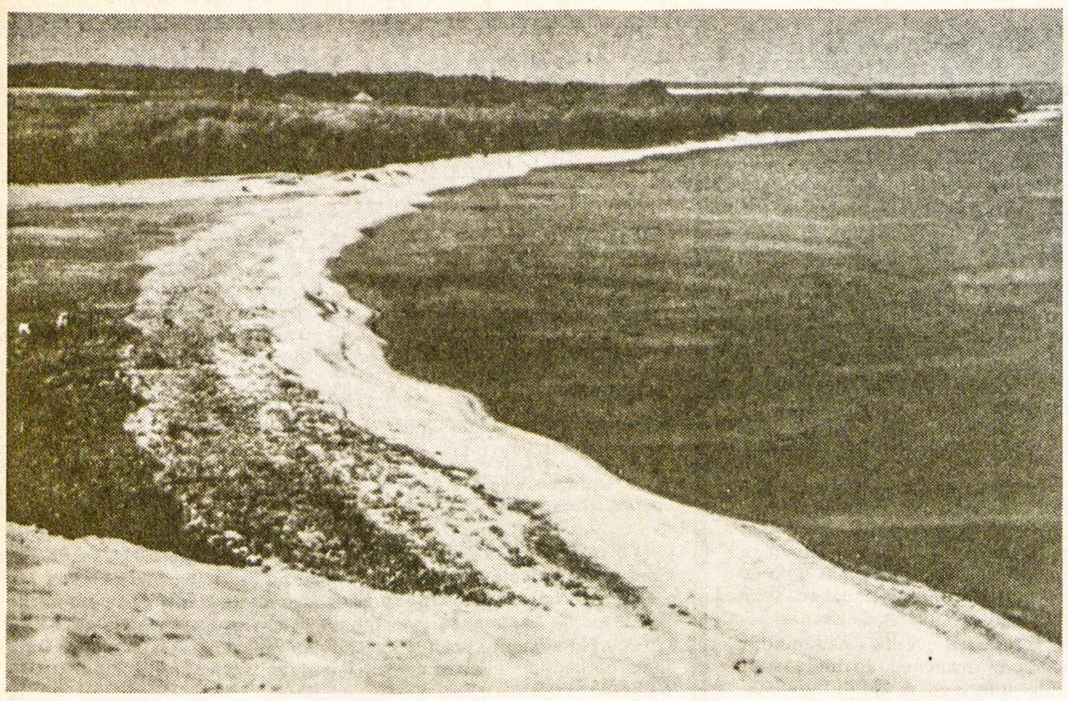

Nidos iškyšulys Kuršių nerijoje iš leidinio "Kuršių nerija ir marios", paruošto Vytauto Gudelio 1960 metais

Neringos kuršininkų idilė

Naujasis Ričardo Pyčo veikalas ir kitų autorių darbai

JURGIS GIMBUTAS

Ilgus amžius Kuršių nerija, arba Užmaris, buvo idiliška žvejų oazė. Nepaprasto grožio ir įvairumo siauras smėlynų ir miškų žemės ruožas tarp Kuršių marių ir Baltijos jūros tęsiasi 96 km nuo kranto Semboje (netoli Karaliaučiaus) iki Klaipėdos šiaurėje. Vasaromis čia atostogaudavo tūkstančiai svečių iš Lietuvos ir Vokietijos. Jiems priimti buvo viešbučių, pensijonų ir erdvių gyvenamųjų namų su nuomojamais kambariais. Nestigdavo šviežios žuvies. 1923-1939 m. šiaurinė nerijos dalis, 50 km ilgio, 94.4 kv. km ploto, priklausė nepriklausomos Lietuvos Klaipėdos kraštui. Po II pasaulinio karo toji nerijos dalis yra sovietinės Lietuvos administracijoje, o pietinė, kartu su Mažąja Lietuva, yra okupuota sovietinės Rusijos. Visa nerija ištisus šimtmečius iš eilės buvo valdoma kryžiuočių ordino, Prūsijos karalystės ir Vokietijos.

Nuo 1961 m. nerijos miesteliai ir kaimai yra sujungti į vieną kurortinį Neringos miestą su centru Nidoje. 1976 m. čia buvo apie 2500 nuolatinių gyventojų, neskaitant atostogautojų. Lietuvos nepriklausomybės laikais ir seniau nerijos gyventojai vadinosi kuršininkais ir kalbėjo latviškai kuršiška tarme. 1944 m. dauguma jų pasitraukė į Vokietiją ir tik nedaugelis grįžo atgal. Kuršininkų ir nebelikusių vokiečių vieton atkelta lietuvių ir šiek tiek rusų (žr. "Lietuvių enciklopediją", XXXII, Užmaris, Antano Bendoriaus straipsnis). Neringos ir nerijos vardai randami XIII-XV š. kryžiuočių ordino dokumentuose. Vietiniai gyventojai vadino tą žemę Kopomis, Kalnais, Pajūriais, o žemaičiai — Užmariu (žr. "Mažoji liet. taryb. encikl·" 2 t., Kuršių nerija) Sovietinėje Lietuvoje neleidžiama svečiams iš užsienio lankyti Neringos, nebent išimtinais atvejais, tad ir mūsų spaudoje reta rašinių apie šiandieninį nerijos gyvenimą.

Vertingų etnografinių, istorinių ir kalbinių duomenų apie Kuršių neriją ir jos senuosius gyventojus paskelbė Nidoje gimęs ir užaugęs Richard Pietsch (Pyčas) knygoje "Fischerleben auf der Kurischen Nehrung. Dargestellt in Kurischer und Deutscher Sprache mit einer Einleitung von Prof. Dr. Friedrich Scholz und mit 24 Zeichnungen des Verfassers". Verlag Ulrich Camen Berlin, 1982, 330 Seiten. Lietuviška knygos antraštė būtų: "Žvejų gyvenimas Kuršių nerijoje. Aprašyta kuršių ir vokiečių kalbomis su prof. dr. Fr. Scholzo įžanga ir autoriaus (R. Pyčo) 24 piešiniais". Knyga išleista Vakarų Berlyne žinomos serijos "Schriftenreihe Nordost-Archiv" 20-tuoju numeriu. Tos serijos knygutė 5 nr. yra dr. Povilo Reklaičio "Die Stadtansichten Alt-Litauens in der Graphik des 16. bis 19. Jahrhunderts", 1972 m., 61 psl.

Po karo autorius Pyčas gyvena V. Vokietijoje, tačiau jis dar vis susitinka su buvusiais neringiečiais ir pasikalba kuršiškai. Vokišką knygos įvadą parašęs Fr. Scholzas iš Miunsterio aiškina, kokia buvusi senoji jau išnykusi baltiška kuršių kalba ir bando susieti ją su mūsų laikų nerijos kuršiškąja tarme, kurią knygos autorius ir dr. Scholz trumpai vadina kuršių kalba. Tačiau vyraujanti kalbininkų nuomonė yra kitokia: Užmario (nerijos) žvejai esą vėlesnių laikų Kuržemės išeiviai. "Jų kalba yra Kuržemės latvių tarmės atmaina su stipria lietuviška ir daugiau žodynine vokiška priemaiša" (prof. dr. Antanas Salys, Lietuvių enciklopedija, XIII, psl. 425). Pagal "Mažąją liet. tar. enciklopediją", 2 t., psl. 26, senoji kuršių kalba išnykusi "veikiausiai XVI-XVII š., šiauriniams kuršiams sulatvėjus, o pietiniams — sulietuvėjus". Ten pat rašoma, kad vėlesnieji latviai atbėgėliai iš Kuržemės vadinę save kuršininkais ir išlaikė savo tarmę tik toje Kuršių nerijos dalyje, kuri priklausė Lietuvai. 1957 m. dar buvę rasta nedaug senųjų gyventojų, mokančių lietuvių ir dabartinę kuršių kalbas.

Knygos autorius R. Pyčas, padedamas savo talkininkų kuršininkų, suskaičiavo, kad iki 1945 m. nerijoje kuršiškai kalbėjo 224 šeimos, o pusiau kuršiškai (vyras arba žmona) — 33 šeimos. Kitos 76 šeimos kalbėjusios lietuviškai arba vokiškai. Autorius parašė šį veikalą Vokietijoje, papildydamas savo patirties faktus iš ten apsigyvenusių 22 kuršininkų. Duotos jų pavardės ir gimimo metai, pavyzdžiui: Fritz Reeza (g. 1890 Juodkrantėje, tad gal Liudviko Rėzos giminaitis?), Else Toleikis (g. 1900 Preiloje), Else Gulbis, Wilhelm Gulbis, keli Pyčai, Wilhelm Peleikis, Fritz Naujoks ir kt.; yra ir vokiškų pavardžių. Lietuviškųjų pavardžių Pyčas nevadina lietuviškomis. Jis pats gimęs 1915 m. Nidoje. Dvylika autoriaus talkininkų yra buvę žvejai ir galėjo autentiškai pasakoti apie žvejų darbus nerijoje.

Veikalo turinys suskirstytas į 32 trumpus skirsnius. Prisiminimais ir pasakojimais atkuriama kasdienė žvejų buitis. Rašoma apie darbus, šventes, laidotuves, prietarus, ypatingus nuotykius. Pradžioje supažindina su visos nerijos (Kurse kapa), Nidos, Preilos, Pervalkos, Juodkrantės (Švartnūrte), Smiltynės (Smilkšekruoage) geografija, istorija, gamta. Duoda "paskutiniųjų metų" gyventojų sąrašus pavardėmis ir vardais. Daugelis jų — lietuviški. Yra Nidos ir Juodkrantės planai. Tuose miesteliuose suregistruota 20 Pyčų. Juodkrantės apraše įdėtas Liudviko Rėzos eilėraštis apie jo gimtinės Karvaičių kaimo palaidojimą smėlio kopose 1797 m. (kaip ir kiti tekstai, eilėraštis išspausdintas kuršiškai ir vokiškai). Juodkrantės gyventojų sąraše yra trys vyrai Rėzos (rašoma vardininke Resas). Pateikti atostogautojų skaičiai prieš karą: Nidoje apie 100,000 nakvynių per metus, Juodkrantėje apie 70,000. Tipiška gyvenamo namo apybraiža pailiustruota piešiniais. Iki 1900 m. žvejai statėsi tik medinius trobesius su šiaudiniais ar nendrių stogais. Tokių trobesių, papuoštų žirgelių lėkiais, buvo išlikę iki II pasaulinio karo. Rašoma apie tradicinę aprangą, vaikų užsiėmimus ir žaislus (su piešiniais), ligas, maistą, žemdirbystę, gyvulių auginimą.

Daugiausia vietos, 84 puslapiai, teko žvejybai, žuvų rūkymui, tinklų priežiūrai. Surašyti žuvų vardai: Kuršių mariose 17, Baltijoje 9. Yra skirsnių apie namų pramonę: valčių gamybą (su piešiniais), tabako paruošimą, varnų gaudymą maistui. Atpasakota, kas tas iš kitos literatūros žinomas "šaktarps". Tai pavasario atlydžio laikas, kai sutižęs ledas trukdydavęs žvejybą ir susisiekimą laiveliais. Knyga užbaigta malda: "Teve mūses, kur tu es danguj (ir debesis) garbiets ir taue vards. Lai nake taue kareliste. Taue vale nuoase duoade ka is dange, ta ir us zeme. Mūse diene maize duoade mums šuoadiene". Ir t.t.

Ričardo Pyčo veikalas yra svarbus įnašas Kuršių nerijos etnografijos literatūron. Nors parašyta be mokslinio bagažo, jo vertė glūdi autentiškume: rašyta iš nesenos patirties ir asmeninių pergyvenimų. Mažai teturime lokalinių monografijų apie Lietuvos pakraščius. Iš naujausiųjų, išleistų Lietuvoje, minėtina Juozo Šliažo "Žeimelio apylinkės", 1985 m. (mano aptarta 1985. X. 26 "Drauge"). Apie Kuršių neriją per 40 pokario metų neišleista jokia išsamesnė monografija, bet yra keli mažesni leidiniai ar straipsniai bendrinėse knygose.

Išeivijoje turime Alfonso Nevardausko knygą "Pajūriais, pamariais", išl. Čikagoje 1963 m., 317 psl. didžioji tos knygos dalis skirta atsiminimams ir pasakojimams iš Kuršių nerijos. Martyno Brako redaguotose "Mažosios Lietuvos" tomuose (lietuvių kalba 1958 m. ir anglų bei vokiečių 1976 m., abi knygos išleistos "Studia Lituanica" serijoje Niujorke) Kuršių nerija mažai teliečiama. Sovietinėje Lietuvoje išleistos prof. dr. Vytauto Gudelio knygos apie Kuršių marias ir neriją 1960 ir 1970 m. Bet tai tik gamtos tyrinėjimai, o ne žmonių gyvenimas. A. Sutkaus fotografijų albumas "Neringa", išl. Vilniuje 1982, pateikia 199 labai gerų spalvotų nuotraukų iš šių laikų. Kiek daugiau medžiagos apie Kuršių nerijos gyventojus praeityje ir etnografiją sutelkta Vacio Miliaus paruoštoje antologijoje "Lietuvninkai", išl. Vilniuje 1970 m. "Lituanistinės bibliotekos" serijoje. Čia duoti XIX š. vokiškai rašiusių autorių lietuviški vertimai (vertė Vytautas Jugutis): Ed. Gizevijus, O. Glagau, K. Kapeleris. Knyga išsami, 458 puslapių, su 10 iliustracijų įkliję. Išeivijos spaudoje pasitaiko rašinių apie pokarinę Kuršių neriją A. Lymanto redaguojamame "Lietuvos pajūryje" ("Laisvosios Lietuvos" mėnesinis priedas).

Kas yra buvęs Juodkrantėje ar Nidoje, kas yra plaukiojęs Kuršių mariomis ir žvalgęsis nuo aukštųjų smėlio kopų, tam ši Ričardo Pyčo knyga atgaivins asmeninius prisiminimus. Mano vaikystės gražiausios vasaros būdavo Juodkrantėje atostogaujant su tėvais. Gyvendavome žvejo Pyčo troboje prie pat marių. Eidavome per pavėsingą, kalvotą didelių pušų mišką į Baltijos pajūrį. Plaukiodavome su žvejais mariose. Pyčas leisdavo dešimties metų berniokui jam "pagelbėti" tinklus traukti ir juos padžiauti. Išvažiuodavome plačių ratlankių vežimais į miškelius briedžių stebėti. Kavinėse gaudavome gardžių ledų su vyšniomis. Šeimininkai kalbėjo lietuviškai.

Vytautas Kastytis

PAVASARIS BE LIETUVOS

Kai nevilty akis užmerkiu,
Matau atbundančius laukus.
Užplūsta žemumas upeliai smarkūs,
Su vėju šėlsta po žiemos,
Pavasarį pakalnėn neša.

Šlaite pirma žibutė sprogo,
Iš beržo liejas kvepianti sula,
Ant žemės laša.
Džiugu, o mano Viešpatie, ir baisiai bloga,
Kai džiaugtis, krykštaut negali.

Užžels ir mūs dalia, ir mūsų pėdos
Pavasario arimuos.
Nebus kam art, kam sėt, kai svetimi urėdai
Besočiais vanagais dirvonuos rymos
Ir ašara suvilgytus kąsnius skaičiuos...

Reitstioa, Norvegija,
1945 m. balandžio 19 d.

"Sauja trupinių"

Nauja knygelė mažiesiems skaityti ir vaidinti

V. MATULAITIS

Mūsų mažieji skaitytojai turi gana mažą pasirinkimą lietuviškų knygelių, tat kiekvienas naujas leidinys yra laukiamas. Šiomis dienomis pas platintojus pasirodė nauja knyga "Sauja trupinių", paruošta Alės Paškevičienės, Otavos lituanistinės mokyklos vedėjos.

Viršelyje spalvota iliustracija — miškas ir jo gyventojai. Pelėda laiko knygą, iš kurios moko miško gyventojus. Knygelėje iliustracijos tik juodabalta. Piešiniai aiškūs, vaizdūs, atitinkantys turinį. Būtų įdomesni, jei būtų spalvoti.

Knygos pavadinimas pilnai atitinka turinį — visko po truputį. Lengvai rimuotai vaikams parašyti nuotykiai įvairiomis progomis. Pradedama miško mokykloje, kur visi gražiai bendradarbiauja: net vilkas išgelbsti kiškutį, įkliuvusį į kilpas. Toliau miško gyvulėliai pagerbia savo mamytes. Mergaitės, miško nykštukai ir ragana jieško paparčio žiedo. Žaislų meistras su mokiniu ruošia Kalėdų žaislus, kurių lėlės pasikalba. Keli nuotykiai iš kiškučių, nykštukų ir žmonių bendravimo miško aplinkoje. Vyrauja vaizdeliai — vaidinimėliai Kūčių bei Kalėdų švenčių įvykiams paminėti. Juose dalyvauja žvėreliai, lėlės, paukšteliai, nykštukai ir vaikai. Pirmas skyrius baigiamas Vilniaus įsteigimo legenda.

Antrame skyrelyje yra sklandžiai, rimuotai sukurtos šešios pasakėčios iš paukščių bei kiškių gyvenimo, išryškinant taisytinus žmogaus būdo bruožus. Trupinėlių skyrelyje pradedama su pelėdos vaišėmis, prisimenami kai kurie įvykiai lituanistinėje mokykloje ir baigiama eilėraščiais "Lietuvai" ir "Kokia tai nuostabi šalis".

Knygelė lengvai skaitoma. Miško gyvulėliai, nykštukai bei vaikai rimuotai kalbasi, žaidžia, gyvena svajonių pasaulyje. Knygelės vardas "Sauja trupinių", pabertų mūsų jauniesiems ar mokyklos vaikučiams suvaidinti Kalėdų ar kita proga. Šiuos trumpus vaizdelius būtų galima pajvairinti scenoje dainelėmis ar žaidimais.

1985 m. birželio 1 d. nutarimu JAV LB švietimo taryba rekomendavo šį leidinėlį išeivijos lituanistinėms mokykloms.

Alė Paškevičienė, SAUJA TRUPINIŲ. Mūsų mažiesiems ir jaunuoliams. Iliustravo Julyanne Reginaitė. Atspaudė "Litho-Art Ltd." spaustuvė, išleido Albinas Vilniškis. Kaina — $8.00.

O. B. AUDRONĖ

MARIJA

Tau gegužyje suskyniau
Daug žiedų
Ir prie Tavo kojų puokštę
Jų dedu.

Ir jau nieko nieko šiandien
Neprašau,
Tik žiedai tebūna šventas
Džiaugsmas Tau.

Ir jau nieko nieko žodžiais
Nesakau,
Tik žiedai tebūna vienas
Gėris Tau.

Aplankyti mūsų žemę
Ateini,
Kai gegužyje pavasariai
Jauni.

Nei karūnų, nei karalių
Neturiu,
Tik gegužyje suskyniau
Tau gėlių.

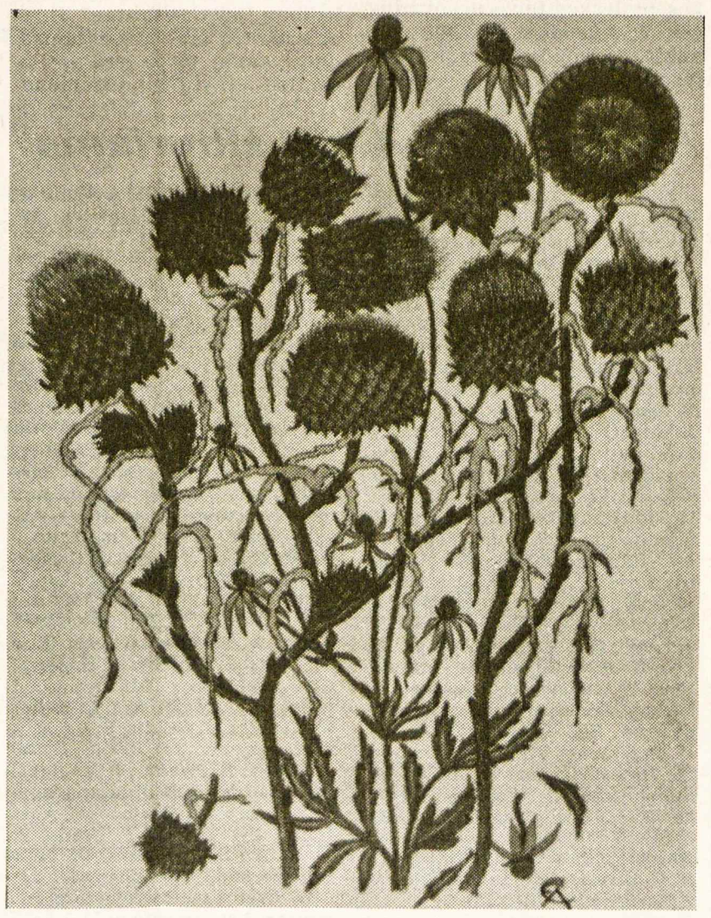

Dailininkas-architektas EDMUNDAS ARBAS, "Vistos kaktusai", spalvota grafika. Jo darbų paroda buvo surengta Los Angeles mieste

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Vytauto Vebeliūno "Galerija", įsteigta Niujorko apylinkėse esančioj Locust Valley vietovėj, sausio 25 — vasario 22 d.d. surengė fotomenininko Algimanto Kezio, SJ, nuotraukų parodą iš jo išleisto aplanko "Society's Man". Paroda atskleidė vienatvės slegiamą žmogų. Jis gyvena ir dirba apsuptas visuomenės, bet yra vienišas. Ribotu tiražu išleistą nuotraukų aplanką "Society's Man" įsigijo — Meno insitutas Čikagoje, Tarptautinis fotografijos centras Niujorke, Meno institutas Daytone, Ohio, Dabartinės fotografijos muziejus Čikagoje, kiti meno centrai ir bibliotekos.

Amerikos lietuvių tautinė sąjunga buvo paskelbusi rašinių konkursą jaunimui iki 35 metų amžiaus. Dalyviams buvo pasiūlytos dvi temos — "Kaip vertinti tautybę išeivijoje" ir "Tautiniai herojai bei jų įtaka lietuvybei". Laimėtojų laukė dvi premijos: I — $500 ir II — $250. Vertintojų komisija — kun. Pr. Garšva, V. Gedgaudas, V. Jonušienė, V. Kasniūnas ir V. Kerelytė abi premijas nutarė padalinti į dvi dalis. Dvi pirmosios premijos po $250 paskirtos Pauliui Bindokui ir Ramonai Steponavičiūtei, dvi antrosios po $125 — Vidai Brazaitytei ir Adomui Didžbaliui.

Kultūros žurnalas "Aidai", pradėtas leisti 1944 m. pabaigoj Miunchene, nuėjo ilgą kelią, kol 1949 m., leidybą perėmus lietuviams pranciškonams, pasiekė Ameriką — pradžioje Kennebunkportą ir vėliau pastoviai įsikūrė Bruklyne. "Aidai" turėjo daug redaktorių, nemažą skaitytojų būrį, kuriuos pasiekdavo 10 kartų per metus, neišeidami du vasaros mėnesius, kai poilsio reikia ir skaitytojams, ir "Aidų" paruošėjams. Pirmasis "Aidų" sulėtėjimas prasidėjo 1980 m., leidėjams metinį numerių skaičių nuo dešimties sumažinus iki šešių. Šiais metais "Aidų" žingsniai sulėtinami iki keturių numerių. Paskutinėje 1985 m. laidoje "Aidų" leidėjai tarė žodį apie pasikeitusią padėtį: "Dėl baigiančios pasitraukti iš gyvenimo vyresniosios tremtinių kartos mes jau nebesame tokie gyvastingi, kokie buvome prieš 10 ar 20 metų. Ir 'Aidų' stipriųjų bendradarbių būrelis gerokai išretėjo. Taip pat nepadaugėjo nė prenumeratoriai. Padėtį pasunkino ir nuolat kylančios spausdinimo medžiagų, darbo ir pašto kainos . . ." Leidėjai, nuraminę skaitytojus, kad ir toliau bus stengiamasi išsaugoti kultūros žurnalą, pranešė: "Atsižvelgus gi į pasikeitusią padėtį, nuo 1986 metų pradžios "Aidai" išeis keturis kartus metuose. Tai palengvins redagavimą, stipresnės medžiagos atranką ir sumažins išlaidas. O norint išsiversti finansiškai, 'Aidų' metinė prenumerata turi būti nemažesnė kaip 20 dolerių. Toks persitvarkymas, atrodo, žymiai prailgins 'Aidų' amžių. Taip pat dar patenkins ir sumažėjusius skaitančios visuomenės poreikius . . ."

Pavasarinį koncertą Bostono lietuviams balandžio 6 d. surengė "Laisvės varpo" radijo programai vadovaujantis Petras Viščinis, pasikvietęs muzikos atstovus iš Kanados — torontiškę sol. Slavą Žiemelytę, pianistą Joną Govėdą ir smuikininkę Reginą Bankienę. Pastaroji pradėjo koncertą J. Brahmso, W. A. Mozarto, De Fallos ir kitų kompozitorių kūriniais. Lietuviams atstovavo dvi R. Bankienės atlikos velionies E. Balsio kompozicijos "Drebulytė" ir "Rauda". Vakaro dalyviams buvo įdomus pirmasis sol. S. Žiemelytės, kontralto, pasirodymas Bostone, kuriam ji buvo pasirinkusi ariją iš M. Glinkos operos "Gyvybė už carą", ariją iš A. Rimskio-Korsakovo "Snieguolės", J. Stankūno "Pavasario saulę", J. Žilevičiaus "Aš pas motulę", B. Dvariono "Gintarus", St. Šimkaus "Kur bakūžė samanota?" Sol. S. Žiemelytės atliktą programą papildė F. Shuberto "Serenada", vienas J. Strausso valsas ir keli kitų kompozitorių kūriniai. Klausytojams įdomiausia buvo St. Šimkaus "Bakūžė", atjauninta J. Govėdo specialiai sukurtu intarpu smuikui, atliktu R. Bankienės. J. Govėdo parašytas papildas gerai derinosi prie St. Šimkaus senosios melodijos. "Bakūžė" atjaunėjo, sol. S. Žiemelytei susilaukus ne tik pianisto J. Govėdo, bet ir smuikininkės R. Bankienės palydos. Pavasarinis "Laisvės varpo" koncertas sutelkė porą šimtų dalyvių, šiltai sutikusių tris atlikėjus iš Kanados.

Šveicariškų vaidybinių filmų savaitę vilniečiams surengė trys kino teatrai — "Vilnius", "Pergalė" ir "Lazdynai". Vilniečiams jie rodė šešis Šveicarijoje pagamintus filmus: "Širdžių kaitra", "Be šaknų", "Marijaus Ričio mirtis", "Žmogus be atminties", "Mesidoras" ir "Praeities ilgesys".

Lietuvos meno darbuotojų rūmai vilniečius pakvietė į kūrybinį jaunos kompoz. Onutės Narbutaitės vakarą, kuriam vadovavo ir jos kūrybą aptarė muzikologė Audronė Žiūraitytė. Pati O. Narbutaitė kalbėjo apie vaikams skirtos muzikos problemas. Jos kamerinės muzikos kūrinius — kvartetą "Atverk užmaršties vartus", "Nakties kantatą", "1981-ųjų birželio muziką", "Vilniaus divertismentą" atliko Vilniaus universiteto kamerinės muzikos ansamblis, styginis Vilniaus kvartetas, ansamblis "Museum musicum".

Vokalinis - instrumentinis ansamblis "Oktava", vadovaujamas Mindaugo Tamošiūno, savo išvyką Afrikon pradėjo keliais koncertais Zambijos sostinėje Lusakoje. Koncertuose dalyvavo konkursuose Kuboje ir Bulgarijoje pasižymėjusi estrados sol. Janina Miščiukaitė ir aštuonolikmetis dainininkas Žilvinas Bubelis. Zambiečiams buvo skirta zambiškai atlika jų daina "Eikime drauge". "Oktavos" gastrolės buvo tęsiamos Botsvanoje ir Mozambike.

Specialiu koncertu Vilniuje paminėta deimantinė kompozitoriaus, vargonininko ir pedagogo Zigmo Aleksandravičiaus (1911—1965) gimimo sukaktis. Velionis, 1936 m. baigęs Kauno konservatorijos vargonų klasę, studijas gilino Paryžiuje, Romoje, 1939 m. baigė Prahos konservatorijos kompozicijos klasę. Dirbo dėstytoju Kauno ir Vilniaus konservatorijose, išugdė daug žymių muzikų, kurių eilėse yra V. Venckus, V. Paltanavičius, V. Baumilas, J. Bašinskas, A. Ambrazas, V. Paketūras. Kūrybinį Z. Aleksandravičiaus palikimą sudaro opera "Dangutė" (Maironio libretas), neužbaigta opera V. Šekspyro tekstu "Vasarvydžio nakties sapnas", simfoninė poema "Anykščių šilelis", koncertas smuikui ir orkestrui, dainos ir poemos chorui, vargonams skirti kūriniai. Gimimo sukakčiai skirtame koncerte dalyvavo Vilniaus filharmonijos sopranas R. Maciūtė, Vilniaus operos bosas V. Prudknikovas, vargonininkas B. Vasiliauskas, kamerinis Lietuvos aklųjų draugijos choras, vadovaujamas A. Jozėno. Buvo atlikti velionies kūriniai chorui, solistams ir vargonams. Koncerte skambėjo Z. Aleksandravičiaus harmonizuotos lietuvių liaudies dainos "Pjovė lankoj šieną", "Ei, vėjeli, pūtėjėli", sol. R. Maciūtės atlikta daina Maironio posmais "Nuo Birutės kalno", sol. V. Purdnikovo — Burtininko arija iš operos "Dangutė". B. Vasiliauskas programą papildė kūriniais vargonams — "Rondo", "Gedulingu maršu" ir "Variacijomis".

Vilniaus dailės parodų rūmai surengė dail. Sofijos Veiverytės-Liugailienės tapybos darbų parodą, skirtą jos amžiaus šešiasdešimtmečiui. Dail. S. Veiverytė 1949 m. yra baigusi Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės instituto monumentaliosios tapybos fakultetą, nuo 1951 m. profesoriauja Vilniaus dailės institute, ruošdama naujas Lietuvos dailininkų kartas. Už freską "Mūsų kraštas", sukurtą su buvusiomis savo mokinėmis A. Banyte ir N. Daškova, laimėjo Lietuvos premiją 1974 m., Sovietų Sąjungos — 1981 m. Už savo kūrinius dail. S. Veiverytė taipgi yra laimėjusi Sovietų Sąjungos dailės akademijos sidabro medalį, premiją tarptautinėje Tuzlos miesto portretų parodoje Jugoslavijoje. Daug darbo ir pastangų yra skyrusi smuikininko R. Katiliaus, dail. A. Savicko, aktorės R. Staliliūnaitės ir operos sol. N. Ambrazaitytės portretams. Didesniems tapybos darbams atstovauja "Lietuvos emigrantai užsienyje", "Balerinos", "Poilsis", "Karo siaubas", "Šventė", "Traktorininkai", "Taikos kongresas", freska "Liaudies šokis", dabar kuriamas triptikas "Requiem", skirtas Hirošimos tragedijai, kuria kompartijos propagandistai dažnai plaka Ameriką už pirmos atominės bombos panaudojimą prieš žiaurų karą pradėjusią Japoniją, nors bombos Hirošimoje ir Nagasakyje atnešė staigią to karo užbaigą.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400, 532-3414

AKTYVAI virš 29 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais	10-3
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	8 %
180-185 d. termin. ind.	8 %
term. indėlius 1 metų	8¼%
term. indėlius 2 metų	8½%
term. indėlius 3 metų	8½%
pensijų s-tą	9 %
spec. taup. s-tą	7½%
taupomąją s-tą	7 %
kasd. taupymo s-tą	7 %
depozitų-čekių s-tą	6 %

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	11 %
mortgičius nuo	10 % - 12 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775

2239 Bloor Street West.

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3425 Dundas Street West, Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas: (416) 769-5411

* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.

Skambinkite ***Linai Kuliavienei*** arba ***Vidai Šiaučiulienei***

NEMOKAMA Skambinkite šiandieną!

valdžios knygelė

"Plans, Permits and Payments"

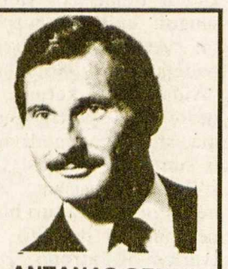

ANTANAS GENYS

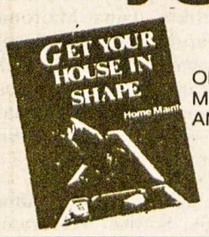

ONTARIO MINISTRY of MUNICIPAL AFFAIRS AND HOUSING

Įsigykite nemokamą egzempliorių!

"RE/MAX professionals inc. Realtor

239-3991

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 **Telefonas 252-8863**

Greitas ir tikslus *patarnavimas!*

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 **Telefonas 531-1331**

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) **Telefonas 531-1305**

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification) ★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt.

Savininkas FRANK PETITT

Toronto "Atžalynas" sako ačiū savo metinio koncerto rėmėjams bei dalyviams. Dešinėje — programos pranešėja SILVIJA MARTINKUTĖ-RADVILIENĖ, seniau keletą metų vadovavusi šiai grupei Nuotr. B. Tarvydo

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.).

Šį kartą savo varžovu jis buvo pasirinkęs stalių unijos vadą J. Munro, gavusį 1.849 balsus. J. C. Parrotas teįstengė sutelkti 1.107 rėmėjus.

Naujoji Kanados darbo kongreso pirmininkė S. Carr žada reikalauti daugiau darbų kanadiečiams iš ministerio pirm. B. Mulronio vyriausybės ir svarbiausia — sustabdyti pradedamas laisvos prekybos derybas su Amerika. Esą vyriausybė turi žinoti, kad darbo unijos neleis parduoti Kanados. Kongreso atstovų suvažiavime buvo priimta rezoliucija, siekianti, kad Kanada taptų socialistine šalimi, kad būtų sustabdytas suvalstybintų įmonių pardavimas privatiems sluoksniams, pačios Kanados pardavimas Amerikai laisvos rinkos pagrindais. Į šiuos propagandinius šūkius kietai reagavo buvusi dienraščio "The Toronto Sun" redaktorė Barbara Amiel. Ji kandžiai primena Kanados darbo kongresui ir jo vadovei S. Carr, kad iš tikrųjų niekas nė negalova pirkti Kanados. Didžiausius kapitalistus atbaido labai menkas pramonės įmonių darbingumas, geras atlyginimas, iškovotas iš Britanijos Kanadon atkeliavusių unijų vadų. Aukšti darbininkų atlyginimai užkrovė didelę valdžios skolą kiekvienam kanadiečiui, didesnę nei kitose išvystytos pramonės šalyse. Tokiose aplinkybėse Kanada nėra viliojantis pirkinys.

Derybas laisvos prekybos klausimu gegužės 21 d. pradės Kanados atstovas S. Reismanas ir JAV atstovas P. Murphy, posėdžiausiantys dvi dienas Otavoje. Laisvą rinką su Amerika remia Kanados ministeris pirm. B. Mulroney ir JAV prez. R. Reaganas, gavęs JAV senato pritarimą. Remia ir logiškiau galvojantys kanadiečiai. Jie mato, kad Kanados pramonė yra per didelė vien tik vidinės savo rinkos paklausai. Jai būtinai reikia didelės rinkos užsienyje. Ligšiolinės tokios rinkos pajieškos buvo nesėkmingos V. Europoje dėl vis dar aukštos Kanados dolerio vertės. Didelį kapitalą turinti Japonija iš Kanados perka tik žaliavas. Daugiausia savo gaminių Kanada parduoda Amerikai. Tą rinką dar labiau atvertų visiškas varžtų panaikinimas. Tačiau tokiu atveju Kanados įmonėms reikės sustiprinti savo pajėgumą, kad kanadiški gaminiai galėtų atlaikyti varžybas su amerikietiškais. Kanados unijos bijo tokių varžybų. Joms geriau patinka aukštesnis atlyginimas už mažesnį darbą, parankus unijų nariams, bet žalingas kanadiečių daugumui.

Pasaulinę parodą "Expo-86" Vankuveryje atidarė sosto įpėdinis princas Karolis su žmona Diana. Ši paroda yra mežesnė kaip "Expo-67" Montrealyje, turėjusi viesuotinumo apimtį. Vankuveryje ji yra susieta su komunikacija ir eismu. Jos surengimas kainavo $1,5 bilijono. Išlaidoms padengti pakaks 14 milijonų lankytojų, kai Montrealyje jų buvo 51 milijonas. Vankuverio parodoje tikimasi 20 milijonų lankytojų iki jos uždarymo spalio 13 d. Iš tikrųjų lankytojų skaičių sunku iš anksto pramatyti. Jiems didelės įtakos turės terorizmas pasaulyje. Dėl sustiprėjusios teroristų veiklos V. Europoje Vankuverin ir aplamai Kanadon gali atvykti daugiau amerikiečių.

"Juodo kaspino diena" rengiama š. m. rugpjūčio 23. Tai bus gedulo diena, primenanti 1939 m. rugpjūčio 23 pasirašytą Molotovo-Ribbentropo sutartį, nuvedusią į II D. karą, kuriame Baltijos valstybės ir visa R. Europa neteko savo laisvės. Minėtos dienos tikslas — pasmerkti Baltijos ir R. Europos kraštų pavergimą ir demonstruoti už taiką bei laisvę sovietų pavergtom tautom. Tą dieną bus prašomi visi kanadiečiai prisisegti juodus kaspinus, iškelti ant automobilių, nešioti gedulo ženklus ant rankovių ir pan. Tam renginiui Toronte sudarytas organizacinis komitetas, kuriam vadovauja Markus Hess. Jis veikia tarptautiniu mastu ir vadinasi "International Black Ribbon Day Committee". Jį remia įvairių tautybių organizacijos, kurių tarpe yra ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.

Skautų veikla

• Romuvos stovyklavietės valdybos posėdis įvyko gegužės 5 d. skautų būkle. Valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. S. Kuzmas, pirmininko pavaduotojai P. Petrauskas ir A. Vasiliauskas, sekr. G. Kuzmienė, ižd. A. Senkus.

• Pradėjo veikti akademikių skaučių draugovė. Pirmoje sueigoje dalyvavo 6 kandidatės. Sekanti sueiga — gegužės 20 d., 6.30 v.v., Toronto Lietuvių namuose. Vyresnės skautės studentės, norinčios įsijungti į akademikių veiklą, kviečiamos ateiti į šią sueigą arba skambinti Daliai Brazdžiūtei tel. 661-0342. **J.D.B.**

SPORTAS

"AUŠROS" ŽINIOS

"Aušros" vyrų A ir jaunių A krepšinio komandos — Šiaurės Amerikos meisteriai.

Š. m. gegužės 3-4 d.d. Hamiltone įvyko 36-tos ŠALFASS sporto žaidynės. Jas surengė Hamiltono sporto klubas "Kovas"

"Aušros" sporto klubas šiose žaidynėse dalyvavo su keturiomis krepšinio ir trims tinklinio komandomis.

Šeštadienį "Aušros" vyrai laimėjo dvejas krepšinio rungtynes — prieš Detroito "Kovą" 110:95, prieš Niujorko LAK 108:90.

Sekmadienį įvyko baigminės rungtynės "Aušra" — "Lituanika". "Aušra" ir šias rungtynes laimėjo 68:62, iškovodama meisterio vardą. "Aušros" komandoje žaidė (trejų rungtynių rezultatai): S. Arlauskas 23, 18, 14, R. Underys 0, 4, 0, R. Kaknevičius 22, 17, 1, V. Gataveckas 8, 10, 11, J. Zoet 19, 16, 14, R. Sysak 14, 25, 18, R. Galikowski 4, 0, 0, G. Rautinšas 20, 18, 14. Vyrų komanda jau ketvirtą kartą laimėjo krepšinio meisterystę.

Jaunių A krepšininkai irgi neatsiliko nuo vyrų — baigminėse rungtynėse nugalėjo Čikagos "Nerį" 57:53. Rungtynės buvo įdomios ir gero lygio. Iki rungtynių pabaigos negalima buvo žinoti, kas bus jaunių A meisteris. Abi komandos rinko tašką po taško. Porą minučių iki rungtynių pabaigos geri A. Nausėdo pasavimai, geri L. Baleišio metimai (6 krepšiai) padėjo jauniams rungtynes laimėti rezultatu 57:53.

Jaunių komandoje žaidė: A. Nausėdas 2, Al. Nausėdas 1, M. Grange 10, L. Balaišis 20, D. Klevinas 6, C. Šturmas 18, A. Žaliauskas. Vyrų B ir jaunučių C krepšinio komandos šiose žaidynėse nieko ypatingo nelaimėjo.

Vyrų, moterų ir mergaičių tinklinio komandos laimėjo III, IV ir V vietą. **K.S.**

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

$200: Adolfas Kuliešius; **$100:** KLK moterų draugijos Hamiltono skyrius (M. Kybartienė), A. Krakauskas, U. Matijošaitienė-Matis, dr. inž. St. Juzėnas, J. A. Butkus; **$50:** H. Sakalauskas, R. Stepulaitis, Sof. Rakštienė, S. Tumosienė, P. Dronseika; **$40:** A. Bružas; **$37:** V. Macas; **$30:** J. Cialka; **$25:** C. A. Mikalajūnas; **$22:** T. Janel, E. J. Mozūraitis; **$20:** R. Jokūbaitis, K. Konkulevičius, J. Kalinauskas, A. Patamsis, P. Devenis; **$17:** A. Aviža; **$10:** Alg. Suvaizdis, Vl. Armalis, V. Baleiša, R. Zubrickas, D. Radzevičienė, L. Samulaitienė, M. Juzumienė; **$7:** Alf. Rūkas, kun. L. Kemėšis, E. Kvederienė, E. Kazlauskas, Vl. Stropus, P. Šukys, J. Gelažius, P. Lapinskas, St. Matulionis; **$6:** A. Sekonis; **$5:** V. Tamošiūnas, M. Žigaitienė, D. Žemaitienė, V. Pavilėnas, P. Dundys, O. Kruschat, St. Juozapavičius, A. Mickus, N. Strazdas; **$4:** Ed. Stavin, J. Pileckas, P. Balčiūnas; **$3:** V. Stakėnienė, M. Matusevičienė, J. Meilus, A. Stonkus; **$2:** V. Mikuckas, J. Naskauskas, J. Karalius, M. Kazlauskienė, V. Jukna, J. Kulbokas, Pr. Kažemėkas, M. Šelmys, S. Vaškys, V. Rutkauskas, M. Šalčiūnienė, V. Žebertavičius.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė

$50: kun. dr. M. V. Mankeliūnas, J. Kuncaitis; **$47:** J. O. Girdauskas; **$40:** A. Čiužas, Vl. Levickas, A. Batvinis; **$37:** E. Jasiūnienė, A. Kubilinskas; **$35:** Z. Romeika, G. Kaddis, W. Kiškūnas; **$30:** J. Krasauskas, S. Girčys, Pr. Žiulys, M. A. Grincevičius, dr. M. Ramūnienė, L. Prialgauskas, H. Sakalauskas, Pr. Kuisys, J. Dranginis, R. Kazlauskas, A. Banelis, Ed. Kersnauskas; **$27:** kun. P. Kairiūnas, P. Spukas, P. Pekarskas, M. A. Kudirka, B. Zabulionis, P. Žemaitis; **$26:** A. Vindašius, J. Pužas.

$25: Ramunė Nixon, St. Majauskas, M. Lembertas, J. Lukoševičius, J. L. Lindsay, R. Mitalas, B. Jablonskis, J. Kaziūnas, T. Janel, J. Jasinskas, L. Kriaučiūnienė, Br. Simonaitienė, H. Steponaitis, M. Šilinskas, K. Gaižutis, K. Šileika, A. Stankevičius, D. Vidžiūnas, S. Yokubynas, J. Valiulis, J. Valiulis, D. P. Vaidilienė, F. Walther, L. Stosiūnas, Mrs. B. Guest, F. Barzdžius, A. Ališauskas, Mrs. L. Kongats, K. Žabas, J. Žostautas, A. Aviža, J. Popikaitis, S. Remeikaitė, J. Rimkus, K. R. Poškus, J. Greičiūnaitė-Stočkūnienė, J. Stonkus, J. Svilas, Iz. Bakšys, E. J. Mozūraitis, Vl. Mockus, V. Majauskas, J. A. Lelis, S. Tekorius, N. Vasil, V. Pleškus, L. Vyšniauskas, D. Žėmaitienė, K. Daulys, Alf. Tumas, A. Gužiauskas, V. Štuikys, J. Meilus, K. Kudirka, J. Citulis, S. Balys, A. Astrauskienė, G. D. Berius, K. Balčiūnas, P. S. Pretkus, P. Račiukaitis, J. Cibas, St. Juozapavičius, V. Kvedaras, E. Docienė, M. Aukštuolis, Vyt. Danyla, P. Dronseika, B. Joufre, J. Rugelis, C. A. Mikalajūnas, kun. H. Schultz.

Už dvejus metus rėmėjo prenumeratą $50 atsiuntė V. Vaškelis.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą, prideda ir auką. Taip pat dėkojame atsiuntusiems už loterijos bilietėlius didesnes sumas.

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata — $20, JAV-se — $20 amerikietiškų. Naujam skaitytojui — $15.00.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Gerry Lougheed Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Šypsenos

Klusni tarnaitė

— Kaip tau pavyko paguldyti vaikus 9 v.v.? — kaip naują tarnaitę klausia šeimininkė, parėjusi iš teatro.

— Visi buvo paklusnūs, tik su tuo rudaplaukiu turėjau daug darbo . . .

— Bet tai mano vyras! . . .

Pilietis ir pardavėja

Ateina pilietis pirkti lėktuvo bilieto. Pardavėja klausia:

— Kiek sveriate?

— Be drabužių ar su drabužiais?

— Žiūrint kaip norite keliauti — su ar be . . . **Pr. Alš.**

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:

7½% už 90 dienų term. indėl.	
7½% už 6 mėn. term. indėlius	
7¾% už 1 m. term. indėlius	
7¾% už 2 m. term. indėlius	
7¾% už 3 m. term. indėlius	
9 % už pensijų planą	
7½% už specialią taup. s-tą	
7 % už taupymo s-tas	
6-7½% kasd. palūkanų sąskaita	
6 % už čekių s-tas (dep.)	

IMA:

už asmenines paskolas nuo	11 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	10¼%
2 metų	10½%
3 metų	10¾%
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ar 3 metų	9¾%
(variable rate)	

AKTYVAI virš 51 milijono dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

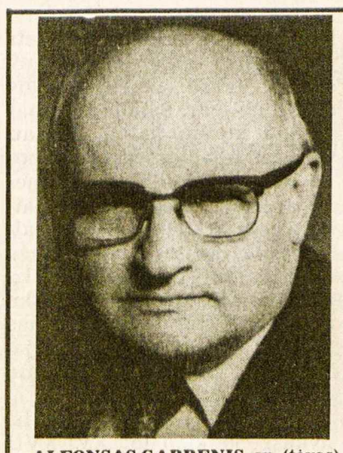

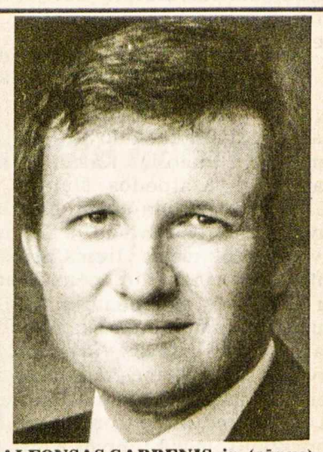

ALFONSAS GARBENIS, sn. (tėvas), ALFONSAS GARBENIS, jn. (sūnus), sueina į vieną įstaigą. Po 35 metų veiklos ir toliau ji tarnaus tautiečiams Toronte nekilnojamo turto reikaluose.

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 4Y3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas st. west
islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999

232-2322

ETOBICOKE – trijų miegamųjų vienaaukštis – $159,900.
BABY POINT – dviaukštis (dupleksas) – $249,900.
BLOOR WEST VILLAGE – dviejų aukštų namas – $149,900.
AVENUE RD. – 9 kambarių namas – $[illegible],900.
KINGSWAY – 8 kambarių namas – $[illegible]19,900.

PARDUOTA
PARDUOTA

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

A.P. GOMES
Real Estate & Insurance Ltd.

1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus

Antanas Bliūdžius

Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.

Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.

Savininkai: *Tom Thompson ir J. Tamošiūnas*

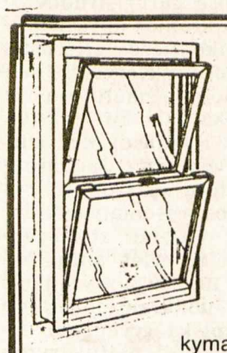

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1

Savininkai – Algis ir Lenis Žilvyčiai

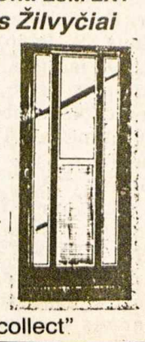

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. *Nemokamas įkainojimas.*

Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu (416) 545-6556 Hamiltone, Toronte ir apylinkėse prasome skambinti "collect"

SKAITYTOJAI PASISAKO

SANTYKIAI SU LIETUVA

Nors dr. Kunca savo diskusiniame straipsnyje "Santykiavimas su pavergta Lietuva" ("TŽ" 1986 m. 14 nr.) reiškia eilę pozityvių minčių, negaliu sutikti su jo nuomone dėl bendradarbiavimo su okupuotu kraštu.

Šiandien nėra jokios abejonės, kad didžiausia dalis išeivijos, o taip pat ir jos vadovybė, pritaria ir skatina bendravimą asmeninėje plotmėje, t.y. ryšį su giminėmis ir artimaisiais. Tačiau dr. Kuncos siūlomas platesnis bendradarbiavimas su okupuota Lietuva, pasikeičiant kultūrinėmis ir meninėmis vertybėmis, dabartinėse sovietinės sistemos sąlygose yra utopinis siekis. Dr. Kunca, sakydamas, kad "organizuotam bendradarbiavimui dirva būtų gana plati", pamiršta, jog organizuojant tokį bendradarbiavimą neišvengiamai tektų tartis ir palaikyti ryšį su okupanto valdžios įstaigomis. Tai savaime reikštų esamos padėties Lietuvoje pripažinimą. Netenka aiškinti, kad išeivijai tas nėra priimtina.

Birutė Jonavičienė,
Australija

VIDUGIRIŲ ŠVENTOVĖ

Į mano straipsnį "TŽ" 1986 m. 9 nr. apie naujos šventovės statybą Vidugiriuose (Suvalkų trikampyje) atsiliepė Vyt. Pečiulis "TŽ" 11 nr., įrodinėdamas, kad pastačius minėtą naują šventovę, sumažės maldininkų skaičius Punsko šventovėje, lietuviai pasidarys antraeiliai parapijiečiai ir lenkai pradės vyrauti. Pasak jo, nuotolis nieko nereiškia, nes ūkininkai dabar esą mechanizuoti ir lengvai gali pasiekti Punską.

Man teko patirti, kad susisiekimo priemonės Lenkijoje ne pagerėjo, o pablogėjo. Tenai "mechanizacija" ne tokia, kaip Kanadoje — yra brangi, trūksta dalių taisymui, keliai blogi, benzinas brangus, gaunamas tik su kortelėmis (35 litrai per mėnesį). Arkliai ir karietos jau atgyventi ir sunkiai bejmanomi dalykai. Kai kas turi traktorius, bet juos reikia kaskart išvalyti, be to, žmonės, gražiai apsirengę, gėdijasi važiuoti traktoriaus priekaboje į pamaldas. Komunistinė valdžia kol kas dar neveža žmonių į pamaldas autobusais . . .

Lenkijos valdžia, nors ir nelengvai, yra davusi lietuviams leidimus atidaryti lietuviškas mokyklas, kultūros namus, bibliotekas, steigti šokių bei sporto ratelius, organizuoti suvažiavimus, lietuviškas pamaldas . . . Nejaugi visa tai ji yra padariusi lietuviams skaldyti? Jeigu minėti leidimai nesuskaldė lietuvių, kodėl turėtų juos skaldyti leidimas pastatyti naują šventovę Vidugiriuose?

Punsko parapijoje dabartiniu metu yra 1000 nelietuvių ir 4000 lietuvių, t. y. dešimt kartų tiek, kiek gali sutilpti Punsko šventovėje. Kokiu tad būdu lenkai gali viršyti? Nebent juos kas nors importuotų!

Pasak Vyt. Pečiulio, tiems, kurie pasiekia Punską arba Seinus, pastatytoji šventovė nebus reikalinga, o tie, kurie neina į pamaldas, neis ir į naująją šventovę Vidugiriuose. Be to, jis priduria, kad pastačius šventovę Vidugiriuose bus nutraukta pusė aktyvių kaimų nuo Punsko parapijos. Kodėl? Ar dėl to, kad žmonės patys eis į Vidugirius, ar dėl to, kad atsiras dvi parapijos? Net ir pastaruoju atveju žmonių užteks abiem. Pvz. Montrealyje abi lietuviškos parapijos turi po 1000 tautiečių ir abi išsilaiko.

Gautą leidimą pastatyti naują šventovę reikia laikyti klebono prel. I. Dzermeikos laimėjimu, nes lenkų valdžia per 30 metų neduodavo tokių leidimų, nors daug šventovių per karą buvo sunaikinta. Po karo žmonių skaičius padidėjo, visur buvo jaučiamas šventovių trūkumas. Leidimas betgi dar nereiškia, kad šventovė jau pastatyta. Svarbiausias rūpestis — gauti statybinių medžiagų, kurių nuolat trūksta, o kai kurias galima gauti tiktai už dolerius. Jei lenkai būtų norėję skaldyti lietuvius, tai su leidimu būtų parūpinę ir medžiagas. Dabargi klebonas privalo sielotis ir prašyti pagalbos net iš užsienio.

Visai neįtikimas dalykas, kad prel. I. Dzermeika, neginčijamai pasiaukojęs lietuvių gerovei, prisidėjęs prie lietuviškų pamaldų įvedimo Seinuose, išmokęs lietuvių kalbos keletą lenkų kunigų, — imtųsi senatvėje lietuviams žalingo plano. Primesti tokią intenciją žmogui, kuris jau 29 metai darbuojasi Punske lietuvių gerovei nėra jokio pagrindo. Jam skaudu girdėti, kad kai kurie jo parapijiečiai krašte ar užsienyje juo nepasitiki ar boikotuoja.

Prel. I. Dzermeikai rūpi, kad Punsko lietuviai būtų ne tik geri patriotai, bet ir geri katalikai. Palikti vieną ar daugiau kaimų be pamaldų vien iš baimės, kad gal keliais žmonėmis sumažės pamaldos Punske, reikštų blogą apskaičiavimą. Matyt, kai kurie vadeivos tą apskaičiavimą per daug išpučia ir dėl to prelatas juos vadina "ateistais".

Tiek Punske, tiek užsienyje toli gražu ne visi to krašto žmonės yra Vyt. Pečiulio nuomonės. Esu girdėjęs įvairių pasisakymų. Tad ar nebūtų geriau neapsirišti galvos prieš ją prasiskeliant? Šventovė Vidugiriuose anksčiau ar vėliau bus pastatyta. Užuot sudarius prel. I. Dzermeikai bereikalingo vargo, geriau pasiųsti jam auką, prašant atskiru laišku išsklaidyti visas abejones. Štai banko adresas, kuriuo galima siųsti dolerius per lenkų kelionių agentūras: Bank PKOSA 1 oddzial 5.01031 — 15217874, A-00356468, prel. Ignacy Dziermejko, 16-515 Punsk, Pow. Sejny, Poland.

Kun. S. Šileika,
Montrealis

SOVIETŲ LAIVAI

Neperseniai Buenos Aires uoste lankėsi rusų laivai lietuviškais vardais. Vienas čia išeinantis laikraštis nori įtikinti, kad tai Lietuvos laivai. Gaila, Europos žemėlapyje Argentinoje Lietuvos vardo nėra. Tai še tau ir išlenda yla iš maišo.

Kas nors nori mus įtikinti, kad Lietuva dabar yra laisva ir tenai puikus gyvenimas, tegu išaiškina, kodėl negalima laisvai ten nuvykti ir eiti kur nori. Tikrovėje Lietuva yra Rusijos provincija. Tie visi Lietuvos "ministeriai" yra rusų "klapčiukai" — užu rusišką rublį jiems aklai tarnauja.

Vieno žvejybos laivo vardas yra "Gen. Vytautas Putna". Reiškia dabar jis yra didvyris. Stalino įsakymu jis 1937.VI.II buvo sušaudytas. Kaip vienas jūreivis išsitarė, apie tai Lietuvoje dabar nerašoma. Kai paklausiau apie Sibiran išvežtuosius, jis man atsakė: po "tėvelio Juozo" mirties visi grįžo. Tai stebuklas, kad per tiek metų tenai nė vienas nemirė.

"TŽ" skaitytojas iš Villa Lugano

● **Lietuviškos spaudos rėmėjai yra savos tautos gynėjai**

Jaunų talentų popietės dalyviams Anapilio salėje kun. J. STAŠKUS, Lietuvos kankinių parapijos klebonas, įteikia dovanas. Iš kairės: popietės rengėjų komisijos pirmininkė S. ŽIEMELYTĖ, M. Balaišytė, Daiva Baršauskaitė, Indrė Viskontaitė, G. Batūra
Nuotr. B. Tarvydo

TORONTO ONT

Danutė Skukauskaitė, baigusi sovietologijos ir žurnalistikos mokslus Carltono universitete Otavoje, pradėjo dirbti Toronte imigracijos bei įdarbinimo ministerijos įstaigoje. Šiuo metu ji rūpinasi studentų vasaros darbais (Canada Employment Centre for Students, CNE Princess Gate. Telefonas: 593-7244, Danutė).

"Knights of Columbus" organizacijos Collingwoode, Ont., kviečiamas, Algis Juzukonis 1986 m. kovo 9 d., skaitė informacinę paskaitą apie sovietų okupuotą Lietuvą ir tikinčiųjų persekiojimą. Paskaita buvo iliustruota vaizdajuoste, paruošta Lietuvių informacijos centro Bruklyne. Kartu buvo nuvykęs ir A. Šiškus, neseniai atvykęs iš okupuotos Lietuvos. Apie tą paskaitą buvo paskelbta informacija vietiniame laikraštyje "Enterprise Bulletin" (balandžio mėnesio numeryje): "USSR Defector Talks to Local Knights". Specialiai paminėta sovietų atimta Klaipėdos šventovė, kurią grąžinti prašo tikintieji. "Knyghts of Columbus" nariai pradėjo rinkti parašus peticijai, prašančiai grąžinti Klaipėdos šventovę tikintiesiems. Minėtą paskaitą organizavo Kanados lietuvių komitetas žmogaus teisėm ginti.

Estonistikos katedra Toronto universitete. 1986 m. rugsėjo 1 d. pradedamas mokslas estonistikos katedroje Toronto universitete. Š. m. gegužės 8 d. įvyko estonistikos katedros atidarymas. Dalyvavo prof. Don Moggridge, Kanados daugiakultūrių reikalų min. O. Jelinek ir apie 100 svečių. Toronto universitete dabar yra vengrų, ukrainiečių ir estų katedros. Estonistikos katedroje bus dėstoma estų kalba, literatūra, istorija, kultūra ir kaimyninių tautų ryšiai su estais. Steigiama ir biblioteka. Pirmuosius kelerius metus dėstys vizituojantys profesoriai. Vėliau bus skiriamas nuolatinis profesorius. Pirmaisiais metais dėstys sociologas prof. Tonu Parming iš Arlington, Va. Čia galės studijuoti estai studentai iš visur, nes ši katedra yra vienintelė laisvajame pasaulyje.

Katedros įsteigimui estų bendruomenė, vadovaujama Elmar Tampold, fondo pirmininko, surinko ir įmokėjo $700,000. Kanados valdžia per daugiakultūrių reikalų ministerį O. Jelinek pridėjo $350,000. Atidarymo metu kalbėtojų buvo pasidžiaugta gražia estų veikla. Svečiai buvo pavaišinti vynu ir užkandėliais. (V. Matulaitis).

Tautybių savaitgalis Mississaugoje

Sparčiai augantis miestas Mississauga pagausėjo ir įvairių tautybių gyventojais. Toronte kasmet rengiama tautybių savaitė "Karavanas". Kilo mintis ką nors panašaus surengti ir Mississaugoje. Susirinkę įvairių tautybių organizacijų atstovai nutarė surengti tautybių savaitgalį ir jį pavadino "Karasaga" (Carassauga). Jis ir įvyko gegužės 9 ir 10 d.d. Dalyvavo 12 tautybių, kurios savo patalpose įrengė tautinius paviljonus. Lietuviai savo paviljoną įrengė didžiojoje Anapilio salėje, jį gražiai išpuošė pagal p. Vitkienės projektą, suplanavo įvairius skyrius, meninę programą, kad atvykę kitataučiai pamatytų lietuvių gyvenimą įvairiose srityse.

Atėjęs į lietuvių paviljoną su dvylikai paviljonų galiojančiu pasu, galėjai gerėtis paroda, kurioje matėsi Jono Vėgelio metalo dirbiniai lietuviškais motyvais, dail. Dagio skulptūros, p. Katelienės, p. Butėno, p. Abromaičio drožiniai, p. Krašauskienės gaminti papuošalai, dail. Kasiulio, dail. Šileikienės paveikslai, p. Škėmienės audiniai bei miniatiūrinės staklės, visas pulkas lietuviškų lėlių, pagamintų p.p. Vaitonienės, Baltaduonienės, Lasienės, Nakrošienės. V. Balsienė praturtino šią parodą dailiais savo gamintais papuošalais. Prie šios parodos šliejosi knygų skyrius, aptarnaujamas V. Aušroto. Salės pakraščiuose buvo įrengti maisto stalai ir baras. Per abi dienas maistu rūpinosi p. Stanulienė su savo talkininkėmis. Meninę programą labai ištvermingai atliko "Gintaras", kas valandą kartodamas tautinius lietuvių šokius. Programai ir visam paviljonui vadovavo rengėjų komiteto pirm. V. Valiulis. Lietuvių paviljoną aplankė miesto burmistrė, įvairūs veikėjai bei pareigūnai.

Kadangi tai pirmas toks renginys Mississaugoje, didelio dėmesio visuomenėje nesusilaukė. Į savo paviljonus rinkosi daugiausia tos pačios tautybės žmonės. Kitų paviljonų lankymas nebuvo gausus, nors specialūs miesto autobusai nemokamai vežiojo lankytojus. Atrodo, trūko reklamos; bereikšmis pavadinimas "Carassauga" buvo visai svetimas visuomenei, nepasakantis, kad tai tautybių renginys. Tikimasi, kad sekančiais metais šis įdomus renginys susilauks žymiai didesnio visuomenės dėmesio. **Lk.**

Advokatė
JOANA E. KURAS, LL. B.
atidarė savo raštinę
3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

SOLD
x. De LIMA REALTY INC.
1280 Dundas St. W Tor.
Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė
1280 Dundas Street West,
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7
Įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas: 445-9469

Toronto miestas
ATMATŲ IŠVEŽIMO TVARKARAŠTIS
1986 metų gegužės 19 yra Viktorijos diena ir karalienės gimtadienis.
Tą dieną – 1986 m. gegužės 19 atmatos nebus išvežamos.
Reguliarus pirmadienio (gegužės 19-tos) atmatų išvežimas bus atliktas antradienį gegužės 20.
Reguliarus antradienio (gegužės 20-tos) atmatų išvežimas bus atliktas trečiadienį – gegužės 21.
Gegužės 21, trečiadienį, nebus išvežami laikraščiai nei kiti sunkūs daiktai.
Palaikykite laikraščius ir sunkius daiktus išvežimui trečiadienį, gegužės 28.
PASTABA: Toronte yra 17 sandėlių stiklo ir metalo indų perdirbimui. Kovo mėnesį buvo surinkta 255 tonos laikraščių, 41 tona stiklo ir 9 tonos skardinių. Smulkesnių informacijų teirautis telefonu 392-7742.
PRAŠOME NEDĖTI STIKLINIŲ ŠUKIŲ AR KITOKIŲ AŠTRIŲ DAIKTŲ Į PLASTIKINIUS MAIŠUS
R. M. BREMNER, P. Eng., F.I.C.E.
viešųjų darbų viršininkas

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B
2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas
Telefonai:
įstaigos (416)762-7393
namų 248-9458

ADVOKATAS A. PUTERIS
nuo 1985 metų spalio 1 dienos perkėlė savo raštinę į
3425 Dundas St. W., Suite 200,
(prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS
B.A. M.L.S. LL.B.
3425 Dundas St. W., Suite 201
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonai:
įstaigos (416)763-4319
namų 848-0234

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
* atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
* parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
* įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
* atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas
* uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Gražina Raškauskienė, B.Sc.
624-6336 namų 624-2199
allan BROWN
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker
Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

1986 metų EKSKURSIJOS
Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS
1. Liepos 2 – 11
2. Liepos 16 – 30
3. Rugpjūčio 20 – 29
4. Rugsėjo 3 – 17
5. Spalio 8 – 17
Grupes 3 ir 5 lydėsiu aš pats. Norintiems nupirksiu automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius. Sudaromi iškvietimai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui.
Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ir grupėms į visus pasaulio kraštus.
Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu ir telefonu.
V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A6
Registration No. 0009239
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo pirmadienio iki penktadienio 3 v.p.p.-7 v.v.
tel. 245-9990
nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p.

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Pavasarinis lietuvių kapinių lankymas — gegužės 25, sekmadienį. Mišios kapinėse — 3 v.p.p. Pamokslas — kun. B. Pacevičiaus. Autobusas iš Islingtono požeminio stoties veš maldininkus 2.30 v.p.p., grąžins — 6 v.v.

— Pamaldos Wasagoje ilgojo savaitgalio proga — gegužės 18, sekmadienį, 11 v.r.

— Kun. E. Putrimas iš Vokietijos atvyks į Danutės Petkevičiūtės ir Petro Petrausko jungtuves ir birželio 1, sekmadienį, sakys pamokslus per pamaldas Lietuvos kankinių šventovėje.

— Paskaita iš serijos "Tikėjimo pagrindai" bus gegužės 25, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių bei gegužinių pamaldų.

— Edmontono lietuviai religinei Lietuvos šalpai paaukojo $70.

— Susituokė Tomas Ąžuolas su Angele Di Guglielmo.

— Aukojo parapijai $100: A. Aperavičienė; $50: V. Nausėdos, M. Pargaliauskienė, K. Juodviršis, S. V. Kneitai; Motinos Teresės labdarai $100: M. Pargaliauskienė.

— Mišios gegužės 18, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Oną Vanagienę, 11 v.r. — už a.a. Kazimierą Gudelį ir a.a. Vincentą Vaitkevičienę; Wasagoje 11 v.r. — už a.a. Oną ir Vincą Tamošauskus, Elzbietą Mišeikienę.

Išganytojo parapijos žinios

— Gegužės 11, sekmadienį, pamaldų metu prisiminėme a.a. Uršulę Gavėnienę, mirusią 1981 m. gegužės 9 d. Tauragėje (šeima, gyvena Toronte).

— Gegužės 18 d., 11.15 v.r., iškilmingos pamaldos Sekminių dieną. Laikys kun. P. Dilys.

— Parapijos tarybos posėdis — gegužės 21 d., 7.30 v.v., parapijos salėje.

— Kun. P. Dilys laikys pamaldas su Šv. Vakariene lietuviams evangelikam Montrealyje gegužės 25 d. Toronte tą dieną pamaldas anglų kalba 11.15 v.r. laikys Išganytojo anglų parapijos klebonas kun. Jukka Saarinen.

Lietuvių namų žinios

— LN valdyba gegužės 8 d. posėdyje svarstė dabartinės autoaikštės panaudojimą statybos reikalams, "Lokio" svetainės reikalus, tarnautojams teikiamų lengvatų susiaurinimą, elektros sistemos plano sudarymą ir kt. Patvirtintas naujas narys Benediktas Tarvydas. Nustatytos naujos gėrimų kainos "Lokyje" (apie 7%). Visos organizacijos, nuo gegužės 9 d. pasirašydamos sutartį su LN dėl salių naudojimo, turės įmokėti 20% salės nuomos. Ta suma bus negrąžinama. Likusioji sutarties dalis bus svarstoma atskirai, ir pagal organizacijų apyskaitą bei pateiktus duomenis bus atsižvelgiama į aukos dydį nuomai palengvinti. Nutarta sustiprinti reklamą LN salių nuomojimo.

— Gegužės 11 d. LN ruošti Motinos dienos pietūs susilaukė labai gausių dalyvių. Mindaugo menė buvo perpildyta. 177 motinos buvo pavaišintos vynu ir apdovanotos gėlėmis. Dviejų valandų laikotarpyje buvo priimta per 400 svečių. Susirinkusias motinas pasveikino LN vyrų būrelio pirm. H. Chvedukas, o Vasario 16 gimnazijos abiturientė M. Balaišytė deklamavo B. Brazdžionio eilėraštį "Motina". Šiais metais parinkta iškilioji motina M. Jokubynienė buvo pagerbta gėlių puokšte, kurią įteikė I. ir D. Viskontai. Šią popietę rengė Lietuvių namai ir LN vyrų būrelis.

— LN reikalingi tarnautojai laikinei arba nuolatinei tarnybai. Kreiptis į A. Vaičiūną.

Mirus a.a. Albinui Starkui, draugai ir kaimynai paaukojo Kanados lietuvių fondui: $20 — P. Jocius, Z. Mockus, S. Paketuras, A. Rastapkevičius; $10 — V. Andriulionis, K. Gaputis, V. Jokūbaitis, V. Narušević ius, A. Kojelaitis, J. Statkevičius; $5 — S. Pakalnis, A. Šarapnickas. A. a. Antano Kažemėkaičio atminimui paaukojo $20 KLF p.p. A. Kojelaičiai.

"The Toronto Sun" dienraštis, turintis per 300.000 skaitytojų, išspausdino Bob MacDonald straipsnį "Soviets use nasty weapon", kuriame jis griežtai pasmerkė Kremliaus laikyseną atominio sprogimo atveju Černobilyje. Jis rašo: "Sovietų imperijos pavergtos tautos taipgi stebisi, kokie maniakai sėdi Kremliuje. Pvz. radioaktyvus debesis ir nuolatinė sprogimo radiacija palietė Estiją, Latviją, Lietuvą, Lenkiją ir Rytų Vokietiją . . ." Autorius kaltina sovietus už disinformaciją — slėpimą tiesos. Žurnalistas Lubor J. Zink kitame straipsnyje primena, kad sovietai visuomet taip daro.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Parapijos tarybos labdaros sekcija religinei Lietuvos šalpai paaukojo $2,000. Sekcija ir toliau planuoja siuntiniais šelpti pagalbos reikalingus lietuvius Lenkijoje. Rudenį sekcija vėl planuoja rengti išpardavimą ir prašo visus, kad nieko neišmestų, bet viską taupytų pardavimui.

— "Atsinaujinimo dvasioje" seminaras vyks dar du trečiadienius. Praėjusį trečiadienį seminare dalyvavo per 100 žmonių.

— Pakrikštyta Renata-April, Ramunės (Greičiūnaitės) ir Steven Nixon dukrelė.

— Ruošiasi tuoktis: Dana Petkevičiūtė su Petru Petrausku.

— Kun. B. Pacevičiaus 50-ties metų kunigystės sukakties iškilmė bus birželio 1 d., 4 v.p.p., su Mišiomis ir vakariene 5 v.p.p. Prisikėlimo salėje. Bilietai gaunami salėje po Mišių.

— Registracijos blankai į lietuviškai kalbančių vaikų vasaros stovyklą gaunami parapijos raštinėje. Lietuviškai nekalbančių vaikų stovykloje vietos jau nėra.

— Parapijai aukojo: Vl. Simanavičius $1.000, L. G. Matukai $300; $100: S. L. Barčaičiai, J. Budnikienė, dr. A. Balsys, P. L. Murauskai; $75: St. Miniota, T. A. Žiliai; $50: Ann Skėriūnas; religinei Lietuvos šalpai $50: P. Gaidelis (iki šiol relig. šalpai surinkta $14,843); vyskupo fondui $100: A. R. Sapijoniai, H. G. Chvedukai; pranciškonų klerikų fondui $100: V. Matulaitis, $50: H. G. Chvedukai; $40: St. Mazlaveckienė; vienuolynui $100: Al. Šmigelskis; $75: St. Miniota; novenai $150: E. Vaičiulienė, $100: A. Rimkus, J. A. Paršeliūnai, N. Liačienė; $50: J. Aršt ikaitis, S. Rakštienė, O. S. Keršiai, E. M. Zabulioniai, V. Stočkus, V. Žemaitis, V. Demikis; žurnalui "Aidai" $700: M. Povilaitienė; popiežiaus labdarai $50: K. Daunys, S. Vasiliauskienė; "Aušros" klubui $100: A. Kairys; $50: V. Ignaitis, E. Šlekys, N. N.

— Mišios gegužės 18, sekmadienį, 8.30 v.r. — už Malinauskų mirusius, 9.20 v.r. — a.a. Joną Gatautį, 10.15 v.r. — už gyvas ir mirusias motinas, už a.a. Joną Simanavičių, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už a.a. Konstanciją Poškienę.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame Jums, mieli draugai, už malonias išleistuves ir už didelį rūpestį jas ruošiant. Labai ačiū už dalyvavimą ir prisidėjimą prie gražios dovanos. Su Jumis praleistas vakaras buvo labai malonus ir kartu džiugus, kad draugų dar daug turime ir kad jie mūsų neužmiršo. Prašome neužmiršti mūsų ateityje ir apsilankyti mūsų sodyboje.

Dėkingi Jums visiems.

Su meile —

Aldona ir Jonas Vaškevičiai

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame už surengtą staigmeną — popietę mūsų 20-ties metų vedybinio gyvenimo proga. Dėkojame šios popietės rengėjams O. V. Marcinkevičiams, O. J. Ažubaliams, J. P. Gurkliams. Dėkojam krikšto dukrelei Birutei Marcinkevičiūtei už dovaną, gražius linkėjimus ir rožes. Ačiū Dainai ir Zitai Gurklytėms už įteikimą rožių bei dovanų nuo visų dalyvių.

Dėkojame visiems už vertingas dovanas bei dalyvavimą: F. B. Ankudavičiams iš Hamiltono, L. Baltrušaitienei, A. J. Bacevičiams, P. I. Baronams iš St. Catharines, J. G. Bacevičiams, M. Daukšienei, S. O. Kiršinams, B. E. Kišonams, A. L. Krakauskams, K. J. Liutkams, V. Leverienei, S. B. Prakapams, B. Rukšėnienei iš Hamiltono, A. B. Vilkams.

Visiems nuoširdus ačiū —

P. O. Derliūnai

PADĖKA

Nuoširdus ačiū visoms mieloms rengėjoms ir viešnioms už tokį nepaprastai gražiai ir įspūdingai surengtą mergvakarį. Ypatinga padėka vyriausioms rengėjoms — L. Juzukonienei, C. Pakštienei, O. Dementavičienei. Labai dėkoju mergvakario programos vadovei B. Jasienei, sveikintojoms už malonius linkėjimus — R. Girdauskaitei, L. Yčienei, "Atžalyno" ansambliui ir seseriai V. Valiulienei. Esu labai dėkinga už salės papuošimą — K. Aušrotaitei, G. Čepaitytei, B. Jasienei, R. Paulauskaitei, I. Petrauskienei, R. Vaidilaitei ir V. Valiulienei. Ačiū už gražų albumą ir dovanas.

Su didele ir gilia padėka visom rengėjom ir viešniom už dovanas, kurias mes visuomet prisiminsim —

Danutė Petkevičiūtė

A. a. Kazio Butkevičiaus atminimui M. Vaitonienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20, Petras Žulys — $20, Eugenija Beržaitienė — $10, Regina ir Jonas Milteniai — $10.

AŠTUNTOJI LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

įvyks Ontario Hamiltone, Kanadoje, 1988 metų liepos 3 dieną.

Šventės komiteto pirmininkas – dr. V. Kvedaras iš Hamiltono, meniniai vadovai – R. ir J. Karasiejai, Toronto "Gintaro" vadovai, rengėjai – Kanados ir JAV Lietuvių Bendruomenės kraštų valdybos

Dailininko ZIGMO DOBILO *aliejinės tapybos, akvarelių ir ant šilko - "Pentox"* & PARODA

gegužės 24-25 dienomis Anapilio Parodų salėje.

ATIDARYMAS – gegužės 24, šeštadienį, 4 valandą po pietų.

Gegužės 25, sekmadienį, paroda bus atidaryta nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p.

Parodą rengia ir visus dalyvauti maloniai kviečia – ***Anapilio moterų būrelis***

Toronto Maironio mokykla ir Aukštesnieji lituanistiniai kursai maloniai kviečia Jus dalyvauti

IŠKILMINGAME UŽBAIGIMO AKTE ir VAKARIENĖJE,

kuri įvyks š. m. gegužės 24, šeštadienį, 6.30 v.v., Lietuvių namų salėje.

MAIRONIO MOKYKLA

Bilietai gaunami mokykloje arba pas B. Batraks tel. **271-1640.**

Maloniai kviečiame jus atsilankyti į metinį "Gintaro" ansamblio

koncertą

Per gyvenimą keliauja žmogus

1986 metų gegužės 25, sekmadienį, 5.30 v. v., Toronto Lietuvių namuose.

Programoje: *visos "Gintaro" grupės ir solistas Rimas Paulionis, loterija, kava ir skanėstai.*

Bilietų kaina — $6.00. Stalai numeruoti. Rezervuokite, skambindami J. Vingelienei tel. **233-8108** arba G. Šimkienei tel. **766-8844 tik vakarais.**

"Gintaro" tėvų komitetas

Pavasarinis lietuvių kapinių Mississaugoje lankymas — gegužės 25, sekmadienį. Mišios kapinėse, esant gražiam orui, 3 v.p.p. Tą dieną nuo 11 v.r. didžiojoje Anapilio salėje veiks valgykla, tvarkoma katalikių moterų draugijos skyriaus.

Mirusių šaulių kapai bus lankomi gegužės 25 d. Šauliai prašomi rinktis kapinėse 1.30 v.p.p. prie a.a. kun. Petro Ažubalio kapo. **Kuopos valdyba**

KLK kultūros draugijos "Žiburiai" metinis narių susirinkimas — gegužės 29, ketvirtadienį, 7.30 v.v., "Tėviškės žiburių" patalpose Anapilyje. Visi nariai prašomi dalyvauti — bus svarstomi reikalai, susiję su šio savaitraščio leidyba.

KLB Toronto apylinkės tarybos posėdis — birželio 3, antradienį, Lietuvių namuose. Visi tarybos nariai ir visų organizacijų atstovai prašomi rezervuoti tą vakarą Bendruomenės reikalams.

Sibirinių trėmimų minėjimas rengiamas birželio 15, sekmadienį, Lietuvių namuose. Paskaitą apie trėmimus ir Sibiro kalinius skaitys PLB valdybos vicepirmininkė M. Lenkauskienė iš Klivlando. Pritaikytą programą sutiko atlikti Toronto Prisikėlimo parapijos choras, vadovaujamas V. Verikaičio.

Tautybių savaitės — Karavano bilietai jau parduodami "Paramoje", "Prisikėlimo" parapijos bankelyje ir LN raštinėje. Bilietai parduodami po $8 iki birželio 17 d. Po to reikės mokėti $10.

A. a. Vlado Rusinavičiaus atminimui D. ir A. Jankūnai paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

Metinė lietuvių fotografų paroda rengiama Čikagoje Čiurlionio galerijoje, š. m. spalio 24 — lapkričio 2 d.d. Informacijų teirautis šiuo adresu: Stasys Žilevičius, 7149 Spaulding Ave., Chicago, IL 60629, USA. Tel. (312) 434-1357.

Lietuvos krikščionybės sukakties metais, t. y. 1987, Toronte numatoma surengti keletą paskaitų lietuvių tautos ir krikščionybės temomis. Tam tikslui organizacinio sukakties komiteto rėmuose sudaryta komisija: pirm. kun. P. Dilys, nariai — kun. Pr. Gaida, A. Sungailienė, Č. Senkevičius ir Stp. Varanka. Pirmajame posėdyje gegužės 6 d. ši komisija aptarė planus ir numatė paskaitininkus.

A. a. Mortos Simanavičienės atminimui, užjausdami jos vyrą Vladą ir dukras, Halina ir Vladas Gumauskai paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

Motinos diena gegužės 11, sekmadienį, paminėta pamaldomis visose lietuvių šventovėse. Specialūs motinų pagerbimai buvo surengti Lietuvių namuose ir Anapilio salėje po pamaldų. Jie buvo jungiami su pietumis ir menine programa. Anapilio salėje motinų pagerbimą surengė Lietuvos kankinių parapijos tarybos jaunų šeimų sekcija. Programos pranešėja buvo Daina Kalendraitė. Prasmingą rašytojo Vyt. Tamulaičio novelę "Smuikininkas" paskaitė Kristina Janavičiūtė, keletą muzikinių kūrinių pianinu atliko jaunimas: Daina Batūraitė, Tomas Liačas, Kristina Baršauskaitė, Gintaras Batūra, Daiva Baršauskaitė. Eilėraščius deklamavo — Lina Mockutė, Edvardas Pečiulis. Vaišėse dalyvavo per 300 asmenų. Skanų maistą paruošė p.p. Gataveckų "European Catering".

Maironio mokykla gegužės 11, sekmadienį, Lietuvos kankinių parapijos salėje surengė mokinių darbų parodą. Ypač įdomūs mokinių albumai, kuriuose surašytos šeimų biografijos, įvairių asmenų įrašai, poezijos ištraukos, linkėjimai ir t.t. Skelbimų lentoje buvo iškabintos vyresniųjų mokinių rašinių ištraukos apie kai kuriuos mūsų poetus. Ant vienos sienos buvo iškabinti pirmųjų skyrių mokinių piešiniai, vaizduojantys lietuvišką gyvenimą.

Jau atspausdintas tradicinis Toronto Maironio mokyklos ir Aukštesniųjų lituanistinių kursų metraštis. Šiais metais jame labai daug nuotraukų iš mokyklinio gyvenimo, mažiau rašinių. Metraštis labai gražiai išleistas, 126 psl., albuminio formato. Redagavo — G. Paulionienė, R. Jonaitienė, V. Baliūnienė, I. Ehlers, atspaudė "Time Press Litho Ltd." spaustuvė (p.p. Danaičių).

Toronto lietuvių pensininkų klubo naujai išrinktoji valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. Herbertas Stepaitis, vicepirm. Jonas Poška ir Stasys Jokubaitis, sekr. Vladas Katelė, ižd. Viktoras Petraitis, nariai Bronius Vaidila, Lydija Balsienė, Kazimieras Daunys ir Adolfas Sagevičius. Buvęs valdybos narys Viktoras Gražulis dėl pablogėjusios sveikatos iš valdybos pasitraukė. Jo vieton pakviesta Stella Dervinienė.

A. a. Juozo Klimo atminimui "Tėviškės žiburiams" paaukojo: $25 — Miami lietuvių klubas, $20 — G. V. Baltrušiūnai, $10 — Vanda Šepetienė, dr. M. Jankauskienė, Gražina ir Jonas Urbonai. Dėkojame mieliams amerikiečiams už paramą.

MONTREAL QUE

"Nepriklausomos Lietuvos" spaudos baliun susirinko daug dalyvių — pilna Aušros Vartų parapijos salė. Nors gegužės 3 d., bet oras buvo šaltas ir temperatūra sukosi apie 0. Redaktorė B. Nagienė lakiu žodeliu pasveikino visus svečius, ypač iš toliau atvažiavusius. Koncertinę programos dalį atliko Montrealio mergaičių choras "Pavasaris", vadovaujamas muzikės I. Tark, pianu palydint vadovės vyrui J. Fisher. Ir nespecialistui galima buvo suprasti, kad šešios dainos nuskambėjo puikiai. Choras savo honorarą paskyrė "N. Lietuvai". Rengėjai visas choristes apdovanojo gražiai išleistu "Tautos himnu", o abu muzikus bei administratorę J. Baltuonienę — gėlėmis.

Po dainų buvo šilta vakarienė, paruošta A. Keršienės. Vakarienės metu "N. Lietuvos" bendrovės pirm. J. Šiaučiulis visus supažindino su dabar vykstančiu "NL" pastato remontu ir prašė aukų. Atsirado nemažai aukotojų. Su entuziazmu buvo sutiktas L. Girinis-Norvaiša, Toronto "NL" rėmėjų būrelio pirmininkas, kuris pranešė, kad Kanados lietuvių fondas "NL" remontui paskyrė $3000.

Šokių metu buvo platinami gausios loterijos bilietai. Premijuoto valso ir tango šokėjai gavo po gražią trofėją: valso — D. Jaugelytė su partneriu ir tango — V. Biliūnienė su J. Šulmistru.

"Baltijos" stovyklavietės pastatai reikalingi pagrindinio remonto. Susirinkę skautininkai ir skautininkės nutarė skelbti aukų vajų ir tam reikalui išrinko komisiją: I. Kličienė, I. Lukoševičienė, V. Piečaitis, J. Tanner, G. Vazalinskas ir L. Staškevičius, "Baltijos" stovyklavietės komiteto pirmininkas. Skautininkai ir skautininkės yra numatę pradžiai aukoti po šimtinę. Rudenį planuojamas iškilmingas vajaus užbaigimas.

KLK Moterų dr-jos Montrealio skyriaus susirinkimas įvyks gegužės 25 d. po pamaldų Seselių namuose. Paskaitą "Majų ir aztekų kultūros liekanos" skaitys ir skaidres rodys dr. J. Ciplijauskaitė-Tanner. Po paskaitos bus vaišės. Visi kviečiami atsilankyti. **B.S.**

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapijoje

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	———	———
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00	———
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00	———
Sekmadieniais	10.30-12.30	———	10.30-12.30

Atliekame visus bankinius patarnavimus

Aktyvas – virš $17,000,000. rezervas – $600,000.
Dabartinių palūkanų informacija "LITE"

Kanados daugiakultūrių reikalų min. Otto Jelinek atsiuntė pranešimą, kuriame sako paskyręs naują pareigūnę Marguerite Faraday-Smith rūpintis daugiakultūriais verslo reikalais, kad etninių grupių žmonės galėtų stipriau reikštis ekonominiame krašto gyvenime. Tam tikslui numatyta smulkiojo verslo savaitė 1986 m. spalio 19-25 d.d.

HIGH PARK RAJONE išnuomojamas dviejų miegamųjų butas. Skambinti bet kada tel. 769-5828 Toronte.

REIKALINGA PAJĖGI MOTERIS priežiūrai senyvos moters High Park rajone. Darbo laikas pagal pasirinkimą. Skambinti tel. 763-6498 Toronte.

GAMINU namuose pagal užsakymus vištienos arba anties susuktus kepsnius. Skambinti Irenai vakarais: tel. 535-3847 Toronte.

JIEŠKAU nuomojamo kambario. Nerūkau ir nevartoju alkoholinių gėrimų. Skambinti 6 v.v.– 7 v.v. tel. 766-7244 Toronte.

PARDUODAMAS dviejų miegamųjų butas (apartamentas) Lakeshore Blvd. W. Toronte. Skambinti tel. (416) 252-4875.

RASTA APYRANKĖ auksinės spalvos St. Elizabeth salėje Hamiltone gegužės 3 d. Skambinti Z. Rickienei tel. 643-2768.

PARDUODAMAS AUTOMOBILIS, 1984 metų "Renault Encore LS", 33,000 mylių, A/C, automatiškas, AM/FM radijas, dar su fabriko garantija. Prašoma kaina $6.900. Skambinti tel. 782-5461 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA medicininškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniais ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

JIEŠKAU NUOMOTI VASARNAMIO 3-4 miegamųjų Springhursto vasarvietėje tarp 38–62 gatvės ežero pusėje nuo liepos 26 d. iki rugpjūčio 9 d. Būtų gera, kad tiktų ir žiemai. Skambinti Antanui Kybartui tel. 523-0301 arba 544-0611 Hamiltone.

ESU NAŠLĖ, pasiturinti, pensininkė, neseniai apsigyvenusi Kanadoje. Noriu susipažinti su pensininko amžiaus vyru vedybų tikslu. Rašyti "Tėviškės žiburių" adresu, pažymint ant voko "Pranei".

NUSIBODO man vienai gyventi. Esu pensininkė, našlė. Noriu surasti gyvenimo draugą. Rašyti "Tėviškės žiburių" adresu, pažymint ant voko "Reginai".

JIEŠKAU kultūringo, gero būdo ir jaunos dvasios lietuvio, 55-65 metų amžiaus. Turiu gana įdomų gyvenimą ir norėčiau juo dalintis su juo. Rašyti "Tėviškės žiburių" adresu, pažymint ant voko "Gintarei".

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ, MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuvėms, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.